לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

על המשמר

יום ד', ח' בכסלו תשמ"ז, 10 בדצמבר 1986 / שנה מ"ד מס' 13213 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

רנטו יאראק יגן על שריד

מאת כתב "על המשמר" לענייני דיוק ומשפט

היועץ המשפטי לממשלה פנה אתמול לעו"ד פרטי, בצעד חסר תקדים, וביקש ממנו לייצג את המדינה בתשובה לבג"ץ של סיעות ר"ץ, שינוי ומפ"ם נגד החלטת שר-המשפטים, אברהם שריר, שלא להסגיר את ויליאם נקש לצרפת.

היועץ המשפטי פנה לעוה"ד רנטו יאראק וביקש ממנו לייצג את המדינה, לאחר שעשרות פרקליטים במשרד-המשפטים סרבו לייצג את עמדת השר שריר שלא להסגיר את נקש, עמדה שלא מקובלת עליהם.

גם היועץ המשפטי לממשלה עצמו גרם שלא יוכל להופיע בשם השר שריר, לאחר שהביע בפומבי דעה בעד הסגרת נקש ולא יוכל להשמיע טיעונים נגד ההסגרה בבג"ץ.

רייגן מכחיש דברי מקפארליין: לא אישרתי עיסקות עם איראן

פוינדקסטר ונורת: מסרבים להעיד

שניהם הסתמכו על התיקון החמישי בחוקה האמריקנית, המאפשר לנחקר לסרב להשיב מחשש שיפליל עצמו ■ פרקליטו של פוינדקסטר: זה אינו אומר שהוא אשם

מאת כתבי סוכנויות הידיעות בארצות-הברית

וושינגטון. — שני אנשי מפתח בפרשת מישלוחי הנשק לאיראן, גזן פוינדקסטר

(סוף בעמוד 2)

ר. מקפארליין – עימות גירסאות עם רייגן. (צילום: אי.פי.)

מקפארליין בישיבה סגורה: דוד קמחי שכנע אותי "לפתוח צוהר" לאיראן

מאת זאב בלוצר, כתב "על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. – רוברט מקפארליין, יועצו לשעבר של הנשיא רייגן לענייני ביטחון לאומי, העיד בישיבה סגורה של ועדת החוץ של בית-הנבחרים האמריקני, כי מנכ"ל משרד החוץ לשעבר, דוד קמחי, הביא לוושינגטון, בתחילת יולי 1985 ראיות משכנעות מאוד בדבר תפנית אפשרית ביחסה של איראן כלפי ארה"ב.

לדברי מקורות ששמעו את דבריו בישיבה הסגורה, אמרה מקפארליין, כי קמחי שכנע אותו באותו עת לנסות לפתוח צוהר לאיראן באמצעות מאנוצ'ר גורבאניפאר, איש-קשר איראני באירו-פה, בעל קשרים הדוקים עם יו"ר הפרלמנט האיר-אני ראפסאנג'אני, ועם ראש ממשלת איראן, מוסאווי.

כאשר העיד לפני כן בישיבה פתוחה של הוועדה, ציין מקפארליין, כי התערבותה של "מדינה שלישית" ושל פקיד-רשות זר ידידותי היא שהוללה מיפנה במדיניות מימשל רייגן כלפי איראן.

מקורות בקונגרס האמריקני אמרו, כי בעדותו בדלתיים סגורות, נקב מקפארליין בשמה של ישראל כ"מדינה השלישית" ובשמו של קמחי כפקיד-הרשות הזר הידידותי.

קמחי הכחיש את הטענה, כי החלטת ארה"ב לספק נשק לאיראן נבעה מיוזמתו.

בינתיים נודע לכתב "על המשמר" בארה"ב, כי עוד לפני ביקורו של קמחי בוושינגטון, ב-1985, נטו כמה פקידי-רשות אמריקנים בכירים לאפשרות של תפנית במדיניות כלפי איראן בהסתמך על ראיות אחרות. לדברי מקורות מוסמכים, חיברה סוכנות הביון המרכזית של ארה"ב דו"ח, במאי 1985, ובו הערכה, כי יתכן שינוי במדיניות האמריקנית האוסרת מכירת נשק לאיראן. הדו"ח הוכן על-ידי הממונה על מחלקת המזרח-התיכון בסוכנות הביון ונחתם בידי מנהל הסוכנות, ויליאם קייסי.

כעבור חודש, הכין דונלד פורטיר, שהיה באותה עת סגנו של פוינדקסטר במועצה לביטחון לאומי, דו"ח משלו בהסתמך על הדו"ח של סוכנות הביון, ואף הוא הגיע למסקנות דומות.

חשש לאבטלה בחיפה בגלל גל פיטורים ● עמוד 15

"וול סטריט ג'ורנאל": הש.ב. מגנה עצירים ● עמוד 2

ספיר בוועדת חו"ב: פרשת וענונו – תקלה חמורה ● עמוד 3

גזרה פעילות ציבורית בקמפוס החיפני ● עמוד 3

בג"ץ: נקש יישאר בכלא ● עמוד 4

תעלומת האזרח שהופיע ב"מבט" יורה בערבים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

חבר-הכנסת רן כהן (ר"צ), פנה אתמול לשר-הביטחון יצחק רבין, וביקש ממנו לבדוק מיהו אותו אזרח חובש כיפה שנראה ביום ב' במהדורת "מבט" בטלוויזיה כשהוא יורה מרובה גליל לעבר תושבים ערביים בשטחים.

ח"כ כהן מביע התנגדותו לכל התערבות של מתנחלים בפעולות כוחות הביטחון בשטחים ובפעולות כוחות הביטחון בימים אלה. הוא תובע משר הביטחון לברר מיהו היורה ובאיזו מידה הוא יידרש לדין.

בתשובה לשאלת כתבנו אמר דובר צה"ל: "האזרח הנראה יורה ב"מבט" לא ירה לכיוון המתקהלים אלא באוויר. הנוהלים באיזור יהודה ושומרון קובעים, שהאזרח שיש בידו נשק ורישיון, במידה

(סוף בעמוד 2)

רבין: הסטודנטים בביר-זית תכננו אירוע

הכנסת דחתה הצעות אי-אמון בנושא ■ רגיעה יחסית בשטחים ■ הילד מבלטה לא נורה על-ידי חיילי צה"ל ■ צעירים נפצעו בבית לחם ובעזה ■ מצרים ומועצת הביטחון מגנות את ישראל

מימין: נערים ערבים, בפיקות אנשי מג"ב, מפנים מחסום אבנים במבוא ג'בל מוכבר, בצפון ירושלים. משמאל: הפגנת צעירי מפ"ם נגד היד החזקה בשטחים, מול ביתו של שמיר, שלשום בחצות הלילה. (צילום: רחמים ישראל)

מאת מנשה בסוק, פנחס ענברי, ורפי גאון, ולילה שחורי, כתבי "על המשמר" — ובכתבי סוכנויות הידיעות בארץ ובחו"ל

החלטתנו בחושת רחו-משמר... עלו... כבל האמצעים התוקפים ועל-פי הפקודות הקיי... מות, לקיים את החוק והסדר בשטחים בלל מעצרים ומגירת אמצעי-מוסמכות, אני קורא לתו-שבי השטחים, אם אתם רוצים בשלום, התלכדו עם ירדן ובואו למו"מ עם ישראל".

... אלה הוא עיקר דבריו של שר הביטחון, יצחק רבין, שהשיב לשתי הצעות אי-אמון בממשלה של חד"ש והמתקדמת, בשל האירועים האחרונים בשטחים.

בנאומו חזר רבין על התבטאויות קודמות אשר עורר את המהומות בשל תולשתו, ערביי השטחים הם האשמים בהתדרדרות, צה"ל פועל לשקט ורגיעה, ירדן דוחה את ירדה המרשת של ישראל לשלום. השר

רבין ציין, כי ההפרעות, ההפגנות וידויי האבנים, בולטים במיזרה על רקע השקט היחסי ששרר בשטחים בשנה האחרונה.

הסטודנטים

לדבריו, היו ל... ידיעות כי התא... בביר-זית, מתכ...

שים קץ להרג בגדה

מועצת הביטחון גינתה את ישראל בעקבות האירועים האחרונים שהיו בגדה ואשר בהם נהרגו מיריות החיילים שני סטודנטים מאוניברסיטת ביר-זית, ועוד שני ילדים ממחנה בלטה. תקופה נתקבלה הפעם כמעט פה-אחד וארצות הברית נמנעה מלהטיל עליה וטו. אך הבעיה שלנו איננה הגינוי של האו"ם (אם כי גם ... לזלזל גם בו), אלא "היד החזקה" המופעלת על-ידי כוחות הביטחון, הלחיצה המתירה על החדק, סגירת האוניברסיטאות והענישה הקולקטיבית והתסיסה הגוברת בקרב האוכלוסייה הד-מוגרפית.

המשמעות הראשונה, שחייבים להפנות אל שר-הביטחון, כמי שאחראי למדיניות בשטחים, היא להפסיק מיד את הרג של תושבים בגדה. הפעם לא מדובר במקרה בודד, אלא בשרשרת של אירועים שכשליטתנו במותם ופציעתם של התושבים הנתונים לשלטון צה"ל. הצבא, כרגיל, מפרסם הודעות המצדיקות את המעשים, ומבטיח על תחקירים, אך הבעיה איננה התחקיר אלא ההוראה הכללית והמדיניות של הפעלת כוח בכל תקרית. אומרים לנו, כי ... בתגובה על יידוי אבנים, אך זוהי תופעה הנובעת מתחושת הכיבוש. האם אנו מצפים, כי תושבים הסובלים מכיבוש, חסרי זכויות אזרח אלמנטריות, יקבלו את חיילינו בשלום?

כולם מציינים העולם יום זכויות האזרח. עם כל החשיבות למחאות על הפגיעה בזכויות האזרח בארצות רחוקות, הרי מבחננו הוא כאן, בישראל. מותר לקבוע, כי זכויות האזרח של כמיליון פלשתינים הנתונים לשליטתנו כעשרים שנה, נשללות כמעט לחלוטין. בגדה ישנו איסור על התארגנות פוליטית, מופעלת צנזורה מרחיקת לכת על העיתונים והספרים. ועורכי העיתונים שאינם מוצאים חן בעיני המימשל בשל השקפותיהם מקבלים צווי-גירוש. החיים תחת כיבוש הם חיים ללא זכויות ומעוררים מדי פעם גלי תסיסה. מי שרוצה את התסיסה אפשר לדכא בכוח, דרך כוונת הרובה. לא כך לומדים את לקחי ההיסטוריה — על תוצאות אומללות של ניסיון כזה — גם למפעיל הכוח.

הפתרון חוא מקור הרע לא רק לפלשתינים, אלא גם לנו הישראלים, למרבה הצער. אין שום פעילות לחידוש, התנופה המדינית. דו-קיום בין עם שולט לבין עם נשלט הוא חלום דמיוני. החזון של ארץ-ישראל השלמה. דו-קיום יכון אך ורק בין שני עמים שכל אחד בזכות חשני לקיום-לאומי. אך עד שהצדדים יכירו בכך, יש לשים קץ ליד החזקה ולהרג.

עלייה בגרעון המסחרי

בהשוואה לאוקטובר גדל גרעון נובמבר ב-70 אחוז ● שיעור העלייה השנתי כעת — 18 אחוז ● דאגה בהתאחדות התעשיינים גם נוכח שיעורו הנמוך של היצוא התעשייתי

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

הגרעון המסחרי של ישראל עלה בנובמבר ב-70 אחוז לעומת הגרעון באוקטובר. הרמה החודשית הממוצעת של הגרעון המסחרי עלתה מאז אמצע השנה ב-18 אחוז בהשוואה לרמה החודשית הממוצעת במחצית הראשונה של השנה. כך עולה מנתונים שפירסמה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

עוד עולה מנתונים אלה, כי היצוא בנובמבר השנה היה נמוך מרמת היצוא ברוב חודשי השנה. בחודשים אוקטובר ונובמבר, נרשמה בממוצע החודשי של היצוא ירידה כ-10 אחוז בקירוב, לעומת שני החודשים שקדמו להם. עם זאת, החל מאמצע השנה נשמרת ביצוא רמה גבוהה יותר ב-10 אחוז לעומת המחצית הראשונה של השנה.

ביצוא התעשייתי נרשמה בחודשיים הקודמים ירידה של כ-11 אחוז לעומת הממוצע באוגוסט ובספטמבר. עם זאת, במחצית השנייה של השנה נרשם גידול ברוב יצוא ענפי התעשייה. הגידול העיקרי נרשם ביצוא ענפי המתכת והאלקטרוניקה — 20 אחוז. יצוא מוצרי הטקסטיל וההלבשה עלה כ-16 אחוז וביצוא המזון והמשקאות חלה עלייה של 5.5 אחוזים.

גורמים במשרד התעשייה והמסחר הגיבו אתמול על ההחמרה בנתוני הגרעון המסחרי באומרם כי נתונים אלה מוכיחים את צידקת הדרישות לנקיטת צעדים דחופים לעידוד היצוא. במשרד הרגישו כי רווחיות היצוא ירדה בחצי השנה בממוצע לשיעורים נמוכים ביותר. אם בקיץ 1985 עמדה הרווחיות על מדד של כ-15 נקודות הרי שמאז היא נשחקה והיום היא עומדת על-פי אותו מדד על רמה של 5-6 נקודות.

כתבנו הכלכלי בתל-אביב מוסר, כי בהתאחדות התעשיינים הביעו אתמול דאגה רבה לנוכח הגידול שחל בגרעון המסחרי שהוכפל לעומת נובמבר 1985. התעשיינים גם מציינים בדאגה את שיעורו הנמוך של היצוא התעשייתי (מנוכה עונתיות וללא יהלומים) בחודש שעבר, הנמוך בכ-12 אחוז (46 מיליון דולר) לעומת הממוצע החודשי ב-1986.

כלכלני ההתאחדות. התעשיינים מעריכים, כי השנה יחסרו כ-200 מיליון דולר ליצוא התעשייתי ללא יהלומים, לעומת התחזית שנרשמה בתקציב הלאומי כראשית השנה. הם מרגישים, כי הרווחיות הנמוכה של היצוא תשפיע, ללא ספק, על התפתחות היצוא בחודשים הקרובים.

לאור נתונים אלה, קוראים ראשי התאחדות התעשיינים לממשלה להעמיד את נושא היצוא ומצב התשלומים בראש סדר העדיפויות של כל תוכנית כלכלית.

70● משפחות יהודיות מדרא"פ השוקלות להשתקע בישראל הגיעו אמש ארצה לביקור היכרות והתקבלו על-ידי נציגי תנועת העלייה (צילום: מ. דקל)

● הסינאטורים קארל לוין וג'ף בנג'מין מוועדת השירותים המזויינים בקונגרס האמריקני היו אתמול אורחי גדוד ... ברמת-הגולן וחזו בביצועי ה"מרכבה" (צילום: דובר צה"ל)

"הקאמרי" והצנזורה ידונו בנקודות שנויות במחלוקת ב"חילוני האחרון"

מאת רונית מורגנשטרן, כתבת "על המשמר"

מליאת המועצה לביקורת סרטים ומחזות דנה בישיבתה אמש בערעור שהוגש על-ידי הנהלת התיאטרון הקאמרי שלא להתיר את הצגתו של המחזה "החילוני האחרון" מאת שמואל הספרי, ... ועדת-משנה מטעמה תבוא בדברים עם הנהלת הקאמרי לגבי נקודות במחזה השנויות במחלוקת.

ביום ב' הבא תתקיים ישיבת-מליאה נוספת של הצנזורה, בה ... במחזה. מהקאמרי נמסר, כי התיאטרון ימשיך להאבק על ... בינתיים, נאסר על התיאטרון להעלות את ההצגה. אמש היתה ... על הבמה הצגת הבכורה של המחזה.

חבר המועצה לביקורת סרטים ומחזות, יעקב העליון, ... לדעתו, אין הצנזורה צריכה לדון במחזות אלא רק בסרטים.

באו לפנות משפחת הבדואים עקב סכסוך מלפני 8 שנים

צו-פינוי שהוצא לפני 8 שנים היה שלשום עילה לפינוי ... הבדואים.

בשעה 8:30 בבוקר הגיעו אנשי מינהל מקרקעי ישראל, ... מג"ב ושוטרים, יחד עם איש ההוצאה לפועל ועובדי חברת ... הנמצא ברחובות, בו מתגוררת משפחת סלמן אבו-עדרה ... המינהל ו"הסיירת" החלו להעמיס על משאיות את חפציה של המשפחה ... עדרה, לעקור את הדלתות והחלונות של הבית ... ולקחו עימם את עמוד החשמל שעל הבית ואת המונה.

הצערים בוצעו עפ"י צו-פינוי שהוצא נגד סלמן אבו עדרה ... בקשתו של אריה מוסקוביץ. כזמנו, לאחר הוצאת הצו, ... לידי הסכם והתובע קיבל את מבוקשו בסך 5000 דולר. ... אבו-עדרה את הבית ובזמן האחרון אף חיברה אותו לרשת ... פעולת הפינוי הנמרצת הופסקה רק לאחר ש... האוסר את הפינוי.

החסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל הוועד-הפועל – מזכירות הוועדה ...

ועדה לבחינת מיבנה האגף לאיגוד מקצועי

הוועדה המרכזת של ההסתדרות בחרה ... בראשותו של פרופסור אברהם פרידמן, שמתפקידה ... את המבנה הארגוני הקיים של האגף לאיגוד מקצועי ... קשרי הגומלין שבין ההסתדרויות המקצועיות ... הארציים לאגף ולהציע, במקום הצורך, ... חדשים באגף לאיגוד מקצועי — לאור צרכי המשק ... הפיתוח של ענפי התעשייה והעיסוקים השונים.

כל אדם או גוף אשר מעוניין להציג ... המלצותיו או כל חומר אחר, אשר ... — מוזמן לעשות כן בכתב.

חלק מהפונים יוזמנו להופיע בפני הוועדה.

את החומר יש להפנות לה' עדי קודר — ... לפי הכתובת:

בית הוועד-הפועל, רח' ארלוזורוב 93, ...

"המלונות על סף התמוטטות"

התאחדות בעלי בתי-המלון דורשת סיוע חירום לענף בסך 25 מיליון דולר

מאת יוסף שמי, כתב "על המשמר"

הטירור הבינלאומי ומדיניות ממשלת-ישראל הביאו את ענף המלונאות לסף התמוטטות וייתכן כי לא יהיה מנוס מסגירת בתי-המלון — אמר אתמול במסיבת עיתונאים בתל-אביב נשיא התאחדות המלונאים, מוריס קסוטו.

חבר הנהלת ההתאחדות, אלי פאפושדו, אמר כי המלונאים דורשים הקמת קרן סיוע לשעת-חירום בסך 25 מיליון דולר. מוריס קסוטו מוכן להסתפק בכ-15 מיליון דולר.

את מקור הרעה רואים המלונאים בהקפאת שער הדולר ובייקור מרכיבים שונים של הפעלת בתי-מלון כמו שכר, ריבית, מזון, מיסוי ועוד. פאפושדו ותרעם על כך, שלמגדלי הכותנה העניקו עזרה לאחר ירידת המחירים בשוקי העולם, אך האוצר אינו מוכן לעזור לענף המכניס כמיליארד דולר לשנה במטבע-חוץ. בשל ירידת ההכנסה הריאלית מתקשים לשמור על רמת השירות, שכן אין כסף למשכורות לשם החזקת צוות העובדים הנחוץ לבית-מלון כשאין תחליף לכוח-אדם מיומן.

עד היום פוטרו מעבודתם כ-20 אחוז מעובדי בתי-המלון ויהיו פיטורים נוספים. קשה במיוחד המצב בירושלים, בנתניה, בטבריה ואף בתל-אביב. הדוברים יצאו נגד שר התיירות אברהם שריר, שאינו עוסק בענף עליו הוא מופקד אלא מקדיש את מרצו למשימות כגון מבצע הצלת נקש והסגרתו לצרפת.

מנתונים שנמסרו עולה, כי השנה הצילו הנופשים הישראלים את בתי-המלון מסכנת סגירה, אך יחד עם זאת, חלה ירידה בתפושה וכן חלה ירידה בהכנסה. לפי ההערכה, חלה ירידה של כ-20 אחוז במספר התיירים הנכנסים. כן נאלצו המלונאים לקבל את התמורה לפי רמת המחירים שנקבעה לפני שנה וחצי, בעוד ששער הדולר בשוקי הכספים ירד פלאים.

האחיות שוב מאיימות בעיצומים

"מצב בתי-החולים קשה יותר מאשר לפני השביתה"

התסיסה בבתי-החולים הול-כת וגוברת, ואם עד סוף החודש לא יתוגברו בתי החולים ב-600 אחיות נוספות, לא נשב בחיבוק ידיים, אלא נעמל ונפתח בעיצומים" — אמרה אמש בלה סוסרין, ממנהיגות האחיות.

סוסרין הרגישה, כי מצב בתי-החולים בימים אלה קשה יותר מאשר לפני שביתת האחיות, מאחר שקיים גידול משמעותי במספר החולים הקשישים המאושפזים בבתי-החולים עקב דלקות-ריאות ובעיות חורף ידועות, ותוספת כוח-האדם שאמורה היתה להגיע לבתי-החולים, לא הגיעה.

מטה מאבק האחיות קיים שלשום פגישת הבהרה עם חיים חברפלד ותנה סלו ממשרד האוצר, אך בפגישה לא סוכם דבר.

בפגישה נמסר כי יש אי-הבנות בהסכם שנחתם עם האחיות, ופי-רושים נטורים של כל הנהלת בית-חולים גורמים לבעיות קשות בבתי-החולים.

עוד מדגישה בלה סוסרין, כי טרם מומשו כל התנאים המיוחדים עליהם התמקרה שביתת האחיות, והכספית למימוש תנאים פיזיים אלה כמו מגורים ומעונות, לא הגיעו לבתי החולים.

בלה סוסרין אמרה עוד, כי תיגבור בתי-החולים בימים אלה עומד בראש סולם העדיפויות של האחיות, ואם לא יוזרמו לשגר לבתי החולים תוספת כוח-אדם, תקרוס המערכת תחת הנטל ולא תוכל להפקד כראוי.

מטה מאבק האחיות החליטה בימים האחרונים להמתין עד סוף דצמבר לביצוע ההסכם במלואו. (עתי"ם)

השעשועים האסורים במחשב הסתיימו בעונשים חינוכיים

צעיר המשרת עתה בצה"ל חדר, בין היתר, למחשב "ידיעות אחרונות" וגרם לפירסום ידיעה כוזבת — אך השופט נהג במידת הרחמים וביקש לאפשר לו למלא כל תפקיד שיוכל בלי להתחשב בעבירה זו

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

"הנני ממליץ להחיל על הנאשם דברי הרמב"ם על החוזרים בתשובה ולראותו כאהוב ונחמד... כאילו לא חטא מעולם לאפשר לו למלא כל תפקיד שיוכל ללא התחשבות בעבירה זו" — אמר אתמול שופט הנוער החיפני, אהרון מלמד, כאשר גזר על הנער שהתחבר למחשב "ידיעות אחרונות" והעביר לעיתון ידיעה כוזבת, צו מבחן לשנתיים בתנאי שיתרום את המחשב הביתי שלו, את ציודו ונלווה ואת התוכנה המיוחדת שפיתח לחדירה למרכז המחשבים, ימשיך וירחיב את מעגל התוכנה השיווקית שהכין, ובמסגרתו מצהיר בו הוא משרת כיום, ימשיך "להיות במיקוח קצינת מבחן".

בגזר-הדין יוצא-רדוסן זה תורשע אתמול על-פי הודאתו הנער תושב קריית-טבעון, שהואשם בשורה של עבירות מחשב. בכתב-האישום שהוגש נגדו, נטען כי אילן חדר למשוב הטכניון, לחשבונו של ד"ר ארואזו מנדל מהפקולטה לפיסיקה כדי לשגר דואר אלקטרוני להוקר באוניברסיטת ברקלי. עוד נטען כי הנער התקשר לחשבון אוניברסיטת ת"א, סיים חשבון זה ואף שיגר לחבור הנמצא בבוסטון בארה"ב מבחן בגרות שעל חברו היה לעבור בשגרירות הישראלית בעיר זו.

פרשת הנער נחשפה ובגינה הוגש כתב-אישום לאחר שהצליח לחדור למחשב "ידיעות אחרונות" ולהעביר ידיעה בשמו של כתב העיתון בארה"ב, יעקב אילון, לפיה נעצרו בארה"ב המורה לאלק-טרוניקה שלו לשעבר מעפולה, דוד זהבי, וירון שורץ מבעלי חברת או.פי. אלקטרוניקה בע"מ, בחשד שהשתייכו לרשת שהבריחה סמים לארה"ב.

בגזר-הדין, אמר השופט אהרון מלמד, כי הרשיע את הנער על-פי הודאתו, אך מציין כי המדובר בנער יוצא-דופן בעל כשרונות גדולים בתחומי המדע ובעל אינטליגנציה גבוהה מאוד. שהשתעמם ולא הסתגל למסגרת החינוך הפורמלי. "לפתע נגלה לעיניו עולם האלקטרוניקה והמחשבים ונפתחו לפניו שערי המדע, בהם הצטיין והפגין הצלחה ויכולת שליטה מרובה", אמר השופט. הוא הוסיף כי בניגוד לעבירות הנעשות בארץ ובעולם בתחום זה, לא היתה לנער כל כוונה להשיג טובת-הנאה.

בסכמו את גזר-הדין, אמר השופט "העבירות יוצאות-דופן והמורות כשלעצמן, אך נסיבותיהן הן ללא ספק כאלה, שאינן תואמות את העילות והמטרות המנחות את עבירותיהם של עבריינים אחרים.

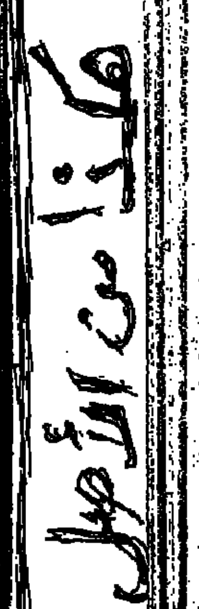

„וול סטריט ז'ורנל", מפי תושבים בגדה:

אנשי הש.ב. מענים צעירים ומבזים אותם בבדיקות ובעיטות

מאת חנה איש־הורוביץ, כתבת „על המשמר" בניו־יורק

ניו־יורק. – מסמך של ה־סי.אי.איי. שתפסה ממשלת איראן בשגרירות האמריקנית בטהראן, בשנת 1979, מגלה, כי ל־ש.ב. הישראלי כאלף סוכנים.

במאמר גדול, המוקדש לשירות הבטחון הישראלי, מספר „וול סטריט ז'ורנל", מפיהם של פלשתינים בגדה המערבית, כי סוכני ה־ש.ב. מענים חשודים.

מכות ויריקות

פלשתינים רבים אמרו, כי במהלך מעצרם, הם הולבשו שק על ראשם במשך שעות רבות, נאלצו להתקלח במים קרים ואחר־כך לתיחשף עירומים לרוח קרה. נמנעה מהם שינה וחוקריהם היכו אותם וירקו עליהם.

הכתבה מציינת, כי הטענות של הפלשתינים שרואיינו לא אומתו, עקב הסודיות שאופפת את פעולות ה־ש.ב.

אקראם אל גזאל, בן 20, מתופף בתזמורת „פופ", סיפר, כי חוקריו, אנשים לבושי אזרחות, שאחד מהם נקרא סרן עוזי, בעטו בו וסתמו את פיו ואת אפו עד שהשתנק.

תשתנה דרך דגל

אידה אל זגמורי, בעל תואר של מוסמך מאוניברסיטת איובה, מספר, כי הוכנס לתא עם 12 פלשתינים, שלדעתו היו משתפי־פעולה עם ישראל. הם היכו אותו וכרכו מגבת על צווארו ומשכו בה. סוכן ישראלי, ששמו ג'ון, ירק, לדברי זגמורי, על מצחו ולא הירשה לו לנגב את הרוק. לאחר־מכן, עטף את גופו – כשידיו כבולות מאחור - בדגל פלשתין, ואמר לו שהוא יכול להשתין רק כשהדגל כרוך על גופו.

סאלים מחמוד קארינ, בן 22, מספר, כי במשך 44 ימי מעצרו באביב האחרון, נהג סוכן בלונדי, דובר ערבית, ששמו נוייק לירוק על מגפיו ולנגבם בזקנו של סאלים.

סוכן־מפקח

סוכן מסוג שונה פועל בעיירה עובידיה, הנמצאת בין בית־לחם לים־המלח. שם פועל יהודי, דובר ערבית טובה, חובש כיפה ונושא רובה. המכונה „אבו־נאדר". האיש הזה מפקח על תושבי העיירה ובמיוחד על צעיריה. תושבי העיירה משוכנעים שהוא סוכן של ה־ש.ב. הוא הקובע מי יקבל רשיון־נהיגה ומי יורשה לצאת לירדן. הוא תובע שיתוף־פעולה עמו ומתנה קבלת רשיונות בנכונות לתת לו מידע. הוא מתגורר בבניין בטון צבאי, שחייל מופקד על שמירתו. ומסרב להתראיין.

מתאמנים לשקר

פקידים ישראליים טענו בשיחות עם כתבת העתון, שעינויים נוגדים את החוק הישראלי ואת מדיניות הממשלה. אך הם הצביעו על הצלחת הש.ב. בהשגת הודאות ממבצעי פעולות טירור. הפקידים אמרו, כי יש פלשתינים העוברים אימונים מיוחדים כדי להיטיב לשקר ולהעמיד פנים שעונו. הם הצביעו על מקרה של ילד בן 12, שסיפר לצוות טלוויזיה כי עונה בחקירה, ולאחר־מכן התברר כי שיקר.

רבין: הסטודנטים בביר־זית תכננו אירוע

(המשך מעמוד ראשון)

השר לא פירט באיזה אירוע מדובר. כוחות הביטחון הקימו מחסומים כדי לבדוק עם מה נכנסים לאוניברסיטה. זוהי פעולה מקובלת בשטחים. הפעם סירב, משום מה, מרצה אחד, להשלים עם מחסומים אלה. הוא היה בעבר פעיל בארגונו של חבש. כשלמד במצרים היה אסור שם. עכשיו הוא אסור ע"י כוחות הביטחון. ההתנגדות הפאסיבית של המרצה היא שהתסיסה את ביר־זית וגרמה למהומות שם. „הצבא פעל כראוי, עם כל הצער על מותם של השניים ופציעתם של אחרים".

רבין סיפר, כי אתמול חלה הפחתה במספר הפרות הסדר בשטחים, אם כי עדיין אי־אפשר לדבר על רגיעה. החלטת מועצת הביטחון משלשום עשויה לעודד ניסיונות לעוד הפרות סדר.

בדיון שקיימה הכנסת במצב בשטחים, טען מוחמד ותד (מפ"ם), כי כוחות הביטחון הישראלים הם שיוצרים את פיצוץ הר הגעש של ההתנגדות בשטחים.

דברי חרפות

דדי צוקר (ר"צ), בנאום הבתולין שלו, העיר, כי ההנחה של רבין, כי רווחה לערביי השטחים היא מתכון בדוק לשקט, התמוטטה. אשמה בכך מדיניות היד הקשה של כוחות הביטחון. רבין, כשר־הביטחון, החמיר את הענישה והפגיעה בחרויות האדם היסודיות, יותר משעשו קודמיו בתפקיד, אנשי הליכוד שרון ובגין, והרמטכ"ל רפאל איתן.

מנחם פרוש מאגו"י, האשים את הממשלה בסכסוך סטודנטים ערבים אוהדי אש"ף, על חשבון תלמידי הישיבות. בפנותו אל חייקה גרוסמן צעק: „אתם מגדלים דור של צמאי דם". יו"ר הישיבה, אהרן נחמיאס, קטע אותו בדרישה כי יחזור בו מדבריו. פרוש סירב. היו"ר שאל אותו בזעם, „כיצד אתה מעז להתבטא כך כנגד לוחמת גדולה בנאצים?" פרוש נשאר בשלו, כשאליו מצטרף בחרפות וגידופים ח"כ ורדיגר (אגו"י). ספסלי מפ"ם, ר"ק, חד"ש והמערך, לא נותרו חייבים. וכך גלשה הכנסת, במשך כעשר דקות, לאחד מהרי־קרבות המילוליים, החריפים, והאלימים ביותר בשנים האחרונות. בסופו־של־דבר הודיע נחמיאס חד־משמעית, כי דברי החרפות של פרוש יימחקו מהפרוטוקול.

רגיעה יחסית

אתמול חלה רגיעה יחסית בהפגנות בגדה המערבית. רק במחנה הפליטים דהיישה, שמדרום לבית־לחם, הסתיימה הפגנה בפציעת צעיר מתושבי המחנה. הלימודים באוניברסיטת ביר־זית חודשו אתמול — אבל רק בקאמפוס החדש. על פי הסכם עם הנהלת האוניברסיטה לא חידש צה"ל את המחסומים והחיילים גם לא התקרבו לאוניברסיטה. הקאמפוס הישן, שהיה זירת התנגשות הדמים בסוף השבוע שעבר נסגר עד אחרי חג המולד.

500 סטודנטים צעדו בתהלוכת מחאה נגד החלטת המינהל האזרחי ביהודה ושומרון לסגור את הקאמפוס הישן של האוניברסיטה. הסטודנטים יצאו בתהלוכה מהקאמפוס החדש וכשבראשם סגל ההוראה של האוניברסיטה. הם עשו דרכם לקאמפוס הישן של האוניברסיטה וחזרו לקאמפוס החדש. הסטודנטים שרו שירי פלשתין וקראו קריאות בגנות סגירת הקאמפוס הישן של האוניברסיטה. כוחות הביטחון עמדו מהצד ולא התערבו ממצעד שהסתיים בשקט יחסי.

הפגנות ספורות היו במקומות שונים, בעיקר באיזור שכם. ראש המינהל האזרחי, אפרים סנה, ביקר במחנה בלטה ששניים מצעיריו נהרגו בהפגנות האחרונות, כדי לחפש דרך להחזיר את הרגיעה. בינתיים נמשך העוצר על המחנה.

לא מאש צה"ל

הנער בן ה־12 משכם שנהרג שלשום מיריות במחנה בלטה, לא נורה מאש חיילי צה"ל. זאת עולה מניתוח שלאחר המוות שנערך במכון לרפואה משפטית באבו־כביר.

בדיקה בליסטית בקליעים שהוצאו במהלך הניתוח העלתה, שהנער לא נורה מאש חיילים שהגיעו למחנה בלטה, על רקע המהומות שפרצו שם. קוטר הקליע בגופו אינו זהה לקליעי החיילים.

נראה, כי הנער נפגע בשעה מוקדמת יותר ועתה עורכים כוחות הביטחון חקירה מקיפה בעניין נסיבות מותו.

במזרח ירושלים התלו אתמול סוחרים לפתוח את חנויותיהם, אך מספרם היה מועט והשביתה עוד כמעט מלאה.

בכביש ליד בית החולים „מו... בשכונת א־טור, חסמו צעירים את הכביש באבנים. המשטרה עצרה שלושה תלמידים ואת מנהל בית הספר בשכונת דחית אל בריד ליד מחנה הפליטים קלנדיה. לאחר שהתלמידים חסמו את הכביש הפנימי באבנים ורגמו מכוניות.

המשטרה, בסיוע משמר הגבול, פיזרה את התלמידים והורתה להנהלת בית הספר לפנות את הכביש מאבנים.

גם הכביש ליד ארמון הנציב המתחבר לשכונת ג'בל מוקבר נחסם באבנים, וכאשר הגיעה המשטרה היא הורתה לתושבי המקום לפנותו. כן נופצו השמשות של מסעדת משכנות הרועים במקום, השייכת ליהודים, ונראה שהדבר אירע כבר ביום ב'. המשטרה זימנה לחקירה כמה מנכבדי השכונה והזהירה אותם בעקבות חסימת הכביש.

ניסה לחטוף אלה

כוחות הביטחון נאלצו להתערב בהפרות סדר חמורות שהיו אתמול ברחבי הרצועה — בעיקר בבתיה"ס — בעזה, ג'בליה ובמחנה הפליטים אל־בורג'. נער בן 16 מאל־בורג' נורה ונפצע קשה בשעה 10.15 והועבר לביה"ח המקומי ואח"כ לבית חולים „שיבא" בתל־השומר. לדברי צה"ל, ניסה הצעיר לחטוף אלה ולהימלט. נורו לעברו יריות אזהרה ורק אחרי שהמשיך לברוח הוא נורה ונפצע קשה.

גינוי במועה"ב

מועצת הביטחון אישרה החלטה המגנה נמרצות את הירי לעבר „סטודנטים חסרי הגנה" על־ידי חיילי צה"ל בשטחים. ארה"ב נמנעה מהצבעה.

דובר משרד החוץ, אהוד גול, הביע אתמול צער על הימנעות ארה"ב בהצבעה במועצת הביטחון. הדובר אמר, כי ישראל סבורה שארה"ב טעתה בהימנעותה.

שר החוץ המצרי, עבד אל־מאגיד, הטיל אתמול על שגריר מצרים בישראל להביע „גינוי ודאגה עמוקים, בעקבות צעדי הדיכוי שנקטו שלטונות הכיבוש הישראליים בגדה המערבית וברצועת עזה." מצרים מגנה „את הסלמת מעשי האלימות נגד הסטודנטים והאורחים הערביים וקוראת לשלטונות ישראל לפעול מיד כדי לשים קץ למעשים אלה.

כתבתנו המדינית מוסרת, כי עד כה לא ביקש בסיוני כל פגישה במשרד החוץ.

פוינדקסטר ונורת: מסרבים

(המשך מעמוד ראשון)

ואוליבר נורת, סירבו אתמול להעיד לפני ועדת חקירה של הקונגרס האמריקני, בהסתמכם על התיקון החמישי לחוקת ארה"ב, המתיר לאדם להמנע ממתן עדות העלולה להפלילו.

פוינדקסטר, שפרש מתפקיד יועץ הנשיא לענייני ביטחון לאומי, הסמיך את פרקליטו להכריז לפני ועדת החקירה: „אין אנו מוכנים לייעץ לו (לפוינדקסטר) להעיד היום. אם יידרש לעשות כן, הוא יורקק, על־פי עצתי לזכויותיו על־פי התיקון החמישי וכחוקה האמריקנית)".

גם סגן האלוף אוליוור נורת, שהיה בעבר עוזר בכיר של פוינדקסטר, סירב אתמול להעיד בפני אותה ועדה.

לא שיתפו פעולה

נורת - - שהופיע בפני הועדה במדי קצין הנחתים, עם אותות הצטיינות וסמלים, נשאל האם הוא קיבל את ההחלטה להפנות למורדי ה„קונטרס" בניקאראגואה כספים שנתקבלו תמורת מכירת נשק לאיראן. הוא השיב: „על־פי עצת פרקליטי אני מסרב, בכל הכבוד ובצער רב, להשיב לשאלה זו, בהסתמכי על זכויותי החוקתיות".

יו"ר ועדת החקירה, דנטה פאסל, שאל את פוינדקסטר האם נורת ורוברט מקפארליין, לשעבר יועץ הנשיא לענייני ביטחון לאומי, פעלו על־פי הוראותיו של פוינדקסטר. גם על שאלה זו סירב הנשאל להשיב.

כזכור, הכריז הנשיא רייגן מכבר בפומבי, כי כל אנשי הממשל ישתפו שיתוף פעולה מלא עם כל החוקרים בפרשת מכירת הנשק לאיראן. אולם הבטחה זו ניתקלה בטענות חוקתיות של הנחקרים, המבקשים להגן על עצמם מפני אפשרות של נקיטת צעדים פליליים נגדם.

„בזמן המתאים"

ציר דמוקרטי בכיר מחברי ועדת החקירה, לי המילטון מאינדיאנה, אמר כי זו הפעם הראשונה בתולדות ארה"ב, שקצין בכיר בדרגת אדמירל מסתמך על התיקון החמישי לחוקה, כהתבקשו להעיד לפני ועדת קונגרס.

פרקליטו של פוינדקסטר, ריצ'רד בקלר, הבהיר, כי החלטת שולחו להזדקק לזכויותיו החוקתיות בשלב זה אינו אומר שתעורר את הרושם, כי שולחו רואה עצמו כאשם.

פוינדקסטר הצהיר, כי יש ברצונו לשתף פעולה באורח מלא עם כל החקירות של הקונגרס והוא יעשה זאת „בזמן המתאים".

נורת אמר: „איני סבור שיש עוד אדם באמריקה, הרוצה לספר את סיפורו כמוני".

ספיקס: רייגן לא אישר

דובר הבית הלבן, לארי ספיקס, שב וטען אמש, כי בניגוד לעדותו של מקפארליין ביום ב', לא אישר רייגן משלוח „עקיף" של נשק לאיראן בשלהי 1985.

מיז בלונדון

שר המשפטים האמריקני, ארווין מיז, אמר אתמול בלונדון, כי מדיניותו של הנשיא רייגן בדבר מכירת נשק לאיראן בלמה את הגברת תמיכתה של איראן בטרור הבין־לאומי. מיז התייחס פעמיים נוספות למדיניותו האיראנית של רייגן כאל „יוזמה אסטרטגית" בציינו, כי מדיניות זו הניבה פרי בתחומים שונים.

„היינו ערים לייצוב... לצמצום שמל... האיראנית בטרור... יסודות מתונים מסויימים... איראן," טען מיז.

עוד אמר מיז, כי מדיניותו של רייגן נועדה גם למנוע את... ההשפעה הסובייטית באיראן.

שיחות כלכליות

בינתיים נמסר, כי ... צות ואיראן פתחו אתמול ... כלכליות בדרג גבוה ... הראשונה מאז המהפכה שהעלתה ... חומייני לשלטון בטהראן.

במקביל, נפגש שר ה... הסובייטי, אדוארד שוארדנאדזה, עם שגריר עיראק במוסקווה והב... באוזניו את עמדתה העקרונית של ממשלתו, כי יש לשים קץ ... האפשרי למלחמת איראן־עיראק.

צלצול מהיר

עירא רפפורט – השאלות שלא נענו

הבר המחתרת היהודית, עירא רפפורט, שחזר שלשום לישראל, כפי שהעיד על עצמו „מרצונו הטוב" הבטיח אתמול להתראיין למדור זה. בשעות הערב המאוחרות. אלא שמאוחר יותר חזר בו והתחמק מן הראיון האמור. לא נותר לי אלא להציג את השאלות, המבוססות כרובן על מידע שקיבלתי מפרקליטות המדינה בירושלים. אלה יבהירו, מן הסתם, את הסיבה לחוסר רצונו של רפפורט להתראיין.

1. בהופעתך ב„ערב חדש" אתמול הצהרת כי חזרת לישראל מרצונך. ואולם, בפרקליטות המדינה נאמר לי, כי הם שקלו להגיש נגדך בקשת הסגרה וכרוניה לבקשה שהגישו נגד איש „כך", קריין לייבנר, על מעשים דומים, וכי ויתרו על בקשת ההסגרה לאחר שהבהרת שאתה מתכוון לחזור ממילא...?

2. עוד אמרת אתמול, כי בעקבות עיסקת הטיעון שעשית עם הפרקליטות אתה מצפה לעונש מאסר של שלוש שנים. ואולם בפרקליטות טוענים, כי אין להם שום התחייבות באשר למשך המאסר שתתבע התביעה על מה הסתמכת, איפוא, בהערכתך זו?

3. כן נודע לי, כי שמיר ושריר הסכימו ביניהם על הגשת בקשה חנינה לכל עצורי המחתרת המצויים היום בכלא לקראת יום העצמאות. כך שקיים סיכוי סביר לשיחרורך המוקדם, אלא אם כן יסרב נשיא המדינה לחתום על אותן בקשות. האם זהו ההסבר האמיתי לנכונתך להזור בעיתוי הנוכחי?

אתי רונאל

צפוי הסכם עקרוני למכירת 10 צוללות הולנדיות לסעודיה

האג. — הסכם עקרוני למכירת שש צוללות הולנדיות, מונעות במנוע־דיזל, לסעודיה, ייחתם ככל הנראה עוד השבוע — אמרו כאן אתמול מקורות ממשלתיים.

עיסקת הצוללות נחשבת בהאג לנושא עדין, נוכח מדיניותה המסורתית של הולנד, האוסרת על מכירת נשק ל„אזורי מתיחות", ונוכח התנגדותה של ישראל לעיסקה.

עיתוני הולנד מסרו, כי הצוללות שבנייתן תימשך כ־10 שנים, יופקדו בשמירה על חופיה הארוכים של סעודיה בים סוף ובמפרץ הפרסי.

שווי העיסקה נאמד ב... מיליארד דולר.

(רויטר)

תעלומת האזרח שירה

(המשך מעמוד ראשון)

ונקלע למצב המסכן את חייו או נשקפת סכנה לבטחונו - לדוגמה: יידוי אבנים או זריקת בקבוקים הוא רשאי להשתמש בנשקו עפ"י הנוהלים, כלומר להזהיר לפני שיורים, לירות באוויר ובמידה והסכנה נמשכת לירות לכיוון הרגליים.

„במקרה שנראה בכתבת הטלוויזיה, האזרח נראה יורה כשהוא לבדו בשטח. במקרה בו נשקפה סכנה לבטחונו, ... עפ"י הנוהלים ולכן צה"ל לא יפעל בהליכים נגדו" - מסר דובר צה"ל. הדובר הוסיף, כי האזרח לא נטל חלק בפעולות צה"ל וגם ירה לבטחונו.

במלאת חמש שנים

למותו של

משה רויט

אנו מוקירים את זכרו של מי שהיה

ממנהיגי מפ"ם בארגנטינה.

חבר נלהב, מסור ונאמן במאמציו ובמאבקיו

למען ציונות וקהילה מתקדמות

אחרי 2 תאונות — ארה"ב הקפיאה שימוש בטילי „טאו"

וושינגטון. — הצבא האמריקני הפסיק השימוש בטילי „טאו" נגד טנקים, הנשק שסופק אשתקד בחשאי לאיראן, אחרי שתי תאונות על אדמת ארה"ב.

דובר הצבא אמר אתמול: „הפסקנו זמנית את הירי עד להשלמת חקירה אינטנסיווית, והודענו לידידים ולבעלי־הברית שלנו על הבעיה."

שני טילי „טאו" התפוצצו בספטמבר בבסיס הצבאי מאקוואה בהאוואי ובמטווח הצבאי של בסיס פורט־לואיס בוושינגטון, בעת תרגילים צבאיים.

„טאו" הוא אחד מכלי הנשק האנטי־טנקיים הנפוצים ביותר בעולם. למן 1969 יוצרו 420,000 טילים מדגם זה. ו־150,000 נמכרו או ניתנו ל־38 ארצות. (עד)

„על המשמר"
עתון יומי. עתון וספר בע"מ
בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל 378833
חשבון בבנק הדואר 3-43360-4
המען למכתבים: שירות שקי־דואר נעול ת א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2 Choma Umigdal St. Tel Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652

הוגשה הצעת חוק פרטית לביטול הצנזורה

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

מרדכי וירשובסקי וזיידאן עטשי (שינוי) הניחו אתמול על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית חדשה לבטל את הצנזורה על סרטים ומחזות.

לדעת המציעים אין לציבור צורך בפטרון שיקבע מה טוב לו שיורע ומה רע. שולמית אלוני הצטרפה להצעה ואמרה שבשנות ה־80 אין מקום לפקודת סרטי הראינוע משנת 1927.

ותד: לחקור אלימות כלפי ערבי בהפגנה

ח"כ מוחמד ותד (מפ"ם) מחה אתמול בפני שר המשטרה על כך שבמרדף כוחות הבטחון בהפגנת הסטודנטים שנערכה בתל־אביב ב־8.12, עצרו כוחות הבטחון בחור ערבי בשם הזיל, שנחלץ לעזרתה של אחת המפגינות, גררוהו לתוך ג'יפ של מג"ב ובכך הפרידוהו משאר העצורים היהודים.

בג'יפ זכה הבחור לטיפול אלים. וזאת על־פי עדות של שני עדי־ראייה.

ח"כ ותד דרש משר המשטרה לחקור את המקרה ולהסיק מסקנות ביחס לאחראים.

אגרת הרציף למוצרי יבוא ליצוא: 1%

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

אגרת הרציף על מוצרי יבוא לשם יצוא תוזל כבר בימים הקרובים ב־50 אחוז ותעמוד על אחוז אחד בלבד משיעור המטען. על כך החליטה אתמול ועדת השרים לענייני כלכלה.

הוחלט בהוזלת אגרת הרציף על מוצרים מיובאים המשמשים כחומרי גלם, המהווים מרכיב במטעני היצוא בישראל. על ההוזלה הוחלט עוד לפני חודשים־מספר, אולם חרף ההחלטה לא בוצע הדבר. בעקבות דרישתו של שר התעשייה והמסחר אריאל שרון, אשר העלה עניין זה בדיון שהתקיים אצל ראש הממשלה בתחילת השבוע, הורה יצחק שמיר לבצע מיד את הצעדים שעליהם הוחלט לסיוע ליצואנים.

מע"מ — פעם בחודשיים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

לאחר שתשלומי חשבונות הטלפונים עברו כבר לשיטה של תשלום אחת לחודשיים — עומדת להשתנות גם שיטת תשלומי המע"מ.

כבר בזמן הקרוב ישלמו רוב העצמאים את המע"מ אחת לחודשיים וזאת לאחר שהאוצר נענה לבקשתו של שר התקשורת, אמנון רובינשטיין, להפעיל תשלומים אלה רק פעם בחודשיים, עקב ירידת שיעורי האינפלציה.

ההסדר החדש יחול לגבי כ־70 אחוז מן העוסקים המשלמים סכומים נמוכים יחסית למע"מ. עם זאת, אלו המשלמים סכומים גבוהים — ימשיכו לשלמם אחת לחודש. הפרטים המדויקים של ההסדר ייקבעו כבר בימים הקרובים.

טוגו דחתה חידוש הקשרים — עקב הפרסום

הפרסומים המוקדמים בישראל בעניין חידוש הקשרים הדיפלומטיים עם טוגו, עוררו מורת־רוח וגרמו לדחיית הדיון בנושא בוועידת מפלגת השלטון של טוגו, שננעלה ביום א' בעיר הבירה לומה — נמסר רשמית ע"י ממשלת טוגו לישראל.

דובר משרד החוץ, אהוד גול, מסר אתמול כי עם זאת מסרה טוגו רשמית, כי הנושא יידון בוועידה הבאה של מפלגת השלטון, בעוד כשנה. (עתים)

פעילות ציבורית בקמפוס החיפני נאסרה לשבועיים

מתיחות רבה באוניברסיטת חיפה לאחר השעייתם מלימודים של שני סטודנטים ערביים בעקבות הפגנת־מחאה על מאורעות ביר־זית

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר" בחיפה

בימת אוניברסיטת חיפה החליטה שלשום בישיבה מיוחדת להשעות כל פעילות ציבורית ברחבי הקמפוס לתקופה של שבועיים. בכך מבקשת בימת האוניברסיטה לשמור על מה שהיא מכנה „נורמליזציה של החיים האקדמיים ולמנוע אפשרות של הפרת הסדר באוניברסיטה".

בהודעה שפירסמה אתמול אוניברסיטת חיפה נאמר, כי החלטת בימת האוניברסיטה התקבלה בעקבות תופעות חמורות של הפרת תקנון האוניברסיטה בנושא הפעילות הציבורית בקמפוס. בהודעה מוזכרים „גורמים מסויימים", אשר לטענת האוניברסיטה, פועלים לשיבוש החיים האקדמיים התקינים בקמפוס.

בשבועות האחרונים מורגשת מתיחות רבה באוניברסיטת חיפה על רקע פסק־דין של ועדת המשמעת בקמפוס, שהחליטה על השעייתם מלימודים לתקופה ממושכת של שניים מחברי ועד הסטודנטים הערבים, בעקבות הפגנת־מחאה שערכו הסטודנטים הערבים בתחילת השבוע, על רקע המאורעות באוניברסיטת ביר־זית. זאת, ללא אישור המוסדות האחראיים לכך מטעם האוניברסיטה.

יו"ר מועצת הסטודנטים באוניברסיטת חיפה, שמואל בן־נפתלי, הגיב אמש על ההחלטה באומרו כי הוא שולל את הניסיון למנוע חופש־דיבור והתארגנות להפגנות מחאה, ובלבד שאלה ייעשו בהתאם לנהלים המקובלים באוניברסיטה. הוא הוסיף, כי בכוונתו להעלות את הנושא בישיבת מועצת הסטודנטים, הערב, ולהמליץ בפניה לתבוע מהנהלת האוניברסיטה לשמור על זכויות הדיבור וההתארגנות של הסטודנטים. עם זאת, פנה בן־נפתלי להתאחדות הסטודנטים הערבים בדרישה לפעול במסגרת אגודת הסטודנטים הכללית ולא לעשות דין לעצמה.

פרשת ועננו – תקלה חמורה הודה שמיר בוועדת חו"ב

„האם היו עסקות נשק קודמות לאלה שדבר קיומן פורסם" — שאל גרנות ● פרס: „אינני חייב לדווח לך!" ● ביקורת „מקיר לקיר" על היעדר דיווח לוועדה

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

בפרשת ועננו היתה תקלה חמורה, הנושא נחקר ונבדק והועלו המלצות ומסקנות — אמר אתמול ראש הממשלה, יצחק שמיר, בישיבת ועדת החוץ והבטחון של הכנסת. הוא הבטיח לדווח ביתר־פרוט לוועדת המשנה.

במהלך הישיבה, מתחו כמעט כל חברי הוועדה ביקורת על היעדר דיווח מצד הממשלה לוועדה, אשר אמורה לפקח על עבודת הממשלה. ההתנגשות המילולית החריפה ביותר היתה בין שר החוץ שמעון פרס לבין מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות, אשר ביקש לדעת האם היו עסקות נשק קודמות לאלה שדבר קיומן פורסם. על כך השיב פרס: אינני חייב לדווח לך. גרנות: מדוע החשאיות? פרס: היתה חרדה לחיי־אדם. אתה יכול ללעוג אלף פעמים, זה לא מעניין אותי.

אפילו דן מרידור (ליכוד) אמר כי רק טובה יכולה לצמוח לממשלה מדיווח לוועדה. אליהו בן־אלישר (ליכוד) אמר כי יש לדווח לוועדת־משנה. דוד מגן (ליכוד) תבע לבטל את פורום השלושה (שמיר, פרס ורבין) המטפל בעסקות הנשק. שבח וייס (מערך) אמר שהדיבורים על פיקוח פרלמנטרי על עסקות הנשק הם דיבור ריק, משום שבוועדת המשנה אין שום נציג לאופוזיציה.

יו"ר הוועדה, אבא אבן, שאל למי מן האמריקנים מתכוונת הממשלה כאשר מדברים חבריה על מגעים עם ארצות־הברית. האם דיברו אל מחלקת המדינה? שריד (ר"צ) שאל האם ביסוד עסקות הנשק עם איראן היה מונח שיקול מוסרי נשגב, אשר קשור ברצון לשחרר בני־ערובה. האם לא נעשו עסקות לפני כן?

מ"מ רה"מ ושר החוץ, שמעון פרס, הופיע בפני הוועדה ואמר שאין הוא שותף להערכה כלשהי כי צריך להתערב במלחמת איראן־עיראק. „יש לנו נימוקים נגד שתי הצדדים במלחמה זאת, וגם אין לנו יכולת השפעה או הכרעה". השר אמר שקיימת הערכה, לפיה הגיעו הוצאות הצדדים במלחמת עיראק־איראן ל־450 מיליארד דולר. פרס הציע שנפסיק לומר כאן שאנו מתפללים, שמלחמה זו תימשך. זה רק מתאר אותנו כמי שעומדים מן הצד ושמחים על הדם שנשפך.

אשר לחשאיות הכרוכה באספקת הנשק לאיראן אמר פרס, כי חיי־אדם היו בסכנה. „אתם רוצים שנשחק בפורים כאשר חיי־אדם נמצאים על כף המאזניים?" שאל פרס. לדבריו, אספקת נשק בקנה־מידה כה מוגבל אינה אספקת נשק לשמה. מטרתה השקעה בעלת אופי אחר. מדובר במשהו מאוד מוגבל בהיקפו, שאינו מחזק או מחליש שום משטר. עשינו זאת על־פי בקשת ארצות־הברית והיינו צריכים לעשות זאת כמדינה בעלת ברית".

מצברי HAGEN - חיים למלגזות

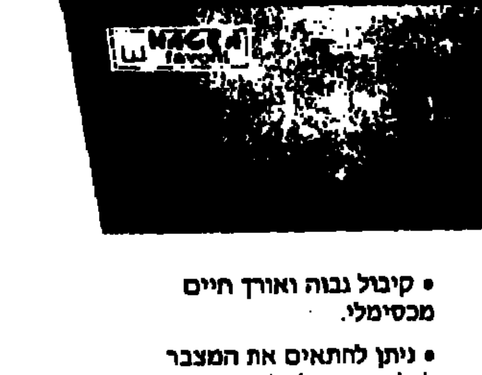

• קיבול גבוה ואורך חיים מכסימלי.
• ניתן להתאים את המצבר לכל סוגי המלגזות.
• מצברי HAGEN עשויים מפוליפרופילן בלתי שביר.
• קופסת התא ומכסה הקופסה אטומים ע"י הלחמה ומקנים למצבר חוזק יתר ועמידה איתנה בפני זעזועים חיצוניים.
• ביקור תקופתי של תחזוקני תעמל מורע לבדיקה ואחזוקה תקינה של המצברים.
• 4 שנות אחריות.

תעמל מורע

מצברי רגבן

הידראוליקה. חרמה חשמל
מורע בע"מ 14312 טל. 065-99199 טלקס 46231
ת"א 03-263267 חיפה 04-674261

קנדי מודאג מהשלכות פרשת הנשק על יחסי ישראל-ארה"ב

„אין דבר שיסייע לטרור יותר מהרעת היחסים"

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

„אני מודאג מהשלכות פרשת אספקת הנשק לאיראן על יחסי ישראל־ארה"ב" — אמר הסינאטור אדוארד קנדי, שקיבל תואר דוקטור כבוד מטעם אוניברסיטת בן־גוריון בנגב.

„יחד עם זאת — אמר הסינאטור — אין דבר שיסייע לאינטרסים ... יותר מהרעת יחסי ישראל־ארה"ב. אסור לנו לתת למצב כזה להתפתח, ואני חש מחויבות לדאוג שדבר זה לא יקרה. יחסי שתי המדינות חזקים ומוגנים. ארה"ב רואה בישראל את ידידתה הוותיקה והקרובה ביותר באיזור".

עוד אמר הסינאטור קנדי, כי המדיניות המקורית של ארה"ב, של מניעת אספקת נשק לאיראן, היתה מוצדקת, והאמברגו לא צריך היה להיפסק. „איראן מוסיפה להיות אחת הארצות האלימות והטרוריסטיות בעולם", אמר קנדי. „עד שמדיניות זו תשתנה, תהיה זו שגיאה מצד ארה"ב ומצד כל מדינה אחרת למכור כלי נשק לאיראן."

קנדי הוסיף כי כאשר ארצו מוכרת נשק לאחד הצדדים הלוחמים במלחמת איראן־עיראק, במקום להביא לסיום מהיר של מלחמה זו — היא פועלת נגד אינטרסיה שלה. מאידך, אמר קנדי, שום אדם רגיש לא יכול היה לעמוד בפני סבלן של המשפחות, שיקיריהן היו בני־ערובה באיראן.

קנדי בירך את נשיא האוניברסיטה, פרופ' חיים אילתה, ואמר, כי הוא שמח להיות, לשם שינוי, בחברת נשיא שהוא מסכים עימו. הוא דיבר גם על הצורך בפעולה מאסיבית לטובת יהודי בריה"מ, ואמר כי „גורבצ'וב הוא מנהיג סובייטי קשוח עם מחויבות גבוהה לקומוניזם ומחויבות מועטה מאוד כלפי זכויות האדם".

● אדוארד קנדי אתמול. (צילום: ישראל סאן)

נקש יישאר בכלא עד תום ההליכים — הוחלט בבג"ץ

בני־משפחה ומכרים של נקש גידפו את ח"כי רצ אלוני וצוקר

מאת כתב „על המשמר"

אתמול החליט בית־המשפט הגבוה לצדק, כי ויליאם נקש יישאר במאסר עד תום ההליכים המשפטיים, בעקבות העתירה שהוגשה נגד שר המשפטים.

ויליאם נקש עצמו לא הובא לבית־המשפט מתוך טעות, לאחר שבשירות בתי־הסוהר לא התקבלה הוראה להביאו לשם, למרות שבג"ץ ציווה על כך.

בתום הדיון פרצה מחוץ לכותלי בית־המשפט מהומה־רבתי, כאשר בני־משפחת נקש קיימו ויכוח סוער עם חברת־הכנסת שולמית אלוני ועם חבר־הכנסת דדי צוקר ואף ניסו לפגוע בהם.

בני־משפחה ומכרים של ויליאם נקש גידפו את הח"כים ולא הועילו טיעוניהם של אלוני וצוקר שיסכימו להיפגש עם רינה נקש ולשוחח עימה במקום שקט.

עד סוף השבוע התחייבה המדינה להגיש את תשובתה על העתירה.

בפתח הדיון המשפטי אמרה באת־כוח המדינה עו"ד תמר הקר, כי המדינה אינה מתנגדת להארכת תוקף צו הביניים המורה על השארתו של נקש במעצר עד סיום ההליכים בעתירה.

ב"כ של נקש עו"ד רולנר רוט, אמר בפתח דבריו, כי הוא מופתע שמרשו לא הגיע לדיון המשפטי, למרות צו בג"ץ המורה להביאו לדיון. עוד אמר עו"ד רוט, כי הוא מתנגד להארכת תוקף צו־הביניים, משום שעל פני הדברים נראה כי אין סיכוי לעתירה לזכות ולהצליח. הוא אמר כי ישב בביתו של שר המשפטים לשעבר יצחק מודעי מספר פעמים ושם הצהיר מודעי באוזניו, כי החליט לא להסגיר את נקש לצרפת. עו"ד ריוט אמר כי שר המשפטים דאז, מודעי, התרשם מהנסיבות האישיות ומכך שכנופיית ערבים בצרפת מבקשת לחסל את נקש.

עוד אמר עו"ד רוט, כי במהלך ביקורו של ראש הממשלה לשעבר, שמעון פרס, בארה"ב התקיימה הפגנה נגד הסגרת נקש לצרפת. פרס הבטיח באותה הפגנה למנכ"ל מועדון הנשיאים של הארגונים היהודיים בארה"ב כי נקש לא יוסגר. נוכח כל אלה, אמר הסניגור, החלטתו של השר שריר לא להסגיר היא החלטה שהתקבלה בסמכות ובתום־לב, ובלי שיקולים זרים.

אשתו של נקש צועקת לעבר שולמית אלוני, אתמול. (צילום: ירון קמינסקי, „חדשות")

מועצת פועלי חיפה מבקשת מעמד מועדף לתעשייה הפטרוכימית בעיר

תוכנית להקמת תשלובת פטרוכימית שתאפשר תעסוקה ל־850 איש „תקועה" במשרד האוצר לאחר שאושרה ע"י שחל ושרון

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר" בחיפה

מזכירות מפ"ח פנתה אתמול לשר האוצר, משה נסים, בתביעה להעניק מעמד מועדף לתעשייה הפטרוכימית במפרץ חיפה ולאפשר את הקמתה של תשלובת פטרוכימית משותפת לבתי־הזיקוק ולמפעלים הפטרו־כימיים.

לטענת המועצה, תאפשר תשלובת שכזו העסקתם של 850 עובדים, כשבשלב הקמתה תאפשר העסקתם של כ־1500 עובדים ביניהם מהנדסים, הנדסאים וטכנאים. מזכיר מועצת פועלי חיפה, משה ורטמן, ציין כי הקמת תשלובת זו היא הסיכוי הראשון להקמת מפעל חדש באיזור, לאחר הפסקה של כעשר שנים. לדבריו, תאפשר התשלובת החדשה — שתוכניות ההשקעה הראשונות שלה מסתכמות בכ־80 מיליון דולר — את הגדלת היצוא של תעשיית הפטרוכימיים בכ־50 מיליון דולר, ובמקביל תחסוך יבוא של פוליפרופילן בסכום של כ־20 ממיליון דולר מדי שנה.

ורטמן הוסיף, כי התוכנית כבר זכתה לאישור שרי התעשייה והאנרגיה, אולם לדבריו, היא „נתקעה" במשרד האוצר, המסרב להכיר בתעשייה זו כאיזור מועדף לצורך הקלות במיסוי. ורטמן קרא לראשי הרשויות המקומיות באיזור לנהל מאבק משותף בנושא זה ולהקים ועדה נתאמות מקרב ועדי העובדים של התעשייה הפט־רוכימית, שתלווה את המאבק. לדבריו, אם שר האוצר לא ייענה לתביעה, תבקש משלחת חיפאית להיפגש עם השרים הכלכליים ועם ראש הממשלה לדיון נוסף.

מאמין בתנ"ך בקוראן ובברית החדשה ביקש לאום „עברי" — אך השופט סירב

תביעתו של תושב תל־אביב להמיר בתעודת הזיהוי את רישום הלאום שלו מ„יהודי" ל„עברי" — נדחה אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב. עם זאת, נענה השופט לבקשת האיש, כי בתעודה לא תירשם דתו, אף כי הדת והלאום שלו הם „יהודי".

לבית־המשפט הוגשה בקשה לקבוע שהמבקש אינו „יהודי" אלא „עברי", וכן כי אינו משתייך ללאום היהודי אלא ל„לאום העברי". המבקש, בעל שם היוצא־דופן אימי מסצד־שמעון אלמקור, בן שעיה ושושנה ליביה, נולד בפולין בשנת 1931 ועלה ארצה מצ'ילה בשנת 1950. כדברי ההסבר לבקשה טוען האיש, כי את שמו הרכיב מ„ראשי תיבות של 8 עולמות", ובשנת 1964 אושר לו שם זה בתעודת הזיהוי. לדבריו, הוא סופר ומשורר המאמין בשלושת הספרים — התנ"ך, הברית החדשה והקוראן. לפיכך, פנה לערכאות, לשנות את סעיף הלאום יהודי בתעודת הזיהוי שלו.

נציג פרקליטות המדינה עו"ד תמיר התנגדה לבקשה, בציינה כי האיש הצהיר בעת עלייתו על דת ולאום יהודי, ומאחר שהיה אז בגיר — אין לאפשר שינוי בסעיף הלאום.

השופט, חיים פורת, קבע בהחלטתו כי בעקבות פסיקת בג"ץ — לא יירשם סעיף הדת בתעודת הזיהוי של המבקש כפי משאלתו, למרות שעל־פי דתו הוא מוגדר כיהודי. אשר ללאום — הוא היה ונשאר יהודי. „המבקש אינו יכול על־פי רצונו להחליט שללאום היהודי ייקרא לאום עברי" — קבע השופט פורת, בהסתמכו גם בעניין זה על פסיקת בית־המשפט העליון. השופט פירט בהחלטתו, כי המבקש עלה ארצה מצ'ילה כיהודי לכל דבר, אך בשנת 1964 עבר איזה שהוא „תהליך של התגלות", ומאז החל להאמין באמונה מורכבת, שכתוצאה ממנה דתו אינה יהודית אלא כזו, שלפי שעה רק הוא מאמין בה, אך יגיע יום שרבים יהיו כמוהו.

אולם — הטעים השופט — מאחר שלא הוצג בפניו שום מסמך של המרת דת או המרת עדה — לפיכך, לא נפסקה יהדותו של המבקש, גם אם הוא מאמין בדמויות נוספות על אלו שבדת היהודית הקלאסית, וגם אם לא תצויין דתו מפורשות בתעודת הזיהוי. (עתי"ם)

ישראל שוקלת לרכוש עוד דלק סילון למטוסים מארה"ב

החלטה חיובית עשויה לפגוע בחברות הדלק

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

לאחר שורת בדיקות מעבדה לכמות גדולה של דלק סילון למטוסים (דס"ל) שרכש חיל־האוויר בארה"ב בכספי הסיוע, לא מן הנמנע כי משרד הבטחון ישקול את רכישתו מארה"ב גם בעתיד.

בשל מחסור בשקלים בתקציב הבטחון, רכש באחרונה המשרד בעבור חיל־האוויר דלק סילון בשווי 50 מיליון דולר מכספי המענק.

בחיל־האוויר הובע בתחילה חשש, כי הדלק אינו מתאים למנועי המטוסים בישראל וכמות מידגמית הועברה לבחינה במעבדה. לאחר הבדיקה מסתבר, כי טיב הדלק האמריקני עולה על הטיב הישראלי וכי כמות הדלק שנרכשה היתה זולה בכ־4 מיליון ש"ח מרכישה מקומית. תכונות דלק זה בתחום התפעול והאחזקה התגלו כטובות יותר. לפיכך, ישקלו עתה משרד הבטחון וחיל־האוויר לרכוש דלק סילון בארה"ב גם בעתיד, דבר העשוי לפגוע בחברות הדלק המקומיות.

אנשים ואירועים

פרס זכויות האדם — לפרופ' זמיר

האגודה לזכויות האזרח בישראל תעניק הערב את פרס זכויות האדם ע"ש אמיל גרינצוויג המנוח לשנת 1988 לפרופסור יצחק זמיר, מי שהיה היועץ המשפטי לממשלה משך כשמונה שנים.

בנימוקי הוועדה נאמר, בין השאר, כי בתקופת כהונתו הוכיח לנקוט עמדות ציבוריות אמיצות בנושאים מרכזיים להגנה על זכויות האדם בישראל.

„תנאי מוקדם לשמירה על זכויות האדם הוא שמירה קפדנית על עקרון שלטון החוק ועל כך ששום רשות אינה יכולה לחרוג מסמכויותיה ולפגוע בזכויות היסוד. כיועץ המשפטי, הקפיד פרופסור זמיר על עקרון זה ואף הדגיש כי אין לפגוע בו בשם בטחון המדינה — חלק מבטחוננו הוא בהקפדה של שלטון החוק. פרופסור זמיר עמד על עמדה זו לנוכח לחצים קשים מצד גורמים שונים".

הבעל המתלבט בלבנון נדהם לראות את אשתו באה עם הרמטכ"ל

אשתו של קצין המשרת ביחידת הקישור של צה"ל בלבנון קיבלה אישור לערוך ביקור חד־פעמי ביחידתו של בעלה בלבנון כדי שתוכל לעמוד מקרוב על תנאי שירותו ואולי לשכנעו להישאר בצבא הקבע.

הרקע לאישור הוא מכתב נרגש ששלחה האשה לרמטכ"ל ובו הסבירה את לבטיה בכל הקשור לשירותו של בעלה, והעובדה כי מופעל עליו לחץ להישאר בצבא קבע. "אני רוצה לראות את מקום שירותו, אני מרגישה חלק ממנו ומבקשת לבקרו כדי שאוכל לנקוט עמדה בכל הקשור להמשך שירותו בצבא הקבע".

למרבה הפתעתה הודיע לה הרמטכ"ל רב־אלוף משה לוי, כי היא תתלווה אליו לסיור בלבנון. ואכן, השבוע ביקרה האשה, על שבה, בבסיסו של בעלה, יחד עם הרמטכ"ל ואלוף פיקוד צפון, יוסי פלד. בעלה, רון, נדהם לראות את אשתו תוך כדי עבודתו המבצעית. (עתי"ם)

חילוץ אל החיים

„הייתי בטוח שנדרגתי. שמעתי „בום" אדיר, ולא ראיתי כלום: לא יריים, לא מבשירים, לא אוויירון. רק אש, בום. הרגשתי שאני משוט מתפרק ומתאייר. אני שוכב על הגב מסתחרר בלסי מעלה ונאסף אל אבותיו...".

כך מתאר טייס הפאנטום של חיל־האוויר, שמטוסו הופל בלבנון ב־16 באוקטובר, את רגע היפגעותו. הסיפור המלא של חילוצו של הטייס תלוי על מגלש מסוק קוברה, מתפרסם לראשונה בגליון החודש של בטאון חיל־האוויר, המוצא לאור השבוע.

טייס הפאנטום, שצנח אל תור ואדי, הסתתר בין שיחי [illegible]. המחבלים, שראו אותו צונח, התקרבו אליו למרחק שלא עלה על [illegible] מטרים: „הם ירו על השיחים שהיו בדרך והלכו [illegible] הצטמקתי, ושמרתי על דממה מוחלטת", מתאר הטייס.

מטוסי חיל־האוויר הגיעו לאיזור הנטישה, וצלפו על המחבלים מבריחים אותם מסביבתו המיידית של הטייס שנטש.

טייסי מסוקי קוברה יצרו קשר עם הטייס, והחליטו לחלצו על מגלשי מסוק הקרב (בקוברה אין מושבים לנוסעים).

הטייס זינק על המגלש, החזיק בו וצעק לעבר טייס הקוברה [illegible]. נתיב הביתה עבר מעל כפר, וטייס המסוק חשש [illegible] אש עליהם. רס"ן א' טייס הקוברה: „טסנו מעל הכפר [illegible] שהיה מרים את ראשו, היה יכול לראות את הטייס, תלוי [illegible] מתגברנות באוויר". הקוברה נחת באיזור תוך חיים, כדי לשפר [illegible] הישיבה של הטייס. אולם, אז נפתחה אש, והקוברה [illegible] כשהטייס נאחז במגלש, במקורם.

הקוברה נחת פעם נוספת בשטח לבנון, בניסיון להעביר את [illegible] למסוק חילוץ. אז נורה פגז אר.פי.ג'י. — ושוב [illegible] כשהטייס עדיין יושב על המגלש. הפעם, הם עשו את כל הדרך [illegible] לראש הנקרה. (בצילום: שיחזור החילוץ, מוזהר [illegible])

„היום"

התיקרה תלויה ברצפה

מאת נפתלי בן־משה

[illegible]טריה בכלי התקשורת מוסרת, [illegible] הכנסות המדינה במשרד [illegible] הגיש לשר האוצר הצעה [illegible] במס־הכנסה ליחיד. המת־[illegible] על ביטולים של פטורים והקלות [illegible] לקבוצות מועדפות, ולעומת זאת [illegible] שיעור המס המירבי מ־60 ל־45 [illegible].

[illegible] הן אותן „קבוצות מועדפות", [illegible] מפטורי והקלות מס שמציע [illegible] הכנסות המדינה לבטל? הטעם [illegible] לא מדובר בהבללה אלא ברשימה [illegible] ומוגדרת. מדובר בקרנות [illegible], קצבאות הביטוח הלאומי [illegible] קצבאות הזיקנה והילדים, [illegible] לילה לעובדים בתעשיה, [illegible] עיירות הפיתוח, חיילים [illegible] סטודנטים, וכדי לדייק — [illegible] לרשימת המועדפים גם [illegible] ותלמידי ישיבות.

[illegible] יצא מן השק. משרד האוצר, [illegible] כולו על־ידי ליבראלים, שכל [illegible] מתמצה בקידוש ההון הפרטי [illegible] הנערים החברתיים — קלעו ממש [illegible] המס שלהם. כדי להיטיב עם [illegible] הגבוהות והגבוהות מאוד, [illegible] לכיסם של הרקנאטים והיפתים וכל [illegible] הגדולים לסוגיהם ולמיניהם [illegible] בצורת הקלות מס — נאלצים הם [illegible] את הגימלאים, את המשפחות [illegible] הילדים, תושבי עיירות הפיתוח, [illegible] המשוחררים, הסטודנטים, הפועלים [illegible] לילה בתעשיה. מי אומר שפסה [illegible] הרדית בישראל?

[illegible] הרפורמה של מינהל הכנסות המדינה [illegible] ההכנסות הגבוהות שלוש פעמים: [illegible] סף המס: פעם מהרחבת מדרגות [illegible] שלישית — והפעם הנתח הוא שמן [illegible] — מהורדה דראסטית של תקרת [illegible] מלמעלה ומלמטה ומכל [illegible].

[illegible] מינהל הכנסות המדינה, מייד עם [illegible] הרפורמה במס ההכנסה נחיה כולנו [illegible] טוב, שבו ייהנו מהקלות מס [illegible] יוצא מן הכלל, גם מעוטי הכנסה [illegible] הכנסה, שבו „המס שישלם הנישום [illegible] איך נראה הנישום הממוצע?) יהיה [illegible] ניכרת מן המס שהוא משלם [illegible]. אם כך, אם גם מפרנס המשפחה [illegible], הגימלאי ותושב עיירת הפיתוח, [illegible] משמרת הלילה, החייל המשוחרר [illegible] ישלמו לאחר הרפורמה פחות מס [illegible] — מנין יימצא הכסף כדי לכסות את [illegible] העצום שיווצר בהכנסות מהורדת [illegible] המס מ־60 ל־45 אחוז? אם כך, מה [illegible] בביטול הפטורים וההנחות לאוכלו־[illegible] שונות אלה?

[illegible] מהשלוש: או שהממשלה תיאלץ [illegible] עוד יותר את התקציבים לרווחה, [illegible] לבריאות, להשכלה גבוהה ולשיכון [illegible] או שהממשלה תיאלץ לחפש לה [illegible] הכנסה חילופיים ובמקום מס על [illegible] תעריך את המס על הצריכה העממית; [illegible] על הרפורמה שנועדה להיטיב [illegible] ושלא תפגע באותן אוכלוסיות [illegible] הנהנות היום מפטורים והנחות במס [illegible] כולו שקר ומירמה.

להרים את הרצפה

[illegible] המגמה ליבראלית המתובלת [illegible] נוסח „חרות" יכולה להעלות [illegible] שאפשר להקל את עול המסים במידה [illegible] על עשירים ועל עניים, שבלי לפגוע [illegible] המדינה ובלי לגרום לצמצום [illegible] החיוניים להמוני העם ולפגוע [illegible] חיוניים אחרים. „הנישום הממוצע", [illegible] מהקלה שווה במס הכנסה, מזכיר לי [illegible] הממוצע המתקבל מערבוב של עוף עם [illegible]. הקורא חשבון פשוט, מה ההבדל [illegible] בין הנחה במס בשיעור של 5 או [illegible] 10 אחוזים לשכיר שמשכורתו לחודש [illegible] בין 1500־700 שקל, לבין הנחה במס [illegible] של 30 אחוז ויותר (וככל שההכנסה [illegible] יותר כן ההקלה תהיה גדולה יותר) [illegible] הכנסה של אלפים וחמשת אלפים [illegible] אלפים ועשרים אלף שקל בחודש. [illegible] הקלות־מס בסכומי־עתק, שיגרפו [illegible] המרוויחים למיניהם, אשר גם כך [illegible] חלקים גדולים מהכנסותיהם [illegible].

בניגוד לדעה שמפיצים חוגים אינטרסנטיים — בעיית מס־הכנסה איננה תקרת המס הגבוהה, אלא סף המס הנמוך. בארצות סקנדינביה ובארצות מתוקנות אחרות מגיעה תקרת מס־הכנסה לשמונים אחוז. לא שמענו שבגלל התקרה הגבוהה נפגע בארצות אלו מוסר תשלום המס, המוטיבציה לעבודה או פריון העבודה. באותן ארצות מתוקנות, בהן תקרת המס היא גבוהה, שם גם סף המס גבוה לפחות כפליים מזה שבישראל. התקרה היא פונקציה של הרצפה. אם רוצים להקל למטה מוכרחים להכביד למעלה. אם רוצים לספק רווחה סוציאלית להמוני העם, לדאוג לבטחון המדינה ולקליטת עלייה, מוכרחים לקחת מסים מבעלי ההכנסות הגבוהות. אם רוצים להעלות את סף המס, לרווח את מדרגות המס כדי לשחרר ממס את בעלי ההכנסות הנמוכות, להקל את עול המסים על ציבור השכירים כדי — כיו היתר — לצמצם את הפער חסר התקדים שבין השכר ברוטו שמשלם המעסיק לבין השכר נטו שמקבל לידיו העובד כבר ברמות הכנסה נמוכות ובינוניות — אי־אפשר בו־בזמן גם להוריד את תקרת המס. גם כך ייהנו בעלי ההכנסות הגבוהות מהעלאת סף המס ומן ההפחתות השוליות לאורך כל מדרגות המס — מה ההצדקה להעניק להם הטבות ענק נוספות על־ידי הורדת תקרת המס השולי ל־45 אחוזים?

ההעלמות גדלו

כבר הוכח, אין בהורדת תקרת המס כדי לעודד תשלום מס אמת או כדי להעביר עודפי כספים להשקעות יצרניות. הרפורמה במס משנת 1975 הורידה את תקרת המס מ־87 אחוז (כולל מלוות) ל־60 אחוז. הכוונה, בין היתר, היתה שהפחתה זו תקטין את הפיתוי להעלמות הכנסות ותגביר גביית מס אמת. עובדה היא שמאז 1975 גדלו העלמות ההכנסות ולא קטנו, שההון השחור הלך ותפח משנה לשנה והגיע לממדים עצומים. רק לאחרונה נתפרסם מחקר המוכיח שמבחינת העלמת הכנסות האקלמה ישראל יפה באקלימו של אגן הים התיכון. הכסף הרב שיוגש כשי לבעלי ההכנסות הגבוהות, הנהנים ממילא מחיי מותרות מטורפים, ילך בעיקר לצריכה בזבזנית וראוותנית ובחלקו אף יוברח לבנקים בחו"ל.

הממשלה התחייבה לא פעם אחת לפני ההסתדרות להקל את עול המסים על ציבור השכירים ולדאוג לחלוקה צודקת יותר של הנטל הכלכלי. כל זאת מחייב רפורמה במס הכנסה ליחיד, שתעלה באופן ניכר את סף המס (ריצפת ההכנסה לאחר ניכוי הזיכויים), שממנה מתחילה חבות המס), תרווח ותצמצם את מדרגות המס כך שרק בעלי הכנסות גבוהות במיוחד יגיעו לתקרת מס שולי של 60 אחוז. זו תקרה שממנה אסור לרדת, כשם שחובה היא לשמור על כל אותם פטורים והנחות במס שניתנו לקבוצות היעד השונות, ושנועדו למטרות סוציאליות חברתיות ומשקיות חיוניות.

אך בכך לא די: על הממשלה לכבד ולבצע את החלטותיה משנת 1975, עם הכרזה על התוכנית הכלכלית החדשה, החלטות שטרם בוצעו, כדבר הטלת מס על דירות פאר, הנחה במס בשיעור של 10 אחוז לפועלי הייצור וכן וכן הטלת מס על רווחי הון — וזאת כדי להבטיח צדק סוציאלי כל שהוא בחלוקת הנטל הכלכלי. הרפורמה במס המוצעת עכשיו על־ידי מינהל הכנסות המדינה מובילה בדיוק לכיוון ההפוך — להחרפת הקיטוב הסוציאלי במדינה, להגברת העוול והעושק, לפגיעות קשות בשכירים, במשפחות מרובות ילדים, בתושבי עיירות הפיתוח, בצעירים ובסטודנטים, ולהענקת הקלות מס בסכומי עתק לעשירים ולמרוויחנים גדולים.

את המאבק הזה נגד התוכניות של משרד האוצר, בעד מדיניות מסים מתקדמת וצודקת ובעד חלוקה צודקת יותר של הנטל הכלכלי, צריכה לנהל קודם־כל ההסתדרות: אלה חייבים להיות תנאים מוקדמים של ההסתדרות לכל הידברות עם הממשלה ולכל מו"מ על ריסון בהוצאות ובשכר. על הנהגת ההסתדרות להבין, שהמאבק על מדיניות מסים מתקדמת הוא לא פחות חשוב וחיוני מהמאבק על מדיניות שכר. שכן המאבק הוא כולל — על דמותה של החברה ועל אופיו של המשטר במדינת ישראל.

מיסוי על־פי דארווין

מבטיחים לנו, כי מייד עם ביצוע הרפורמה במס־הכנסה נחייה כולנו — מעוטי ומרובי הכנסה — בעולם טוב יותר; מי בכל זאת ייפגע? ● הבעייה אינה בתיקרת המס הגבוהה, אלא בסף הנמוך

שוב חוזר הניגון

בינתיים, עד שיתגלה האור בקצה המינהרה, מבטיחים לנו תוכנית כלכלית משוכללת

מאת לוי מורב

שר האוצר מבטיח, שבקרוב צפויה לנו תקופת ריסון נוספת, אבל: „בסופה נראה את האור". סגן שר־האוצר עדי אמוראי טוען, שאין מנוס מקיצוץ של 500 מיליון ש"ח בתקציב המדינה, כדי: „ליצור תנאים לצמיחה מחודשת של המשק". ואני לא מבין. כבר שמענו את הזמירות האלה. כבר היינו בהצגה הזאת. אולי הגיע הזמן להחליף את הרפרטואר.

את ה„אור" מבטיחים לנו עוד מאוקטובר 1977. אז קראו למבטיח „האור" שמחה ארליך. אחר־כך עשו לנו „כלכלה נכונה", ו„כלכלה בריאה" ועכשיו עושים לנו „כלכלה ציונית" ובסופה, כך מבטיחים, „יהיה אור". בינתיים אנחנו הולכים בחושך.

צמיחה בדיבורים

ועשו לנו „תקופת ריסון" אצל יגאל הורוביץ, יגאל כהן־אורגד ויצחק מודעי. אולי הגיע הזמן להפסיק עם „תקופות הריסון" ולהבטיח לנו „אור". שאולי יבוא ואולי לא? במקום כל אלה אולי כדאי פשוט להדליק את האורות ולהתיר את החגורות. מה לא אמרו סביב נושא הצמיחה. מי לא הבטיח לנו צמיחה? אילו יכלה הצמיחה להתחרש רק מדיבורים איפה היינו אנחנו ואיפה היו היפאנים, הקוריאנים (מהדרום) הטאיוואנים והאחרים. הצרה שצמיחה לא מתחרשת מדיבורים. עובדה. ב־1985 וב־1986 לא צמחנו וגם ב־1987 לא נצמח — כי נהיה עסוקים ב„להבטיח את התנאים" לחידוש הצמיחה.

אז אולי הגיע העת פשוט לצמוח. להשקיע בכבישים, בטלפונים, בחשמל, בשירותים ובכל אותם דברים היוצרים את התשתית לצמיחה. נוריד את הריבית על האשראי לטווח הקצר, הארוך והבינוני. נקטין את העומס הביורוקרטי וניצור גרעון תקציבי מגוון, שיהיה מיועד כולו להשקעות בתעשייה, בחקלאות ובמלונאות. שיהיה מכוון כולו ליצוא: סחורות, ידקות ושירותים.

המלה האחרונה

ובנתיים מבטיחים לנו תכנית כלכלית חדשה. יותר חדשה מזו שהיתה חדשה עד אתמול. תכנית חדישה, משוכללת, המלה האחרונה של הטכניקה. ומה יש בה בתכנית החדשה אותם דברים ישנים נושנים — מיטיבים עם בעלי ההכנסה הגבוהה ודופקים שוב את החלשים. מחסלים את דרגת המס הגבוהה ומטילים אגרות חינוך, בריאות וביקור אצל הרופא. בכירי כל"ל, וזאת רק דוגמה אחת, לא יתנגדו להצעה כזאת. הנטו שישאר להם אחרי ביטול מדרגת המס הגבוהה יהיה עוד יותר גבוה. הנטו האחרון, כפי שדווח לוועדת הכספים, היה 3,600 דולר לחודש. מה זה בשבילם לשלם אגרת חינוך ובריאות? כסף כיס.

ונשאלת השאלה, לאן הם רוצים להגיע? כבר היום מגיעה ההוצאה הציבורית האזורית לנפש לרמה של תחילת שנות ה־70. אם תימשך המגמה הזאת, וזה מה שמציעים לנו מהאוצר, לאן נגיע? לשנות ה־60? לשנות ה־50? או שמא הכוונה לחסל לחלוטין את הסעיפים האזרחיים בתקציב. מי צריך חינוך? מי זקוק לבריאות? העיקר שתקציבי ההתנחלות והבטחון יישמרו. מי ירצה לחיות במדינה כזאת?

נוטשים

על השאלה הזאת עונים אזרחי ישראל ברגליים. הם פשוט נוטשים אותה. יורדים ממנה. ולא יעזור כאן שום „הוקוס־פוקוס". מי שמוריד את שולי המס ומטיל אגרות על החינוך והבריאות, לא עוזר לבעלי ההכנסה הבינונית, שהם רוב רובה ומניינה של האוכלוסיה העובדת. הוא עוזר לבכירי בל"ל ומקטין בסופו של דבר את ההכנסה הפנויה של רוב הציבור.

בתכנית החדשה אין אור לא בתחילתה ולא בסופה. בתכנית הזאת אין צמיחה ואין תנאים לחידוש הצמיחה. רק האדם העובד יכול לחדש את הצמיחה. בתכנית החדשה אין מוטיבציה לעבודה, אין מוטיבציה להגדלת התפוקה והפריון. היא מטיבה עם העשירים ומבטיחה סער לאומללים. רוב הציבור העובד לא מבקש סער ולא צריך הורדת המס השולי. רוב הציבור העובד צריך שירותים ציבוריים ברמה גבוהה — חינוך מעולה, מערכת בריאות משופרת ותמריץ להתפרנס מעבודה. כל אלה לא קיימים בתכנית החדשה. ולכן, בסופה, אחרי שירדו מן הארץ עוד כמה עשרות אלפי ישראלים, לא יהיה מנוס מהכנת תכנית כלכלית חדשה יותר, ריסונית יותר. שבסופה, מממש בסופה, סוף סוף יבוא האור המיוחל ותתחדש הצמיחה.

אשרי המאמין.

[illegible] לענייני היום: לוי מורב
[illegible] אחראות של עמודי חמנים: עמית אנטר

תוכנית סיוע לעשירון העליון

כך מגדירה מזכירת איגוד העובדים הסוציאליים, שרה זילברשטיין, את תוכנית הקיצוצים בתקציב המדינה והרפורמה במיסוי, כפי שמציע האוצר ● המשמעות: לוקחים מהעניים ונותנים לעשירים

מאת אבשלום קווה

הקיצוצים בתקציב המדינה, כפי שמציע משרד האוצר, נועדו לאפשר הנהגת רפורמה במיסוי והקלת נטל המסים. השלכות של אותם קיצוצים והרפורמה ההולכת ומתגבשת מעלות את המתח של מזכירת איגוד העובדים הסוציאליים, שרה זילברשטיין. במכתב חריף לראש הממשלה היא קובעת כי זהו מפורן ובלתי מתקבל על הדעת ממדינה בלפיה חברתית ומוסרית.

ההסתדרות [illegible]

היוקר שתוקטר ישנ באפריל 88 [illegible] ההסתדרות תובעת הורדת מיסוי על המקטור הציבורי תוך מתן תמריצים ליצוא. היא תתנגד לביטול ההנחות לקבוצות [illegible]

[illegible] אומרת שרה זילברשטיין.

הרפורמה במיסוי מסייעת קודם־כל ובעיקר לבעלי היכולת. מי שהכנסתו נמוכה מאוד אינו חייב במס ממילא ולכל הקלה בנטל המיסוי לא תתרום לו דבר.

[illegible] עשויה להקטין את דרגת המס העליונה [illegible] סיוע לעשירונים העליונים בציבור, אומרת זילברשטיין. ביטול פטורים שונים ממס גם הוא לא [illegible] מי ששכרו אלפי שקלים בחודש ישלם מאות שקלים פחות כתוצאה מהפחתת דרגת המס העליונה. תושב עיירת פיתוח או פועל במשמרת שניה, שנהנו עד כה ממעמד פטור, עלולים לשלם מס, אף שהכנסתם בינונית ומטה.

הרפורמה הזאת קירושה — לוקחים מהעניים ונותנים לעשירים. זוהי רפורמה השוכחת — מגדישה, מוסיפה איגוד העובדים הסוציאליים. מה היא המשמעות של ביטול ההנחות במס עבור עבודה [illegible]

במשמרת שניה או ההנחות לאחיות המועסקות במעלע? הרי ישנו לא אוכל במעלע. הרפורמה המוצעת תיצור מצב בו משוחררים ציבוריים שמצבם הכלכלי סביר ולמעלה מזה על חשבון עניים. אומרים בלשון מאוד עדינה למעמד הבינוני: תשתקו ומצבכם ישתפר ואת החלשים נמשיך לרפוק. זהו דרוויניזם חברתי בעיצומו."

מגיעות בחשבון

בנוסף לאלה קיימת מגמה להטיל מס על קיצבות השתלמות, והחיל בכך שר האוצר לשעבר יצחק מודעי. המשיך באותה נימה כמעט ראש הממשלה לשעבר שמעון פרס ודיבר עוד התנגדות רבה בהסתדרות. מספר לא מועט של כותרות נכתבו בעניין אך ממשלת האחדות הלאומית מגלה סבלנות בלתי רגילה. להדרי איש האיגוד המקצועי [illegible] [illegible] זאת לא רק מגעים בהסכמים קיימים אלא בהסכם [illegible] שהממשלה אמורה לעודדו.

[illegible]

אך עומדת בעניין תקציב המדינה והרפורמה במיסוי היא דוגמה מיצר גיהנ בלא משים להפוך אבטחה תיאורטי למדיניות מעשית?

פגיעה ברוח החוק, או בגופו?

בוושינגטון שואלים שוב את שאלת ווטרגייט — מי ידע מה, ומתי? לדעת מחוקקים רבים היתה לפחות עבירה על רוח החוק. עתה מנסים לברר אם בוצעה עבירה של ממש

מאת זאב בליצר, וושינגטון

מה הן השאלות המשפטיות הכרוכות בהערכת הרווחים הממכירות הנשק האמריקני לאיראן אל כוחות הקונטראס, הלוחמים במשטר הסאנדיניסטי בניקראגואה? האמנם היתה כאן הפרה של חוקים אמריקניים כלשהם?

אוליבר נורת. הוסמך או פעל על דעת עצמו?

הנשיא רונאלד רייגן, סגן־הנשיא ג'ורג' בוש והתובע הכללי ארווין מיז רמזו, כי אכן ייתכן כי בוצעו עבירות פליליות. עקב כך תחקור עתה ועדה בלתי־תלויה את הפרשה כולה.

במרכז השאלה עומד תיקון בולאנד משנת 1974, האוסר תמיכה אמריקנית צבאית בקונטראס. בימים האחרונים למושב האחרון של הקונגרס הוסר, למרבה האירוניה, האיסור הזה, עם ההחלטה להעביר סיוע צבאי בסך 100 מיליוני דולר אל המורדים. אך במשך שנתיים היה האיסור בתוקף, ובתקופה הזאת בוצעו, לפי ההאשמה, העבירות הללו.

האם הוסמכו הפקידים

חוקרי הקונגרס, סוכני האף־בי־אי, ואחרים עוסקים עתה בבדיקה מסורטת של כל מיבצע המימון של הקונטראס. האמנם היה זה חוקי ליטול רווחים ממכירות הנשק לאיראן ולהעבירם לרשות הקונטראס? האמנם היו פקידים אמריקנים מעורבים בתוכנית — בפרט איש המועצה לבטחון לאומי המפוטר אוליבר נורת — כשהם פועלים על דעת עצמם, או שמא הוסמכו לכך?

בוושינגטון שואלים כעת הכול את השאלה שנשאלה בימי ווטרגייט: מי ידע מה, ומתי?

לטענת מחוקקים רבים בוושינגטון, היתה כאן לפחות עבירה על רוח החוק. עתה הם מנסים לקבוע, אם העבירה היתה לא רק על רוח החוק אלא מעבר לכך.

אחת השאלות המרכזיות תתמקד בעצם העברת הכסף מאיראן לבנקים השווייציים ומשם אל הקונטראס. מיז ורייגן רמזו בהכרזותיהם המומביות כי ישראל ביצעה את ההעברה כולה — האשמה שישראל מכחישה אותה בכל תוקף.

השאלה הזאת הינה מכריעה. אם אכן שום פקיד אמריקני לא נגע בכסף על־ידי הפקדתו — אם, למשל, נעשה הדבר על־ידי ישראל בלבד — כי־אז עשויה הוועדה הבלתי־תלויה לקבוע כי מדובר אך ורק בפגיעה ברוח החוק. אך אם החשבונות בבנקים היו בשליטת פקידים אמריקנים, היתה העבירה חמורה הרבה יותר.

לאחר שהחוק מ־1984 נכנס לתוקפו, יצא הממשל למסע תקיף להגת תמיכה עקיפה בקונטראס. „אני שייך לקונטראס", הכריז רייגן ברגע מסויים.

רמזי מיז

הבית הלבן עודד אזרחים אמריקנים פרטיים לעסוק בדבר — והם אכן עשו זאת. זה לא היה בלתי־חוקי. תיקון בולאנד אסר רק על ממשלת ארה"ב לממן את הקונטראס, אך לא על אזרחים פרטיים.

כן גוייסו כספים ממקורות פרטיים לשם אימון הקונטראס בבסיסים בפלורידה ובמקומות אחרים. הושכרו חברות פרטיות להובלה אווירית לשם העברת נשק וציוד אל הקונטראס. גם זה היה חוקי. כו־בזמן ניסו סוכנות הביון המרכזית והמועצה לבטחון לאומי לגייס את תמיכתן של מדינות שלישיות, כגון ישראל, ערב הסעודית וכמה מדינות במרכז־אמריקה.

מיז אמר במסיבת עיתונאים, שנערכה בשבוע שעבר, כי הפניית בקשה למדינות שלישיות, שיעזרו לקונטראס, לא היתה עבירה על תיקון בולאנד. אבל — רמז מיז — היתה זו עבירה על החוק אם היה „קשר" מצד פקידים אמריקנים להעביר את רווחי מכירת הנשק לאיראן אל הקונטראס.

ישראל עצמה לא היתה מחוייבת בשום אופן לקיים את החוק האמריקני בעניין זה. בישראל אין חוקים האוסרים תמיכה צבאית בקונטראס. ואולם ישראל מכחישה בתוקף כל קשר עם הקונטראס. כדי לא להרגיז את ידידיה הרבים בקונגרס. ישראל אינה רוצה להיראות כגורם ב„עקיפת הקונגרס".

בהחלטת הנשיא לשלוח נשק לאיראן כרוכות עוד כמה שאלות משפטיות מלבד „קשר הקונטראס". למשל, אם רייגן היה חייב למסור על הדבר לקונגרס, לפי החוק לפיקוח על ייצוא נשק, ואם סוכנות הביון המרכזית היתה מחוייבת לדווח על המיבצע החשאי לוועדות לענייני ביון של הקונגרס.

גם אלו הן שאלות טכניות, שיתבררו במלואן בשבועות ובחודשים הקרובים.

אישור סעודי להכחשה הישראלית

טענתה של ישראל שלא ידעה דבר על חשבונות הבנק השווייציים לעזרת ה„קונטראס", מקבלת תמיכה מכיוון מפתיע ● „טיימס"

מאת דליה רפאל, וושינגטון

„הסעודים הם שהעבירו את הכספים עבור המורדים בניקראגואה לחשבונות הבנק בשווייץ. המלך פאהד היה אחראי למעולה זאת", מסר ל„וושינגטון טיימס" פאריד גאדרי, סעודי החי ומוציא לאור „ידיעון" (News Letter) בוושינגטון. „מידע זה מקורו במשפחה המלכותית בריאד", הבטיח.

לדבריו: „כשהועברו משלוחי הנשק לאיראן, שילמו הסעודים את תמורתם לישראלים ואף הפקידו סכומים גדולים בחשבונות בנק שווייציים, עבור הקונטראס. היה זה חלק מעיסקה עם הבית הלבן. הישראלים דיברו אמת כשטענו שלא ידעו דבר על חשבונות בנק כאלה". אמר, בספקו אישור מפתיע לטענתה החוזרת ונשנית של ישראל.

אך נראה, ש„הקשר הסעודי" מקיף הרבה יותר. לדברי מקורות ה„וושינגטון טיימס", היה הנסיך בנדר, שגריר סעודיה בארה"ב, דמות מפתח בשיתוף פעולה חשאי בין סעודיה לארה"ב, שכלל סיוע לכוחות אנטי־קומוניסטיים באפגניסטן, אנגולה וניקראגואה.

סעודיה תוכל ליהנות...

אותם מקורות אמרו, שהסעודים היו ערים לעובדה שהישראלים נהנים מיחסים קרובים עם הממשל, עקב נכונותם לבצע כתור „טובות" מבצעים שהיו רגישים מדי מבחינה פוליטית לביצוע בידי הממשל עצמו. „הנסיך חשב שסעודיה תוכל ליהנות מאותו סוג של יחסים", לדברי מקור אחד.

הישגיו הגדולים של הנסיך בנדר, בתקופת שירותו בוושינגטון, היו אישור הקונגרס לעיסקה שבמסגרתה נמכרו מטוסי אף־15 לסעודיה ועיסקת האיוואקס שאושרה ב־1981. בתקופת פעילותו האינטנסיבית להשגת עיסקת האיוואקס עבד הרבה עם אוליבר נורת וריצ'ארד סיקורד — שניהם מחרמויות שהוזכרו כמעורבות בסיוע למורדים בניקראגואה כעזרת כספים מעסקות הנשק לאיראן. בתקופה כה אסר הקונגרס כל סיוע ל„קונטראס". „הנסיך בנדר בטח בהם יותר מאשר בקונגרס", אמר מקור אחר, „הם דאגו שדברים יתבצעו". הקשר הסעודי מתרחב ומסתבך. נקשרים כו שמותיהם של אנשי־עסקים אמריקנים, אישים בממשל ואישים סעודים, מלונות מאר ויאכטות. לפי מימצאי ה„וושינגטון פוסט" ומפי מקורות נוספים מתברר, שלסעודים אכן היה תפקיד נכבד בעסקות הנשק לאיראן והעברת הכספים למורדים בניקראגואה.

הסעודים מצידם, מסתבר, ניסו להפיק תועלת מירבית לעצמם מ„הנסיון הישראלי".

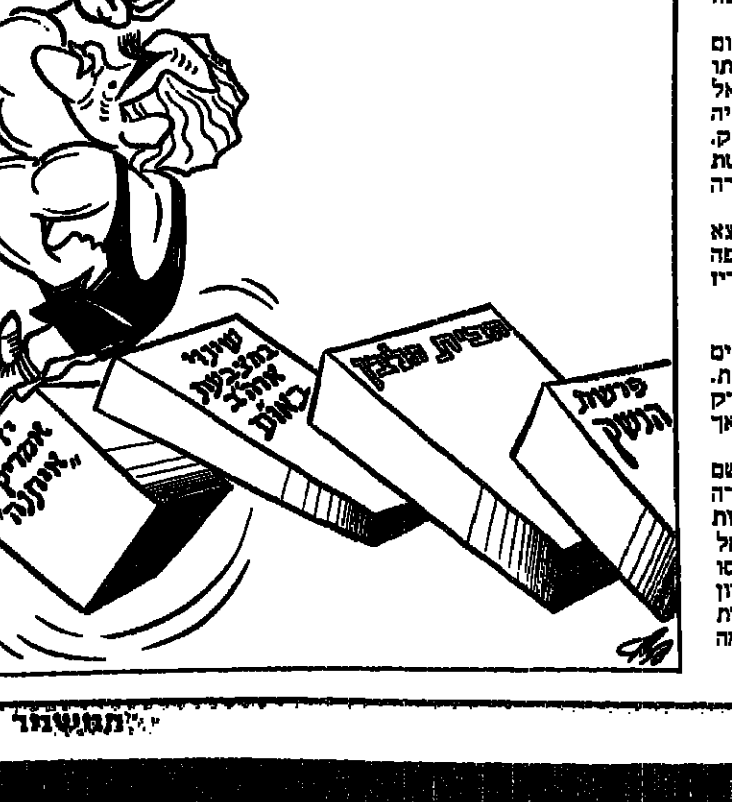

מגעים אסורים

שלושה תסריטים אפשריים על החוק למניעת מפגשים עם אש"ף

מאת אמנון זכרוני

בשעת לילה מאוחרת נשמעו דפיקות עזות על דלת דירתו של אפי ירח. רופא שיניים ישראלי המתגורר ברובע בייזווטר בלונדון. אפי, העומד לשוב ארצה בעוד זמן קצר, עם סיום התמחותו המקצועית בלונדון, התבקש על־ידי שכנו, סטודנט ערבי בשם נימר מייסל, להרשיט לו עזרה ראשונה. „הבאבים ישתקפו אותי הם נוראים ולא היתה לי ברירה...", התנצל נימר.

עד כה נהגו השניים, בהיתקלם זה בזה בחדר המדרגות, להחליף כמה מילים. אך לא התפתחה ביניהם אי־פעם שיחה של ממש.

למזלו של נימר, היתה דירתו של אפי מצויידת במיכשור הרפואי המתאים. אפי החל לטפל כשן הכואבת של נימר, הזריק לו זריקת הרדמה והפעיל את מקדחתו לשיחרור הלחץ, ואגב כך התפתחה בין השניים שיחה:

„אתה ישראלי"? שאל נימר.

„כן", השיב אפי. „ומהיכן אתה?"

„אני מסאברה, אבל הורי נולדו בדהריה".

זה ליד חברון? היקשה אפי..." כן עשיתי שם את שירותי הצבאי; ומה אתה עושה בלונדון?"

„אני עומד לקבל את ה־M.A. שלי במדעי המדינה", השיב נימר. „וגם מייצג בלונדון את התאחדות הסטודנטים המסונפת לארגון השיחרור הפלשתיני־אש"ף. מתוקף תפקידי אני גם חבר במועצת אש"ף. אני נמנה על מה שמכנים אצלכם האגף המתון שבהנהגת אש"ף, וזה שנים שאני דוגל בדיאלוג ישראלי־פלשתיני".

לפתע הבחין נימר בחיוורונו של אפי ושאלו:

„מה קרה מרוע אתה מזיע?..."

„צר לי", השיב אפי. „גם אני דוגל בדיאלוג ישראלי־פלשתיני. אבל לא אוכל להמשיך לטפל כך. אנחנו חייבים להפסיק".

„מרוע?" התמרמר נימר.

„אסור לי אפילו להסביר", השיב אפי.

„האם זה מפני שאני פלשתיני? לא באתי להטמין מטעני חבלה. אני מבקש את עזרתך, אני זקוק לה. אני מוכן לשלם כל מחיר."

אפי פנה למכשיר הטלפון וחייג לחברתו האנגליה אן. נימר עשה אזנו כאפרכסת והקשיב לדבריו.

„אן, אנא הסבירי לשכני נימר. הוא מבקש את עזרתי. הסתבר לי שהוא חבר במועצת אש"פ. ב־8.8.86 הגדירה הכנסת כעבירה פלילית שדינה מאסר עד שלוש שנים, כל מגע שמקיים אזרח או תושב ישראל, ביודעין, בישראל או בחוץ־לארץ, עם אדם הממלא תפקיד במוסדותיו של ארגון שהוכרז על־ידי הממשלה כארגון טרוריסטי. מרבית הארגונים הפלשתיניים הכרזו על־ידי ממשלת ישראל כארגונים טרוריסטיים. אנא, אן, הסבירי לנימר, שאסור לי לקיים איתו כל מגע".

„אבל אין לי שום כוונה לפגוע בבטחון ישראל!" זעק נימר.

„נימר שואל על פגיעה בבטחון ישראל. הסבירי לו, אן שלא לשם כך נועד החוק החדש. שאסר את הפגישות. החוק לא נועד כלל למנוע פגישות העלולות לפגוע בבטחון המדינה. פגישות כאלה אסורות לפי חוק העונשין, הקיים, המטיל על המשתתפים בהן עונשים כבדים. ואילו החוק החדש בא במפורש למנוע כל פגישה. לפי החוק החדש אין צורך להוכיח שום מטרה או כוונה. המיפגש עצמו הוא עבירה."

נימר הבין: „מכאן ולהבא אף לא תוכל להשיב לברכת השלום שלי".

אפי השפיל את עיניו ואף לא ליווה את נימר אל דלת הדירה.

להגן בלי לשוחח?

יוסי, פרקליט ישראלי צעיר באמצע שנות השלושים לחייו, נמנה על מה שקרוי בלשון הבריות „מחנה השלום הישראלי". מפעם לפעם הוא מייצג פלשתינים. לא שהוא אוהד את פעולות הטרור. אלא שהוא סבור שכל אדם זכאי להגנה משפטית נאותה.

עבדול קאדר, תושב רמאללה, פלשתיני נכבד בראשית שנות החמישים לחייו. מפקד אזור יהודה ושומרון החליט שעבדול קאדר מסוכן לשלום הציבור והורה לעצרו במעצר מינהלי. יוסי, שנתבקש לייצג את עבדול קאדר, ביקש לשוחח עימו ביחידות לפני הדיון בבית הדין הצבאי, הצריך לאשר את תוקפו של צו המעצר המינהלי. כשהגיע יוסי למשרדי בית הדין הצבאי על־מנת להסדיר את הפגישה עם לקוחו, הבחין כי בין הנימוקים להוצאת צו המעצר מצוי הנימוק הבא: הנ"ל משמש כנציג החזית העממית לשיחרור פלשתין באזור רמאללה. הנ"ל לא היה מעורב מעולם בפעולות חבלה, הוא מהווה גורם סיכון, המסוכן לשלום הציבור.

בעוד יוסי מעיין בנימוקי הבקשה, הובא אליו לקוחו. „האם להשאירכם לבדכם?" שאל מפקד המשמר. „המתן מעט", הגיב יוסי. הוא ביקש להרהר: מסתבר כלפי הטענה משמש עבדול קאדר נציג של אירגון טרוריסטי. אינני יודע אם הטענה מוצדקת, אמר יוסי בליבו, ואין צורך לדעת אם יש יסוד לטענה. [illegible] עם עבדול קאדר? ומה יקרה אם [illegible] נכונותה? ואם יכחיש, ולאחר מכן [illegible] את ההיפך? האם מותר לי לקיים איתו [illegible] או שהדבר אסור לחלוטין?

התיקון שהושתל לאחרונה בפקודת „מניעת טירור" (הפקודה המקורית נועדה למנוע באמצעי ענישה פלילית [illegible] ופעילות באירגונים טרוריסטיים אך לא את מעשי הטרור עצמם, שהענישה עליהם מוסדרת בדינים אחרים) אוסר על [illegible] עם עבדול קאדר כל מגע, בהנחה שהוא אכן נציג של אירגון עוין. אבל [illegible] עליו, ואיך אוכל לעשות זאת מבלי [illegible] איתו? את הראיות לא יציגו בפניי כי הן חסויות. ועתה גם לא אוכל לשמוע את גירסת העציר". „המחוקק הישראלי", הסטיר יוסי בקול רם, „אימץ לעצמו את גישת הסנאטור האמריקני ג'ו מקארתי, אשר ראה בשעתו אשמה בעצם המגע עם קומוניסטים למיניהם, ועלי להשלים עם גישה נלוזה זו". החוק אוסר על קיום המגע עם לקוחי, העיר יוסי לעצמו, אלו מצפוני המקצועי הוא זה שצריך [illegible]. יוסי העדיף את מצפונו המקצועי על [illegible] המחוקק.

ספרנית אסורה במגע

דב, אזרח ישראל, עומד לסיים את לימודי הרפואה באוניברסיטה [illegible] ולשוב בקרוב ארצה. שכנו [illegible] איברהים, תושב עזריה, כפר קטן [illegible] המערבית. איברהים ידוע [illegible] הסטודנטים כחבר בכיר באירגון [illegible] הסירוב הפלשתינית".

במהדורות החדשות הלילית [illegible] באוגוסט 1986 גינה קריין [illegible] במלים חריפות את התיקון [illegible] בישראל ל„פקודת מניעת טירור". [illegible] הביא את נוסח החוק המתוקן [illegible] בא למנוע פגישות שנועדו [illegible] הצד השני לחדול מפעולות [illegible] של הקריין הסוביטי היתה [illegible] החוק הפך את פעילי השלום [illegible] לעבריינים, בכך שהגדיר כל [illegible] עם פלשתינים כבירים, כולל [illegible] למען קידום השלום, כעבירה [illegible] הטרור. זהו אבסורד שאין [illegible] הקריין; משתמשים כחוק [illegible] מדינת ישראל כהתארגנות [illegible] כדי לקטוע לחלוטין את [illegible] תנועת השלום הישראלית.

האם מותר לי להמשיך [illegible] איברהים, תהה דב בינו לבין [illegible] שהאזין לדברי הפרשנות [illegible] לנינגרד.

למחר טילפן דב אל [illegible] עיתונאי ישראלי המייצג [illegible] בפאריס. „אנא ברוק עבורי [illegible] „אם חזית הסירוב הפלשתינית [illegible] ידי ממשלת ישראל כארגון [illegible] שאל בשגרירות הישראלית [illegible] תצליח לקבל תשובה. אני [illegible] מותר לי להחליף מכתבים [illegible] והספרנית אצלנו", המשיך [illegible] בכירה בארגונו של [illegible] העממית הדמוקרטית לשחרור [illegible] ומייצגת את הארגון [illegible] הסטודנטים הבינלאומית. [illegible] אירגון זה?".

בשגרירות הישראלית בפאריס [illegible] את התשובה. דובר השגרירות [illegible] אמיר. שקיימים המון אירגונים [illegible] והאבחנה ביניהם קשה. בלית [illegible] אמיר למזכירות הממשלה [illegible] הממשלה בירושלים ולאחר [illegible] הבירור, שאירגונו של איברהים [illegible] כאירגון טרוריסטי. אבל [illegible] לציית להוראות החוק, אסור [illegible] לקיים כל מגע עם [illegible]

● **הערת סיום**

מבחינה פוליטית, לחוק [illegible] ולא כלום עם מניעת טרור [illegible] כמשמעו חוק לאיסור מגע [illegible] מבחינה משפטית נועד [illegible] הפרט תפיסות עולם, באמצעים [illegible] ותוך ביזוי עקרונות דיני העונשין.

אינפוזיה של רעל ועצב

פתאום הגיחה מכיוון רמאללה מכונית „וולוו כחולה שפרצה דרך האנשים במהירות מדהימה. הנהג, עם כיפה סרוגה, שמע שהסטודנטים יושבים לאות מחאה ושלף רימוני־גז מדמיע" ■ ד"ר נביע נחאש משחזר

מאת ורד לוי

על המהומה שבמסופה נודרו למוות שני [illegible] הערבים — ד"ר נביע נחאש [illegible] יכול היה ללמוד משיחה פרשנית [illegible] או מעיתון מזרח־ירושלמי. [illegible] הסיבה הפשוטה שהוא היה שם. [illegible] לביולוגיה וביוכימיה באוני[illegible] בירזית, נתקע במחסום יחד [illegible] 50 מכוניות, השתעל והשתנק [illegible] כמו כולם, ופינה במכוניתו את [illegible] ופצועים קשה שמת אחר־כך באמ[illegible] בדרכו לבית־החולים. בשיחה עם [illegible] הוא משחזר את הטירוף [illegible] משוכנע בוודאות איזה [illegible] „היד הקשה", במקום להניח [illegible] — מלבה את [illegible] במקום להרפות מתוך הבנה — [illegible] חונקת, לא מותירה ברירה. [illegible] הצדדים: „על אלו לקחים את [illegible] עכשיו יש פי־אלף תיסכול ופי־[illegible] התמרמרות!"

— היית עד לאירועי הדמים בביר־זית. מה קרה שם?

— [illegible] בבוקר עם מכוניתי, נתקלתי [illegible] של כוחות הבטחון לפני אבו־קאש. [illegible] זה קורה פעמיים־שלוש בשבוע. [illegible] מבקשים מכל אחד תעודות ולפעמים [illegible] את הסטודנטים או את כל [illegible] לא נותנים להם לעבור.

— כלומר, לא היה שום דבר נדיר או [illegible] באותו יום?

— [illegible] יוצא דופן. זאת היתה הפעם [illegible] שהם נקטו בשיטה הזאת — מן [illegible] מעבירים מכונית אחת לרבע [illegible] נוצר פקק גדול של כ־50 [illegible] וסופרות. אחת לרבע שעה, [illegible] לשבת שם כל היום. זה מעצבן. [illegible] לא היה תקרים במחסומים.

— למה זה קרה, לראשונה, דווקא [illegible] לדעתך?

— [illegible] יודע. אולי כוחות הבטחון החליטו [illegible] שבאותו יום האוניברסיטה [illegible] או שהם שמעו שהולך להיות משהו. [illegible] לא יודע.

— האם אתה שמעת על משהו [illegible] להיות?

— [illegible] ידוע לי על שום דבר מיוחד שהיה [illegible] אני מוכן להישבע על כך.

— כמה זמן היית תקוע שם?

— [illegible] עם מכוניתי קרוב לשעה. ואז [illegible] של הסטודנטים והם התיישבו [illegible] לאות מחאה. (הוציאו אותם [illegible] ובדקו אחד אחר אחד. זה לקח שעות. [illegible] לכתונות?) ירדתי מהרכב [illegible] רגוע. בין החיילים היו דרוזים [illegible] עברית והתנהגו יחסית בסדר.

— הם הסבירו למה ההאטה [illegible]

— [illegible] אמרו שהם מבצעים הוראות. ואם [illegible] טענות שנפנה למושל הצבאי או [illegible]

— מתי סגרו הסטודנטים את [illegible]

— [illegible] שום כביש. אני הייתי לידם. [illegible] ישיבת מחאה; ועובדה — הגיע ג'יפ [illegible] פינו לי את הדרך. הגיעה משאית [illegible] הם נתנו לה מיד לעבור. אחר־כך [illegible] רכבים אזרחיים. לא היתה שום [illegible] ואת המעבר בכביש. היתה מחאה [illegible] להיום, שבזמן האחרון עברה את [illegible] והפגנה לבלתי־אפשרית.

— למה דווקא בזמן האחרון? מה [illegible]

— [illegible] יש יותר הקצנה. מדיניות [illegible] „הקשה" נעשתה קשה עוד יותר. אולי [illegible] הגיעו למסקנה שזה כל־כך מוצלח עד [illegible] לחוק עוד יותר; היו הרי שנתיים די [illegible] כמעט בלי הפגנות ובלי מחאות [illegible] או הגיעו למסקנה שזה עובד טוב. [illegible] כבר — או ללכת עם זה עוד קצת [illegible]

— ואולי זה באמת כך?

— [illegible] כל מה שקרה מיד לאחר האירוע [illegible] בבירזית, מפריך את הטענה הזו. [illegible] לא גדר רק אבל. אלא מחאה [illegible] חזקה מאוד של כל האוכלוסיה. וזו [illegible] התפוצצות של המתח שהצטבר [illegible] האחרונים. לא רק של האירוע [illegible] הכל יצא בבת־אחת החוצה. [illegible] לא תדכא ולא תעצור את זה. זה [illegible]

— [illegible] היה, לדבריך, רגוע, ושקט. [illegible] את האש?

— [illegible] הגיחה מכיוון רמאללה מכונית [illegible] כחולה, נדמה לי מודל '83, שפרצה דרך האנשים במהירות מדהימה. כמעט דרסה אחדים מהם. פרצה את המחסום ונעצרה בצידו השני. הנהג היה לבוש אזרחית ובעל כיפה סרוגה כחולה. אחד החיילים אמר שאיתו צריך לדבר. הוא ישאל מה קורה. המרצה שלנו להיסטוריה, ד"ר סלאח עבד אל ג'ואר, התקרב אליו ואמר לו: מכניסים אדם כל רבע שעה. הסטודנטים יושבים לאות מחאה. התגובה של האיש היתה — „שאט אפ"! אחר־כך הוא שלף רימוני גאז מדמיע והעיף אותם על הסטודנטים. זה היה מפתיע. בחיים שלי לא ראיתי דבר כזה. אני מוכן להישבע שוב ושוב שלא היתה לו שום סיבה לעשות את מה שעשה. לא היתה אלימות מסביב. אף חייל לא היה מאויים בכלום. זה היה טירוף.

— אתה רוצה לומר שכולם ישבו שקטים כמו ילדים טובים באווירה תרבותית של שיחת סלון, ופתאום בא ישראלי מטורף והעיף רימונים?

כן. זה מה שאני אומר. היתה, כמובן, אלימות מילולית. היו צעקות, סיסמאות. אבל לא יותר מזה.

— מה קרה אחר־כך?

התחלתי להשתעל ולדמוע. לא רק אני — כולם. חלק גדול מהאנשים התפזר. היושבים לאות מחאה קמו והסתלקו. טיפלנו בכמה שהיו להם קשיי נשימה. אז הגיע ג'יפ צבאי וכרוז הודיע שבעלי המכוניות יכולים עכשיו להיכנס לאוניברסיטה. לסטודנטים, כמובן, אין כלי־רכב והם פשוט עזבו את המקום. אני ניצלתי את ההזדמנות, ונכנסתי עם מכוניתי לקמפוס החדש. הלכתי לעבוד על המחקר שלי. אחרי פחות משעה הגיעה אליי הידיעה על מה שמתרחש בקמפוס החדש (מרחק 2 ק"מ מהישן). אמרו שהיתה הפגנה נגד מה שהתרחש במחסום לפני שעה, ושאבוא עם עוד מישהו שגם דובר עברית כדי לעזור בפינוי הפצועים. מיהרתי למכונית.

— ידעת בדיוק מה קרה שם?

לא. וגם עכשיו אני לא יודע בדיוק, כי לא נכחתי שם באותה שעה. ידוע לי שהיו קרוב ל־300 סטודנטים שהחליטו להפגין בתגובה על אירועי הבוקר, וידוע לי שירו באנשים חפים מפשע ולא חמושים. וידוע לי ששניים מהם מתו.

— היתה הפגנה אלימה. חיי־אדם סוכנו גם מן העבר השני של המתרס. לזה אין כל משמעות?

לא סוכנו חייו של אף חייל. בתוך שעה היו לנו שני סטודנטים מתים ו־15 פצועים! איזה מלחמה זו? ועובדה היא, שאף חייל צה"ל אחד לא נפצע.

— מה צריך, לדעתך, לעשות חייל, שכן מאיימים עליו, שקבוצת סטודנטים זורקת עליו אבנים לאות מחאה?

בכל העולם יש שיטות לפיזור הפגנות. יש אלות להגנה עצמית. יש זרמי־מים חזקים. במקרים הכי קיצוניים — גאז מדמיע. אף אחד לא משתמש בכדורים חיים! כאף הפגנה רגילה בארץ זה לא קרה מעולם. רק נגד ערבים יורים אש בהפגנה. ישראל לא פוחדת ממיליון וחצי ערבים על גבולותיה. או היא פוחדת מ־300 סטודנטים שיש להם אבן בידו?

— **אתה היית שם, קצת אחרי הירייות. אתה באמת מאמין שהתפרצות סוערת כזו היתה נבלמת עם אלות וזרמי־מים?**

אני בהחלט סבור שכן. בצרפת הפגינו 100,000 סטודנטים, לא 300. הם זרקו אבנים. הם זרקו בקבוקי מולוטוב! ולא ירו בהם. או את שואלת אם צה"ל היה מצליח — בוודאי שהיה מצליח. אבל אני לא מאמין שההוראה היא להרתיע. ההוראה היא להרוג. להראות להם.

— **על סמך מה אתה אומר את זה?**

סטודנט אחר מת מפצעים בחזה. השני — מפצעים בכתף השמאלית, סמוך לחזה. האלוף ברק אמר: פעלו לפי ההוראות. עושים 1 + 1 ויוצא 2. אם מכוונים לרגליים לא פוגעים בלב!

— **היתה מהומה. אתה בעצמך מתאר. די קל לדמיין פגיעה מקרית של כדור תועה.**

גם כדור תועה לא עולה פתאום מעצמו מטר גבוה יותר. אבל זאת לא הנקודה. לא היתה שום סיבה להשתמש בכוח כה רב. אף פעם, אף פעם לא צריך לירות כדורים חיים בסטודנטים לא חמושים שמוחים או מפגינים.

— **ניקח מקרה היפותטי: פורצת הפגנה ספונטנית הדומה בהיקפה ובנסיבותיה לזו שאירעה באוניברסיטה, וכוחות הבטחון לא מגיבים. לא עושים דבר. מה יקרה הלאה, לדעתך?**

שאלה טובה מאוד. מה יקרה — לא יקרה שום דבר. יתפרעו. יצעקו סיסמאות. ינקזו את הרעל ויחזרו הביתה. מה הם יכולים לעשות יותר מזה? יש להם אפשרות לשחרר את רמאללה? את ירושלים? יש להם נשק? הם בסך־הכל רוצים להתפרק. להביע מחאה. להביע מרירות. לצעוק סיסמאות. באין צה"ל — לא יהיה כוח מניע להפגנה. צה"ל רק מלהיב ומגרה עוד יותר. תגובת הצבא היא שמתסיסה אותם באמת. ממה יש לצבא לפחד? אני לא מבין.

— נחזור לסיפור שלך. מה קרה כשהגעת לקמפוס הישן?

לא כל־כך מהר הגעתי. לא אלאה אותך בפרטים. במשך 40 דקות יקרות מנעו ממני מחסומי כוחות הבטחון מלהגיע לפצועים. מפקד אחד אישר — שני לא קיבל. נסענו, אני עם אלברט אגאזריאן, ומאחורינו ד"ר עבד אליגאני, מרצה לפיזיולוגיה. היו גם הרבה מחסומי אבנים שהסטודנטים בנו במשך היום. כוחות הבטחון לא פינו את האבנים וגם לא ניסו לפנות את הפצועים. חשבתי שאני מתפוצץ. ידענו שיש שני פצועים קשה ולא נותנים לנו להגיע. אפילו במלחמה אמיתית, את האויב הכי גרוע שלך, אתה אמור לפנות. להגיש לו עזרה ראשונה. צה"ל לא נגע בפצועים ואף עיכב הרבה את פינויים. אין להבין זאת. בסוף, חייל אחד אמר לי: תיכנס ברגל, בלי המכונית. ועל אחריותך. מיד פינינו את שני הפצועים קשה, אחד במכוניתי ואחד במכונית השניה, ונסענו לבית־החולים. קילומטר אחד לפני רמאללה ראיתי אמבולנס מתקרב. עצרתי אותו והעברתי אליו את הפצוע, אבל הוא כבר היה מת. אחר־כך נודע לי שגם הסטודנט השני מת בדרך. כשחזרתי שוב, לא נתנו לי להיכנס. ורק בדרך צדדית שידעתי — הגעתי. ראש המימשל הצבאי והאלוף ברק הגיעו. הסטודנטים היו מחופרים בכיתות. היתה היסטריה. מקרי התעלפות. חנק מעשן. ואז ראיתי את אותו „אורח" מה„וולוו" הכחולה. אלא שעכשיו הוא היה במדים, ולפי דעתי, נופו כו בצד. אולי הוא היה מפקד הפעולה. אני לא יכול להיות בטוח, אבל לדעתי, נופו בו. אחר־כך הגיע הצלב־האדום והתחילה ההתפזרות.

— מה יהיה הלאה?

אם לא ישכילו כוחות הבטחון לרדת מהמדיניות הזאת, אם לא ייפסקו ההטרדות וההפרעות והעיכובים והירידה לחיי הסטודנטים, אני משער שתהיה מחוזריות — תסיסה, רגיעה, וחוזר־חלילה.

— **האם מותם של שני סטודנטים אינו מחייב, לדעתך, הסקת לקחים משני הצדדים? האם בקלות, אתה אומר — יקרה שוב מה שקרה ואין מה לעשות?**

אם את מתכוונת למרצים או להנהלה — לא היתה להם כל יד בזה, ואין להם כל השפעה על הסטודנטים. הם לא ילדים קטנים. השאלה מניחה כאילו שגם לנו חלק באשמה. זה לא כך. הסטודנטים רוצים ללמוד. השנתיים האחרונות מעידות על כך. השימוש בכוח רק מלבה יצרים. וזה לא בשליטתם. הם המגיבים. לא הם היוצרים מצב. על אלו לקחים את מרברת? עכשיו יש פי־1000 תיסכול. פי־1000 התמרמרות. ויש גם הרבה מאוד עצב.

עצור, חוק לפניך

הקריאות להפר את החוק עלולות לחזור כבומרנג אל המחנה השפוי. נגד הצנזורה על סרטים ומחזות יש לגייס חזית רחבה בכל האפשר — אבל לפעול במסגרת החוק.

מאת אבי בניהו

כשוחר תרבות ממוצע, הסבור שזמנה של צנזורה על סרטים, מחזות ויצירות אמנות חלף מן העולם, אני מזדהה במאת האחוזים עם ראשי התיאטרונים, השחקנים ומעט הפוליטיקאים המובילים במאבק לביטול החוק. יש להיאבק בו בחומרה בכל האמצעים המשפטיים ואולי גם בדרכי מחאה אחרות, בכל [illegible] שחקנים ואנשי במה יודעים לעשות, חבל, עד שמגיעים להפרת חוק.

הקריאות הרמות של שחקנים [illegible] השבוע, מעל בימת „צוותא", להפר חוק בגלוי, ולהעלות את המחזה [illegible] „האחרון", שנפסל על־ידי [illegible] „המועצה לביקורת סרטים ומחזות" — הן קריאות מסוכנות, שנאמרות במתבליטה ועשויות לחזור במהירות כבומרנג ולפגוע במחנה השפוי שאיכלס את האולם.

עדיין מהדהדים באוזני הקריאות שפילחו בכנס המחאה „בצוותא", השחקן עודד תאומי, על חברו השחקן אורי לוי, [illegible] ביקש השבוע להקריא „מנשר" [illegible] שחיברו שחקנו [illegible] נגד הצנזורה שפסלה את „החולה", „האחרון", [illegible]

קריאות ה„בוז" וה„מגיע לבס" נקראו לעבר הנוקא, מהציבור שוחר התרבות שאיכלס את התיאטרון העירוני של תל־אביב. אורי לוי לא הצליח להקריא את המנשר.

ניתן להבין מכך, שלא כל הציבור שאנו קוראים לו „הציבור השפוי" [illegible] עם המאבק נגד „חוק הצנזורה" על סרטים ומחזות. במציאות הזו, באלצים העומדים בחוד החנית ובעלי העניין לגייס כל [illegible] של יותנו ומחאה כדי לנסות ולשכנע, יותר מדי אנשים קראו [illegible] „להפר את החוק".

[illegible] כמשו בכסי ואינו להדיון כאן [illegible] בן „חוג הדינאמי" של תנועת „כך" מעלה מחזה המטיף לגירוש ערבים ממדינת ישראל. בנשימה אחת אתנבא עתה, כי אותם אנשים שקראו כאן לעבור על החוק יפנו ראשונים להתנגד ויתכנסו במחאה ב„צוותא" כדי למחות על [illegible] המסית לגזענות".

הקרבנים אינם כה משושים, כפי שניתן היה [illegible] ב„צוותא". על שר החינוך, בשותף עם אמלי (איגוד אמני ישראל) ו„לובינג" רחב של הכנסת, מכל הסיעות, למצוא את הדרך הנכונה לביטול החוק שעבר זמנו, ויחד עם זאת למצוא דרכים [illegible] שעל במותינו לא יעלו מחזות שיש בהם משום הסתה [illegible]

השבוע ב„צוותא" ניסה הסופר משה שמיר, שדעותיו בתחום כלל רחוקות מדעותיי כרחוק מזרח ממערב, לפעון ולשאול מספר שאלות, שאכן יש לתת עליהן את הדעת. חלק מהנוכחים באולם, אנשים שפויים, שוחרי תרבות, סובלנים וכו', לא יכלו למן הרגע הראשון לקבל את העובדה, שסופר המזוהה עם הימין הקיצוני ישא דברים בכנס מחאה של „אורים". רבים באולם קטעו את משה שמיר בקריאות „בוז" ו„רד מהבמה", כאילו שכחו לרגע לשם מה התכנסו באולם ועל מה הם מבקשים למחות. אם קשה לנו לשמוע דעתו של איש רוח שאינו „מהמחנה שלנו", מה לנו כי נלין על שוחר, פריץ וחבריו, אינם רוצים לשמוע אותנו, או לאפשר להעלות סרטים ומחזות של „מחנה אחר".

למאבק לביטול חוק הצנזורה על סרטים ומחזות יש לגייס את כל אנשי הרוח, השחקנים והסופרים בציבוריות הישראלית. לחזית מגובשת אותה ככל שרק ניתן. משה שמיר אינו פחות „באורי" לצורך עניין זה מאשר שלמה בר־שביט או עודד פלדמן. כשם שהם אינם פחות „אורים" ממנו.

רק כך, במאבק עיקש שיקיף חוגים רבים מכל האפשר ותוך שמירה על כללי המשחק במסגרת החוק, ניתן יהיה להביא לביטול החוק הזה שלמלאו שעה. מה לעשות, הוא חוק חוקי.

רשות הקורא

דרושה רפורמה במס האחיד

על ההסתדרות לדבוק בעיקרון של צדק סוציאלי במערכת המס האחיד והשתתפות ההסתדרות והחברים בהוצאות קופת חולים. אל לה להיכנע ללחץ המפלגות, החוששות מהתוצאות האלקטוראליות. ההסתדרות צריכה להיעזר בארגונים ובוועדי העובדים שלהם אין חשבונות פוליטיים. הסברה נכונה ואמיצה בקרב ציבור העובדים תביא לתמיכה במדיניות ההסתדרות, כאשר זו תהייה מבוססת על עקרונות של צדק סוציאלי.

לקופת־חולים של ההסתדרות חסרים כספים רבים לביצוע פעולותיה בהגדלת תשלומים עבור תרופות, תשלום עבור ביקור אצל רופאים ועבור שירותים שונים אין צדק סוציאלי, כי משלמים הסובלים וגם אין בכך משום פיתרון כספי. הפתרון הוא לדעתי ברפורמה יסודית בתשלומי המס האחיד.

המס האחיד הנהוג כיום הוא מיושן ואינו מתאים לצרכים. יש להגדיל באופן משמעותי את תשלומי החברים למס האחיד, אותו חלק המיועד לקופת חולים. במשך השנים השתנו צרכי הבריאות וגדלו שלא באופן יחסי ליתר הצרכים. החברים התבגרו. הרפואה התייקרה ונזקקים להרבה יותר כספים מאשר בעבר. יש איפוא להכפיל מיד את תשלומי החברים המיועדים לקופת חולים — לא להגדיל את מס הארגון — וזה רק צעד ראשון לקראת שינוי במערכת המס האחיד. מדי פעם יש לבדוק אפשרויות של שינויים.

על ההסתדרות לתבוע מהממשלה כי תחייב את כל קופות החולים להכפיל את תשלומיהם למערכת הבריאות. לכל יתחרו עם קופת החולים של ההסתדרות.

גדליהו שטיינברג, פתח־תקוה

מחיר כפול עבור תרופה בקופ"ח

למרות הנאמר בכרוזה של קופת־חולים, כי התשלום עבור התרופה הוא „סימלי בלבד", מתרבות והולכות התלונות כי לעתים מחיר התרופה בקופ"ח עולה על מחירו בבית־מרקחת פרטי.

כיוון שקשה ללכת עם כל מירשם לברר עלויות ולהשוות מחירים, נהגתי לעמוד בתור, לעתים זמן רב, כדי לשלם כנדרש ולקבל את התרופה בבית המרקחת של קופ"ח. והנה קיבלתי מירשם שעבורו נדרשתי לשלם 24 שקלים. כאן התקוממתי והלכתי לבית מרקחת פרטי קרוב ושילמתי, בלי תור (כפול — תור לתשלום ותור ליד דלפק בית המרקחת) 14.40 ש"ח. (ברשותי המירשם, הקבלה והאריזה של התרופה).

ובכן, התשלום אינו סימלי כלל וכלל, זוהי ללא ספק הפקעת מחירים.

אברך שלום, תל־אביב

האשפה אינה מכירה בגבולות

מחלוני רואה אני את הנוף המתחדש: שדות חרושים, זיתים ומטעי שקדים, עד בתי הכפרים סאלם וזלפה. בנוף פסטורלי זה משתלבות ערמות האשפה ההולכות ומתקרבות אלינו. ערימות ענקיות, שלעיתים מעשנות ולעתים רק תשים ב„ניחוחן".

צעירים בכפר סאלם התארגנו וקנו טרקטור קטן עם עגלה לפינוי אשפה. חסר רק פרט קטן — לאן לפנות את האשפה. התכתבויות בנדון נמשכות כבר קרוב לשנה, עם מקרקעי ישראל, משרד הבריאות, משרד הפנים, רשות שמורות הטבע. השר אפילו לא ענה והביורוקרטיה חוגגת. המוסדות הדואגים לגביית מיסים פועלים כסדרם אך לזכות האלמנטארית — לחיות בתנאים סבירים — אין דואג.

הכפרים סאלם וזלפה נמצאים כ־500 מטרים מגדר הקיבוץ, וערמות האשפה בתווך. פועלים מולפה מפנים את האשפה מקיבוצי המועצה האזורית מגידו. האם בלתי אפשרי שאותם פועלים, עם אותם הכלים, יפנו את האשפה גם משני הכפרים, תמורת תשלום כמובן?

הרוחות ומי השטפונות מביאים אלינו את הזוהמה. זבובים, יתושים ושאר מזיקים אינם מכבדים משום מה את „הגבולות ההיסטוריים" של המועצה האזורית מגידו.

האם המצב הזה יכול לשכנע את אחד המוסדות לפעול לסילוק המיטרד?

אברי בני, גבעת עוז

לא גילה את אמריקה

ממאמרה של ורד לוי, „קיבוץ נוסח אמריקה" („על המשמר", 4.12.86) אפשר להתרשם, כאילו פרופ' יעקב עובד גילה את עובדת קיומן של קומונות באמריקה.

בלי להפחית כהוא־זה מערך מחקרו של פרופ' עובד ומדבריו בראיון הנ"ל, ברצוני לציין שרבות כבר נחקר ונכתב בארץ בנושא זה. במיוחד יש לציין את מחקריו של מנחם שרמי, איש קיבוץ מעברות, שראו אור ב־1985 — „קומונות בעולם והקיבוץ", בהוצאת ספרית פועלים, ו„הקומונה הישראלית ברצף ההיסטורי" בהוצאת אל"ף. שני הספרים יחד מהווים מחקר מקיף על הקומונה מימי האיסיים ועד לקיבוץ, על המשותף והמפריד. לקומונות באמריקה, בעבר ובהווה, מקום נכבד במחקרים אלה.

חיים לבנאי, מסילות

רשות מקומית

מאת אשר שילוני

הגדולות שבעות הקטנות רעבות

לאחרונה חלה רגיעה בשלטון המקומי. להוציא עיירות־הפיתוח ורשויות מקומיות במגזר הערבי. אין שומעים על „נקיטת צעדים", לא מאיימים בסגירת הרשויות ובהפגנת שרידים בפתחי האוצר והפנים. קופות העיריות שוב אינן ריקות, ופה ושם יש אפילו עודפים, המושקעים בבנקים. כמה סיבות גרמו לרגיעה יחסית בשלטון המקומי. המשך מדיניות היד הקמוצה של הממשלה והלחץ שהלך וגבר על משרד הפנים מצד ראשי הרשויות המקומיות, הוא שהביא לשינוי מהותי במצב. שר הפנים הורה לאפשר לרשויות המקומיות להעלות את מסיהן בלא פחות מ־170 אחוז בממוצע. למרות שהן כבר העלו את המסים באחוזים ניכרים במהלך השנה, ולנוכח הקפאת מחירי מוצרים ושירותים, כאילו המדיניות הכלכלית החרשה לא חלה על השלטון המקומי.

השר על מלוא חומרת התנהגות זו. אולי אין לבוא אליו בטענות — הן כך בדיוק הוא נהג בעבר כלפי כלל הרשויות המקומיות, עד שאלו הכבידו את מכבש המיסים על תושביהן.

אמרתי ליו"ר מרכז השלטון המקומי וראש עיריית פתח־תקווה, דב תבורי, שישנה תחושה בציבור שהמרכז אינו נאבק דיו להקלת מצוקתן של הרשויות המקומיות הערביות כמו שהוא נאבק על המגזר היהודי. תבורי מכחיש זאת מכל וכל. „אולי" — הוא אומר — „מאבקנו בנידון אינו בא לידי ביטוי הולם באמצעי התקשורת, אבל אנו פועלים בנושא הערבי חזק מאוד — אך לא תמיד מצליחים".

שכונות מועלות בדרגה – לצרכי מסים...

היו אמנם כמה נסיונות התמרדות, וארגוני הסוחרים וגופים כלכליים עדיין דורשים להדיח את שר הפנים, הרב יצחק פרץ, מטיפול בנושאים כלכליים ברשויות המקומיות, משום שלדעתם אינו מטפל בעניין גובה הארנונה מעסקים. אבל בסך הכל הרוחות נרגעו. בחודשי מארס־אפריל אשתקד השתרכו ליד קופות העיריות תורים ארוכים, של תושבים שרצו לשלם את מיסיהם מראש ולזכות בהנחה ניכרת.

ראשי רשויות מקומיות הבינו את הרמז הגס של משרד הפנים וחיפשו דרכים להגדיל את הכנסותיהן העצמיות, ויש שנקטו גם בשיטת „הבה נתחכמה" לו — לתושב. שכונות שסווגו בעבר כאיזור 3, איזור דרגה שלישית לצרכי שומת מיסים עירוניים, הוכרזו עתה כאיזורים מדרגה ראשונה, כאזורי וילות — ורשומת המיסים קפצה בבת־אחת למעלה. תושבי שכונת עמידר בבת־ים, למשל, הוקפצו בבת־אחת לדרגה א', למרות שלא חלו בשכונה זו שינויים מהותיים שיצדיקו מהלך זה. התושבים התרעמו, הפגינו וצעקו — דבר לא עזר. ובת־ים אינה היחידה שנהגה כך.

גם הערך מפעלי פיתוח ראוותניים (ואל דאגה, אלה עוד יבואו סמוך לבחירות המוניציפליות ב־1988), בתוקף הקמאת בניית מוסדות, תרם את חלקו במילוי קופות העיריות.

מצב קשה במגזר הערבי

לעומת זאת נמשך מצבם הקשה של חלק מיישובי הפיתוח ויישובי המגזר הערבי. הראשונים מאיימים לפרוש ממרכז השלטון המקומי והאחרונים אוחזים בנשק השביתה.

לשני המגזרים הללו כמה איפיונים דומים. מדובר באוכלוסיות לא הכי מבוססות, שאי־אפשר לחלוב אותן בלי די. שני המגזרים חסרים תשתית עסקית־כלכלית; תיעושם מועט, הבנייה בהם מועטה, ואינם מהווים גורם רציני לשאיבת כספים — מה טעם להטיל עליהם להעלות את מיסיהם ב־170־200 אחוז, כאשר עצם גביית המס היא קשה, ביחוד בסקטור הערבי.

מה שמקשה במיוחד על המגזר הערבי הוא התכחשות משרד הפנים להתחייבויותיו. שר הפנים מתעורר ומורדו לשחרר מעט מהכספים שהבטיח רק כאשר ראשי הרשויות הערביות משביתים את יישוביהם. ואין מי שיעמיד את

רוצות לפרוש

בכנס של ראשי יישובים קטנים ועיירות־פיתוח, שהתקיים לאחרונה באילת, שוב הועלתה ההצעה הישנה — שגם הפעם לא זכתה לרוב — לפרוש ממרכז השלטון המקומי ולהקים גוף עצמאי. הנימוק: מרכז השלטון המקומי אינו דואג לקטנות.

בראש הפועלים למען פרישה עומד שאול עמור, ראש מועצת מגדל־העמק. בשיחה עימי הביא עמור כראייה לכך שהנהלת מרכז השלטון המקומי מייצגת את האינטרסים של הגדולות בלבד, את הפרשה שהתעוררה בוועדת הכספים של הכנסת, כאשר הוצע שהממשלה תעביר חלק מועדפי כספי מס רכוש ומס שבח (מיסים שהממשלה גובה עבור הרשויות המקומיות ומחזירה להן חלק מהם — א.ש.) ליד הרשויות המקומיות הקטנות, כדי שתוכלנה לאזן את תקציביהן. הנהלת מרכז השלטון המקומי התנגדה להצעה, שבכל זאת הועברה בכנסת.

שאול עמור עומד בראש הוועדה לעיירות הפיתוח במרכז השלטון המקומי — אבל טוען שאין לו השפעה במרכז.

ראשי ערים אחרים בעילום־שם מתארים תמונה שונה. לדעתם מאחורי ההתארגנות נגד המרכז מסתתר מאבק פוליטי ומסתתרות שתי מגמות: 1)הליכוד חושש שהוא מאבד את השליטה בעיירות הפיתוח, ולכן מנסה להתסיסן ולרכוש את אמונן מחדש. 2)הליכוד פועל כדי שהיישובים מעבר לקו־הירוק ייכנסו לשלטון המקומי ובעזרתם ויחד עם עיירות־הפיתוח יצבור הליכוד כוח.

דובר מרכז השלטון המקומי, דן כן־כנען, אומר: אין להכליל את כל עיירות־הפיתוח תחת כיפה אחת ולומר שהן מקופחות. ישנה ועדה ממשלתית הבודקת את סיווגן. ערד אינה דומה לדימונה ומצפה־רמון אינה דומה לכרמיאל. הנה, היישובים קדימה או ראש־העין אינם בחזקת עיירות־פיתוח, ומצבם יותר גרוע משל עיירת־הפיתוח מגדל־העמק.

בינתיים, לא קיבל כנס אילת את ההצעה לפרוש, אף על פי שרבים תמכו בה. אולם קשה לנבא מה יילד יום. אמנם אי־אפשר לדבר על כלל עיירות־הפיתוח ויישובים קטנים, שכן לא אחת מהן מצבה די טוב עד טוב מאוד. בחלקן, אלו שבשליטת הליכוד נהנות מיד־פתוחה יותר של משרדי ממשלה שונים. אחרות, בעלות יוזמה ותושיה של ראשיהן, אף מצבן השתפר מאוד.

עם זאת, רבות מהרשויות המקומיות הקטנות מצבן אינו מניח את הדעת ואף חמור, וקל להתסיס אותן.

השקעות בפטרוכימיה (4)

מחלוקת בין השרים על עתיד הפרוייקט

אחד המקומות היחידים בהם זוכרים לטובה את מודעי כשר אוצר הם המפעלים הפטרוכימיים בישראל (מפ"ב). מודעי, לשעבר מהנדס כימי ב„ריבנים", כפעל בכוח לתעשיות הפטרוכימיות. „תפס את העניין" ותמך בתכנית ההשקעות של מפ"ב. כולל הסיוע הממשלתי הנדרש.

בתחילת 86 נדמה היה שיש סיכוי טוב כי הממשלה תתמוך בהשקעות במפ"ב. בפברואר כונסו אצל פרס השרים המעורבים בנושא, שר האוצר מודעי, שר האנרגיה שחל ושר התעשייה והמסחר שרון, ובתום הישיבה הוחלט, בהסכמה כללית, לתמוך בתכנית. יצא תזכיר ברוח זו והשרים נדרשו לעבד הצעה מפורטת. כולל תנאי הסיוע, כשמודעי מתחייב לדאוג למימון הממשלתי.

הגלגלים החלו לנוע. ב־20.5.86 נחתם מיזכר־הבנה בדבר הקמת „כרמל אולפינס", חברה משותפת לבתי הזיקוק, לבז"ן ולמפ"ב, שמטרתה איחוד מתקני האתילן של בז"ן ומתקן הפוליאתילן של מפ"ב, אחרי שנים של יריבות קשה בין שני המפעלים. גם החלטה זו ממתינה, עדיין, לאישור ממשלתי.

ירידת מחירי הנפט והתייצבות מחירי המוצרים הפטרוכימיים בשוקי העולם גרמו תחושה אופטימית בתעשייה הפטרוכימית, שנתוניה מצביעים על רווחיות בהווה ובעתיד הנראה לעין. הרפורמה שהציע שחל במבנה שוק הדלק בישראל יצרה סיכוי נוסף לשיפור תנאי הסחר של הפטרוכימיה: אם בתי הזיקוק יוכלו לרכוש דלק בעצמם, מחיר חומרי הזינה לפטרוכימיה עשוי לרדת. גם כשהשר נסים החליף את מודעי במשרד האוצר, התנופה לא נבלמה.

לפני כארבעה חודשים ביקר נסים במפ"ב. הוא התרשם, כינס מסיבת עיתונאים והודיע כי אם נתוני מפ"ב יבדקו, ויתברר שלפחות 80% מהמוצרים הנוספים שייוצרו מיועדים ליצוא או להחלפת יבוא, ויש בהם יותר מ־50% ערך מוסף — הוא יתמוך בהשקעות מפ"ב, כולל המענק הנדרש.

ההתנגדות לתכנית באה מצד אנשי משרד האוצר, שפתחו במערכה נמרצת נגד ההשקעות במפ"ב, והפעילו לחץ על נסים לסגת מתמיכתו בתכנית.

לפני כחודש, בפגישה משולשת בין נסים, שחל ושרון, סוכם על הקמת צוות בין־משרדי שיגיש חוות דעת בנושא. חברי הצוות היו אוהדי אורנשטיין, מנהל המחלקה הכימית במשרד התעשייה והמסחר, ד"ר מעוז ממשרד האנרגיה ויאיר סרורי ורן קרול מהאוצר. הצוות לא הצליח להגיע לכלל הסכמה, ולוועדת השרים שתדון בנושא יוגשו שתי חוות דעת נפרדות: אחת חיובית — של משרדי האנרגיה והתעשייה והמסחר, המקובלת לא רק על נציגי המשרדים בוועדה אלא גם על דעת שני השרים, שחל ושרון.

בעקבות חוות הדעת, חתמו כבר שחל ושרון, ב־14.10.86, גם על הצעת החלטה מפורטת, עם דברי הסבר ונספחים, הקוראת לוועדת השרים לאשר את הקמת „כרמל אולפינס" ואת תכנית ההרחבה של מפ"ב, כולל מענק והטבות בתנאי איזור פיתוח א'. שני השרים מזהירים: „אי־מציאת פיתרון לבעיית רווחיותו של מתקן האתילן, ואי־ביצוע השקעות בהרחבה והעמקה, יביאו להידרדרות התעשייה הפטרוכימית כולה". מעבר לתמיכה בהשקעות, דברי ההסבר כוללים גם ביקורת עקיפה על מדיניות הממשלה כלפי התעשייה הפטרוכימית בעבר: „עקב גורמים מבניים ופיקוח על המחירים לא הצליחה תעשייה זו לצבור משאבים להשקעות".

הוויכוח פרץ לעיתונות

נציגי האוצר הגישו חוות דעת נפרדת על תכנית ההשקעות במפ"ב. אחת הטענות שהעלו נציגי האוצר בדיוני הצוות הבין־משרדי היתה, שנתוני מפ"ב על מחירי חומרי הגלם נמוכים מדי, ואילו מחירי המוצרים גבוהים מדי.

חומר גלם עיקרי למפ"ב הוא הנפטא. נציגי האוצר, [illegible] לענין כפ"ב. עשו תרגיל מבריק: הם הסתמכו על תחזית [illegible] האנרגיה, התומך במפ"ב, למחירי הדלק ב־15 השנים הבאות, [illegible] הסותרת לכאורה את נתוני מפ"ב. „עם כל הכבוד", אומרים [illegible] „מדובר בתחזית לא מקצועית. אף אחד במדינה לא [illegible] אנשי המפ"ב ובתי הזיקוק, את שוק הדלק העולמי. [illegible] מודל תיאורטי מופשט שאין לו נגיעה למציאות. לפי [illegible] מחיר הנפטא הנוכחי היה צריך להיות 150 דולר לטונה, [illegible] בשוק העולמי הוא 122 דולר לטונה, פרי בנגוואה, [illegible] רווחי הזיקוק של האיטלקים. לנו, בחיפה, המחיר [illegible] כן: לא מחיר חומרי הגלם קובע; מה שחשוב זה ההפרש בין [illegible] הגלם שאנו קונים לבין מחיר המוצר הסופי. כשאנחנו [illegible] ביוני־יולי 86, מחיר הנפטא היה 104 דולר ומחיר האתילן 600 [illegible] הטונה. היום — 122 ו־680 דולר, בהתאמה. [illegible] לא ירדה ומומחים בארץ ובעולם מעריכים שכך יהיה [illegible]".

במפ"ב ממתינים להכרעה ממשלתית. [illegible] המשקיעים הזרים בעלי מפ"ב לא ירצו להשקיע [illegible] יובטח להם דיווידנד שנתי בשיעור 10% על ההון [illegible] בהשקעות מסוג זה בעולם כולו. החשבון פשוט: [illegible] לא ניתן לשלם יותר מ־7.5־7% אחוזים לשנה. [illegible] ל־10% הדרושים.

עוד בטרם הגישו חוות דעת לצוות הבין־משרדי, [illegible] האוצר להדליף אותה לעתונות: ב־25.11.86 [illegible] ב„מעריב" קטעים מחוות הדעת, המנוסחים בחריפות [illegible] עיקר קיצפם של כלכלני האוצר יצא על כך [illegible] מצביעים על התועלת העקיפה שתצמח לכלל משק [illegible] המדינה מהרחבת התעשייה הפטרוכימית. [illegible] במרכאות ומצטט קטע, לפיו טענת בתי הזיקוק [illegible] האתילן חוסכת 3 מיליון דולר בשריפת מזוט [illegible] החשמל תדרוש מהממשלה פיצוי... כשהסיבה [illegible] יוכלים לגרום למשק כתוצאה מהשבתת תחנת הכוח [illegible] מגמתי שמנישים בתי הזיקוק, האומר את הנזק [illegible] למשיך — הוא שערורייתי".

בורות ורישעות באוצר

עמדתם העויינת של נציגי האוצר, כמו גם [illegible] מהאוצר לעיתונות, העלו את חמתם של המשקיעים [illegible] עד כה בסבלנות לרגע בו יניחו להם [illegible] מיליון דולר ויתנו להם סיוע ממלכתי סביר. [illegible] המעורבים זה כ־20 שנה בפיתוח הפטרוכימיה בישראל [illegible] חייבים — אומרים שניסיונותיהם החריפים של כלכלני [illegible] מחווירים לעומת התגובות בכתב שהריצו המשקיעים [illegible] נסים, בהם הצביעו על הבורות והרישעות שמצאו [illegible] הדעת של יועציו.

עתה ממתינים להכרעתו של שר האוצר. [illegible] אם ישנה את דעתו, ויתנגד להשקעות במפ"ב, [illegible] בוועדת השרים לכלכלה, ובמקרה הצורך ההכרעה [illegible] במליאת הממשלה.

התכנית של מפ"ב היא מקרה־מבחן: אם תאושר, [illegible] ברור כי הממשלה מעוניינת להמשיך ולפתח את [illegible] סיוע דומה להרחבת מפעלים נוספים בענף זה. [illegible] תאושר — סיכויי הפטרוכימיה בישראל אינם ורודים.

עודד [illegible]

(רשימה רביעית ואחרונה)

„אגד" נגד חופש העיתונות

מחרים עיתון בגלל סידרה ביקורתית

„אגד" החליט לפעול להרחבת שירותי הרווחה באוטובוסים שלו, ולהעניק לנוסעים בקווים בינעירוניים עיתוני ערב. משום מה נעשה הסידור עם „מעריב" ו„חדשות" בלבד. במערכת „ידיעות אחרונות" הסיקו כי הדבר בא כתגובה לסדרת מאמרי ביקורת על הנעשה בקואופרטיב, המופיעה מדי יום שישי זה מספר שבועות. הנושא הפך לעקרוני משהועלה גם נימוק של פגיעה בחופש העיתונות. ואכן יש טעם לפגם בעובדה ש„אגד" הגיע להסכם עם עיתונים המתחרים ב„ידיעות האחרונות", אך לא עם העיתון המפרסם מאמרים חושפניים על הנעשה בקואופרטיב.

גדעון טלמור, דובר „אגד", מכחיש מכל וכל את הטענות של מו"ל העיתון, ארנון מוזס. לדבריו, לא פנו ממערכת „ידיעות אחרונות" בהצעה מסחרית רגילה, כפי שעשו נציגי „מעריב" ו„חדשות"; ההצעה הוגשה כבר לפני חצי שנה ויותר, נשקלה ונתקבלה. עכשיו כל נוסע בקווים הבינעירוניים יכול לקבל עיתון ערב ללא תשלום, בלי שיצטרך להוסיף אגורה שחוקה עבור השירות הנוסף. הנוסע מתבקש להחזיר את העיתון בתום הנסיעה, אך אין איש בודק אם אכן עשה כך. למעשה מדובר במתנה לכל נוסע העולה לאוטובוס לנסיעה בינעירונית בכל ימי שבוע מלבד יום שישי. השירות הנוסף הזה מהווה פרסומת ללא תשלום לשני העיתונים המחולקים ע"י „אגד".

אחד מחברי כנסת העלה טיעון נוסף: „אגד" מסבסד פרסומת של שני עיתוני ערב על חשבון כספי הציבור, שהרי הקואופרטיב מקבל סובסידיה מממשלת ישראל. מערכת „ידיעות אחרונות" [illegible] ודרשה את התערבותה [illegible] „הענישה" בגין פרסומים ביקורתיים [illegible] על הנעשה במפעל ציבורי [illegible]

במערכת „ידיעות אחרונות" [illegible] לא היה מצידם פנייה להנהלת „אגד" [illegible] שמזכירות הקואופרטיב יכולה [illegible] התשובה חצי שנה ויותר. [illegible] בפנייה. הנושא עמד על סדר יום [illegible] העיתונות, אך ללא נקיטת עמדה.

כיצד תסתיים הפרשה [illegible] וגם במערכת „ידיעות אחרונות" [illegible] שמזכירות „אגד" תהרהר [illegible] עמדתה: הלחץ הציבורי [illegible] סוף, אומר איש שיחו [illegible] חוק.

אוסטרליה

החוב החיצוני גדל — אך הוא פרטי

האוסטרלים התבשרו באחרונה כי הכפילו בתוך שנתיים את החוב החיצוני שלהם והעלו את „הארץ בת־המזל" לראש רשימת המדינות החייבות באסיה־אוקיאניה.

מחיריהם הנמוכים של המתכות, הדגנים והסוכר שמייצאת אוסטרליה, וירידת ערך המטבע שלה יצרו קשיים שאילצו ראש הממשלה בוב הוק, מנהיג הלייבור האוסטרלי, לנסות להכין את אזרחיו, שהורגלו מכבר לחיי המותרות; לקראת זמנים קשים יותר מבחינה כלכלית.

החוב החיצוני של אוסטרליה גדל ל־57.63 מיליארד דולר של ארה"ב ב־30 ביוני — כ־40% מן התוצר המקומי הגולמי. באמצע שנות ה־80' עמד חובה החיצון של המדינה על 8.9 מיליארד דולר בלבד, שהיוו כ־12% מן התמ"ג.

לדברי מומחים ערך הדולר האוסטרלי ירד בכ־40% לעומת סל המטבעות העיקריים, וזה בתוך 18 החודשים האחרונים בלבד. נוסף על כך השפיעו לרעה מחירי הסחורות הנמוכים על סחר החוץ של אוסטרליה. הסחורות מהוות כ־80% מן הייצוא האוסטרלי ולדעת כלכלנים חייבת אוסטרליה לזרז את פיתוחן של תעשיות הייצור והשירותים, כדי לצמצם את תלותה הרבה ביצוא חומרי־גלם.

עם זאת, אין הכלכלנים מסיימים לחלוטין. למרות העובדה שהחוב החיצון עלול להגיע בתוך שנה לכ־64 מיליארד דולר.

נתונים רשמיים מעידים, שכדי לעמוד בפרעון חובותיה, ותשלומי הריבית, תיאלץ אוסטרליה להקצות לסעיף זה כ־42% מהכנסות היצוא שלה בשנת הכספים השוטפת. לדברי הכלכלן ריי בלוק, בכך תשיג אוסטרליה את הפיליפינים (38.4%) ואת יתר המדינות בחלק זה של העולם. פורתא מוצאים האוסטרלים בעובדה כי מצבן של מקסיקו (77.8%), בראזיל (74%) וארגנטינה (59.3%) גרוע יותר. אומר בלוק.

הבדל חשוב נוסף בין אוסטרליה לבין החייבות הגדולות ממנה באיזור נעוץ בעובדה שחלק הארי של החוב האוסטרלי נובע מהלוואות פרטיות, ולא ממשלתיות. חובה החיצון של הממשלה הפדראלית ב־30 ביוני הגיע ל־12.16 מיליארד דולר (ארה"ב). ואם מביאים בחשבון את [illegible] פירוש הדבר חוב נטו של 3.82 [illegible] בלבד. אולם החוב של [illegible] ביוני עמד על 33.78 [illegible] 25.85 מיליארד בשנה [illegible] מיליארד בלבד ב־1980 [illegible]

לעומת זאת, חל גידול [illegible] שנטלו רשויות רשמיות [illegible] מקומיות של המדינות [illegible] וחברות החשמל. חוב [illegible] מיליארד דולר ב־30 ביוני [illegible] מיליארד לפני שנה ו־0.92 [illegible] בשנות ה־80 המוקדמות [illegible] שלא התממש, אומר הכלכלן [illegible] נירזוילנר.

ההחמרה שחלה בתחום [illegible] במאזן המסחרי, שגדל ב־1.92 [illegible] ל־8.77 מיליארד בשנת [illegible] ויגיע, לדעת כמה כלכלנים [illegible] ב־1986/87.

דיוויד [illegible]

בזווית אחרת

נתוני הצריכה חייבים לעורר דאגה

לפני ימים אחדים פירסם בנק ישראל את הנתונים העיקריים של החשבונאות הלאומית לרבע השני של 1986. למרבה הפלא עבר האירוע הזה בשקט גמור, אף כי היה צריך להדליק נורות אדומות אצל כל אלה שיש להם השפעה על המדיניות הכלכלית, ללא הבדלי השקפות. כלומר, גם אלה הרואים בתקציב את חזות הכל וגם אלה הסבורים שיש כמה נושאים החשובים לפחות כמו התקציב צריכים להיות מודאגים.

מאת ד"ר יקיר פלסנר

כדי להבין מדוע יש מקום לדאגה רבה, אסקור קודם כל בקצרה את עיקרי תוכנית הייצוב מיולי אשתקד. בתמצית, הפעולה מדיניות שעיקריה הם: הקפאת שער החליפין, שחיקת השכר, הפחתה ניכרת בהוצאות הממשלה והעלאה תלולה של שערי הריבית. הקפאת שער החליפין נשמרה ונשמרת, והשינויים שחלו בשער נעו מן השינוי הרב שחל בשער הדולר לעומת מטבעות אירופה ויפאן, כתוצאה מכך פוחת השקל בכ־35 אחוז לעומת המארק הגרמני, למשל (מה שמסביר במידה רבה מדוע האינפלציה עדיין עומדת על כ־20 אחוז לשנה). גם הריבית עדיין גבוהה מאד, וכיוון שהדבר קשור במדיניות המוניטארית של בנק ישראל, יש מקום לטפל בנושא זה בנפרד. והנושאים הבעייתיים הם התקציב והשכר. נפתח בגירעון בתקציב.

מה שחשוב לזכור בנושא קיצוץ התקציב הוא, שרוב ההקטנה בהוצאות הממשלה לא באה מהקטנת הצריכה הציבורית, אלא מירידה חדה בתשלומי הריבית של הממשלה, דהיינו, הממשלה הקטינה רק במעט מאד את התעסוקה הציבורית ואת הקניות של מוצרים ושירותים שהיא מבצעת. את רוב הקיצוץ ביצעה הממשלה בשני סעיפי סובסידיה: תמיכות ליצוא ולמה שמכונה מוצרי יסוד. כלומר, עיקר הקיצוץ התבטא בהקטנת הסבסוד של הפרטים במשק. הנתונים המתייחסים לצריכה הציבורית מובאים בלוח המתייחס לשני הרביעים הראשונים של כל אחת משלוש השנים האחרונות, כך שהנתונים הם בני־השוואה. הם ניתנים בדולרים של 1980, משום שהנתונים השקליים מתפרסמים בשקלים של 1980 ואז אלה קשה לעכל בגלל האינפלציה העצומה שהיתה מאז. אומנם, גם בהצגה הדולרית יתכנו אי־דיוקים, בגלל התנודות הגדולות שחלו בשער הדולר בשנים האחרונות, אך יש בהצגה זו פישוט ניכר.

בין ששת הרביעים הנסקרים, הגיעה הצריכה הציבורית המקומית (שאינה כוללת את היבוא הבטחוני מארה"ב, שהרי זה ממומן מכספי הסיוע האמריקני) לשיאה ברביע הראשון של 1984, ולרמתה הנמוכה ביותר ברביע השני של 1986. לכאורה, יש במה להתברך. אך מסתבר, שכל ההפרש בין השיא לתחתית הוא כ־120 מיליון דולר, המהווים ירידה של 8.5 אחוזים בלבד. אולי עוד יותר משמעותית היא העובדה שכל הקיצוץ הזה מהווה רק 2.2 אחוזים מן התוצר (ראה לוח). במונחים שנתיים, מדובר בכחצי מיליארד דולר.

קיצוץ בסובסידיות במקום בתקציב הפעולות

מחמת העובדה שלא מתפרסמים נתונים רבעוניים על היקף הסובסידיות, יש הכרח להתבסס על נתונים שנתיים, ואלה מרשימים מאד. למרות שתכנית הייצוב הופעלה רק בתחילת המחצית השנייה של 1985, כך שהנתונים לשנה זו מורכבים מסיבסוד שהיה עדיין גבוה במחציתה הראשונה ויותר נמוך רק בשניה — ירדה מאד ההוצאה בהשוואה ל־1984. בסעיף סיבסוד היצוא קיצצה הממשלה כ־330 מיליון דולר ובסיבסוד מקומי כ־370 מיליוני דולר. על בסיס שנתי מדובר, קרוב לוודאי, בכמיליארד ורבע דולר, המהווים יותר מ־5 אחוזים מן התוצר ב־1984 (חישוב המבוסס על נתוני הלמ"ס).

יש משמעויות מרחיקות־לכת בכמה מישורים. קודם כל ברור מכאן, שעצירת האינפלציה אינה יכולה כלל להיות תוצאה של הקיצוץ בהוצאות הממשלה, שכן מה שקובע הוא סך התצרוכת ולא סעיף מסויים שלה. שנית, מהווה הגידול בצריכה כישלון למי שתיכנן ייצוב המיוסד על ירידה משמעותית ברמת החיים. שלישית, מתבטאת התופעה בהתפתחויות מדאיגות בתחום מאזן התשלומים. הנתונים של בנק ישראל מראים, למשל, כי היבוא ברביע השני של 1986, ללא יהלומים ודלק (יש הצדקה עניינית רבה להפריד את שני הסעיפים הללו מיתר היבוא), הגיע ל־1.755 מיליארד דולר של 1980 — וזה עולה אפילו על היבוא ברביע הראשון של 1984, שהסתכם כ־1.45 מיליארד דולר בלבד. אבל הקורא בוודאי יהיה נדהם עוד יותר כאשר יתברר כי היבוא בשני הרביעים הראשונים של 1986 עולה אף על זה שהיה בתקופה המקבילה ב־1983, זהו הקרוי „ימי אירידור העליזים".

ובכן, מסתבר מכאן שאין נסים (ואין הכוונה לשר האוצר), וכי ההצלחה בהורדת היבוא במשך 1985 היתה למראית עין בלבד, משום שלאורך זמן אי־אפשר לא לרדת, ואף לעלות בצריכה, וגם להוריד את היבוא. ואם זה יורד בכל זאת, הרי הירידה היא לזמן קצר ולצורך עלייה, והיא מתאפשרת ע"י אכילת מלאים. כלומר, ע"י דחיית יבוא אבל לא ביטולו.

המסקנות העולות מכאן הן חד־משמעיות: אף לא אחת מן המטרות שלמענן קוצץ התקציב הושגה ובעצם חזרה ישראל בעניין זה לנקודת המוצא, שהובילה בסופו של דבר לתכנית הייצוב. הסיבה היחידה לכך שהדברים עדיין אינם בולטים בכל חריפותם היא, שמצד אחד קיבלה ישראל סיוע חירום בסך 5.1 מיליארד דולר (ובס"ה 7.5 מיליארד דולר במשך שנתיים), ומצד שני גדל היצוא בעקבות התאוששות הכלכלה העולמית ובשל ירידת הדולר בשוקי העולם. כך מצטייר מצב זמני ורוד בתחום יתרות מטבע חוץ. אבל כשאלה ייעלמו, תתייצב שוב רעיית ארמה תורנית, ואפילו קיצוץ נוסף של 350 מיליון דולר מתקציב הממשלה לא יועיל. מה שצריך הוא צמיחה, גם במחיר גרעון בתקציב.

במיליוני דולרים במחירי 1980

שנה	1984		1985		1986	
רביע	1	2	1	2	1	2
ס"ה צריכה ציבורית	1799	1678	2088	1947	1636	1618
פחות: יבוא בטחוני	355	267	651	565	252	296
צריכה ציבורית מקומית	1444	1411	1437	1382	1384	1322
צריכה פרטית	3480	3649	3598	3663	3780	3996
ס"ה צריכה	4924	5060	5035	5045	5164	5318
תוצר מקומי גולמי	5563	5499	5924	5984	5906	5729
אחוז הצריכה מהתוצר	88.5	92.0	85.0	84.3	87.4	92.8

ההבחנה בין קיצוץ בצריכה הציבורית לבין קיצוץ בתשלומי העברה חשובה בדרך כלל, אבל חשובה הרבה יותר כאשר מדובר בכלכלת ישראל. כיוון שאזרחי ישראל הם מן החסכניים שבצרכני העולם, „דן חסכן" לכל דבר. היו שנים שבהן הגיע החיסכון הפרטי בישראל ל־30 אחוז מן ההכנסה הפנויה. עובדה זו נותנת בידי הצרכן הישראלי נשק „רב־עוצמה". אם מורידים לצרכן האמריקני את הכנסתו הפנויה, הוא נאלץ לצמצם את תצרוכתו, מפני שחסכונו קטן מאד. כלומר, ירידה בהכנסתו של האמריקני חייבת להתקזז כמעט כולה ע"י ירידה בצריכה. הישראלי, לעומת זאת, יכול להגיב ע"י ירידה בחיסכון, וכפי שמוכיח הלוח הוא עושה כן באופן קיצוני.

הצריכה המקומית בעלייה מתמדת

המספרים המלמדים על כך מצויים בסעיף הצריכה הכוללת, פרטית וציבורית גם יחד. שהרי פרט לירידה קטנה בסך התצרוכת מן הרביע השני של 1984 לרביע הראשון של 1985, נמצאת הצריכה המקומית הכוללת בעלייה מתמדת. עלייה זו גדולה עד כדי כך, שמשקל סך הצריכה בתוצר גבוה ברביע השני של 1986 מאשר בכל רביע אחר המיוצג בלוח. לעובדה זו [illegible]

גלגלי הבורסה

התחדשו הביקושים

בשוק המניות היו אתמול עליות לרוב. למניות ההסדר היה עודף ביקוש של 880 אלף ש"ח. ערך השוק שלהן עלה ב־0.14%. המניות החופשיות עלו ב־0.85% בממוצע. העלייה הגדולה ביותר — 2.17% — נרשמה במניות מתכת והנדסה. ירד רק מדד המניות הראשוניות של חיפושי נפט ב־0.53%.

בשוק אגרות החוב בלט הביקוש ההתחלתי הגדול של 13.7 מיליון ש"ח לצמודות למדד. המחזור במלווה קצר המועד היה גדול בשליש מאשר בשוק המניות ובשוק אגרות החוב גם יחד. בקרנות נאמנות הושג כמעט איזון בין הפדיונות לבין ההשקעות החדשות של הציבור.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.54% ל־1.64% והתשואות השנתיות בין 20.20% ל־21.50%. תוך מחזור של 20 מיליון ש"ח, מזה כ־11.6 מיליון ש"ח ע"ג ההנפקות החדשות, שבנק ישראל הציע לציבור אתמול בערך נקוב של 100 מיליון ש"ח.

בנק ישראל ינפיק מחר שתי סדרות חדשות של אגרות־חוב צמודות למדד בערך נקוב כולל של 40 מיליון ש"ח, מזה 25 מיליון ש"ח מסוג „שגיא" שש שנים במחיר מינימום של 87.5 מיליון ש"ח ו־15 מיליון ש"ח מסוג „גליל" במחיר מינימום של 82% מערכן הנקוב.

סל המטבעות עלה אתמול ב־0.28% ל־1.4953 ש"ח, ושער הדולר היציג עלה ב־0.25% ל־1.4917 ש"ח. דולר נוספים עלה ל־1.7651 ש"ח. הדולר השחור נע בין 1.47 ל־1.48 ש"ח.

בשוק המניות עלו אתמול 162 שערים, לעומת 101 שירדו ו־132 שנשארו בלי שינוי. מהם עלו 18 ב־5% ויותר ו־5 ירדו ב־5% ויותר. נרשמו 2 „קונים בלבד" ואף לא 1 „מוכרים בלבד". המחזור הסתכם בכ־9 מיליוני ש"ח, מזה כ־3 מיליוני ש"ח במניות ההסדר. המניה הפעילה ביותר היתה של בנק הפועלים ע"ש, שהמחזור בה עלה ל־1.1 מיליון ש"ח ללא שינוי בשערה.

במניות ההסדר עלו (ב־%): אי די בי רג' — 0.1; דיסקונט ב' — 0.7; דיסקונט א' — 0.4; בל"ל — 0.3. לעומתן ירדו: אי די בי ב' — 0.1; מימון סחר 1 — 2.3. תשואותיהן השנתיות נעו בין 15.79% (בל"ל) ל־16.08% (הפועלים מ'). הפועלים ש' — 15.98%, דיסקונט א' — 15.84%, המזרחי ש' — 15.86%. הביקוש ההתחלתי למניות ההסדר הסתכם ב־1,140 אלף ש"ח וההיצע ההתחלתי בהן ב־260 אלף ש"ח.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר היו עליות שערים. עלה: אוה"ה — 0.5; הספנות 0.1 — 4.6; הבינלאומי — 1.7; פי בי — 2.1. לעומתן ירדה כללי מ"ר 1.

במניות החופשיות עלו ב־10%: רסקו מב', מן 1, לכיש 1, פראויל ב'. לעומתן בלטה הירידה ב־10.2% באמריקן ישראלי נפט 5, משכן עלתה ב־1.4%. טפחות מב' עלתה ב־1.2%, בעוד שבטפחות רג' היה היצע שנקלט ללא שינוי בשערה. חקלאות מבנ' עלתה ב־2.6%. לפיתוח תעשיה נרשם שער „קונים בלבד". דרוקר זכ' 1 ירדה ב־4.2%, בעוד דרוקר זכ' 5 עלתה ב־1.5%, דובק ש' עלתה ב־3.7%, דובק מ' עלתה ב־3.1%. עסיס ירדה ב־2.8%. שמן עלתה ב־1.3%. יצהר 5 ירדה ב־4.0%. ארגמן עלתה ב־1.3%. לודזיה 1 עלתה ב־1.2%, בעוד שבלודזיה 4 היה היצע שנקלט ללא שינוי בשערה. פולגת 1 עלתה ב־0.6%, בעוד שבפולגת 4 היה היצע שנקלט ללא שינוי בשערה. אליאנס עלתה ב־5.0%. ים המלח ירדה ב־0.5%. פרוטארום ירדה ב־1.1%.

בשוק איגרות החוב עלה ערך השוק של הצמודות למדד ב־0.23% ושל הצמודות למט"ח עלה ב־0.30%. המחזור בשוק האג"ח הסתכם בכ־6.5 מיליון ש"ח. מזה 1.3 מיליון ש"ח בסוג „שגיא", 1.4 מיליון ש"ח ב„גליל" 4.25% וכ־1.3 מיליון ש"ח בסוג „ארנון" (צמוד דולר ריבית קבועה).

„בלל (ישראל)" הודיעה על תיקון תשקיפה של „כלל סחר" מ־17.10.86: בהנפקה לציבור במיכרז מוצעים 2 מיליוני כתבי אופציה, הניתנים למימוש בכל עת במשך 5 שנים בתוספת מימוש של 0.8 ש"ח (הצמודה לדולר), יחד עם 3 מיליוני ש"ח איגרות חוב צמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן, נושאות ריבית שנתית של 5% ועומדות לפרעון בעוד 5 שנים. איגרות החוב ניתנות להמרה בכל עת למניות רג' בנות 1 ש"ח בשער המרה של 2.85 ש"ח. ההנפקה תתבצע במיליון יחידות, שבכל אחת מהן יהיו 2 כתבי אופציה ו־3 אג"ח. המחיר המינימאלי של יחידה יהיה 5.6 ש"ח.

„אגף יצרני חומיקלים" הודיעה על סיום השביתה במפעלה.

אלחנן הורוביץ

העורך הכלכלי: צבי טימור

10.12.86

שרון מנסה להקשות על יבוא מהגדה

במשרד התעשייה והמסחר החליטו להרחיב את רשימת צווי הסימון למוצרים המיוצרים בגדה המערבית וברצועת עזה. הצווים שפורסמו באחרונה מתייחסים למשקאות קלים וחריפים, מוצרי פסטה, חלבה, שוקולד וממתקים. בצווי הסימון מחוייב הייצרן לפרט את הרכב המוצר, משקלו, מקום ייצורו ושם הייצרן.

בתל־אביב נפוצו באחרונה מוצרי שוקולד המיוצרים ברמאללה, תחת שמות לועזיים ללא ציון פרטים בעברית או בערבית. מוצרים כאלה אף הוצגו לפני שר התמ"ס אריאל שרון, בביקורו ב„עלית".

לדברי מנהל השיווק ב„עלית" שמואל פרנקל, הסוחרים התל־אביביים קונים את המוצרים הללו במחירים נמוכים מאוד ומוכרים אותם במחירים שאינם נופלים בהרבה ממחירי „עלית".

במשרד התעשייה והמסחר אומרים, כי אין קשר בין ה"תצוגה" שעשו ראשי „עלית" לבין ההחלטה להרחיב את צווי הסימון בגדה, ואף מבטיחים להרחיב את הצווים ולהחיל אותם על מוצרים נוספים.

א.נ.

מלחמת הסופגניות בעיצומה

במשרד התעשייה והמסחר מביעים פליאה על איומיהם של בעלי הקונדיטוריות להפסיק את ייצור הסופגניות לקראת חג החנוכה, בגלל המחיר המירבי הנמוך כביכול שאישר המשרד.

בדיקה שנערכה במשרד העלתה, כי הקונדיטורים כלל לא פנו לתמ"ס בדרישה בעניין זה, ובמשרד נדהמו לשמוע את טענותיהם בכלי התקשורת. כזכור, משרד התעשייה והמסחר פרסם מחירים מירביים לסופגניות — מ־40 עד 70 אגורות, לפי משקלן. הקונדיטורים טוענים, שבמחירים כאלה לא כדאי להם לייצר סופגניות, ומאיימים לא לייצר.

במשרד התעשייה והמסחר אמרו אתמול, כי המחירים נקבעו על־ידי כלכלני המשרד לאחר בדיקה מקיפה.

א.נ.

הנפקות בנה"פ להקמת מלונות ותעשיות „תנובה"

חברת „הפועלים הנפקות" מקבוצת בנק הפועלים עומדת לצאת בשתי הנפקות של אגרות־חוב לציבור, בסכום כולל של 22.5 מיליון ש"ח, שתיהן תוצענה בדרך של מיכרז. הנפקה אחת, בסכום של 15 מיליון ש"ח, של אג"ח 1996־1990, מיועדת למתן הלוואות לבתי־מלון למימון השקעות בשיפוצים ולהון חוזר. הנפקה שנייה, בסכום של 7.5 ש"ח, של אג"ח 2000 — 1992, מיועדת למתן הלוואות לתעשיות מזון „תנובה". אגרות החוב תהיינה צמודות למדד ותישאנה ריבית בשיעור שלא יעלה על 8.5 אחוזים.

א.נ.

„עורק" רוכשת את „אלנט"

המו"מ לרכישת חברת „אלנט" על־ידי חברת „עורק", שהחל לפני כחודשיים, יושלם בקרוב. „אלנט" נמצאת כיום כבעלות „ידיעות אחרונות", „אלביט" ו„תדיראן", ואילו חברת „עורק" שייכת ל„דפי זהב".

חברת „אלנט" עוסקת במתן שירותי מידע עסקיים: בורסה, שוק אפור, טלקס בינלאומי, דואר אלקטרוני, מיכרזי ממשלת ארה"ב, מיכרזי השוק המשותף, מידע לחקלאים ושירותים נוספים. כל השירותים ניתנים בטכנולוגיית הוויראוטקס.

חברת „עורק" עוסקת במתן שירותים דומים, ונראה כי ההחלטה על מיזוג שתי החברות נובעת מהשאיפה לצמצם את ההתחרות בתחום מערכות המידע ולייצור מערכת שיווקית אחת.

אורי נחשון

משרד השיכון דוחה לחץ הקבלנים

משרד הבינוי והשיכון דוחה את דרישת הקבלנים לביטול מיגבלת השטח לדירות זוגות צעירים.

74% מכלל הזוגות הצעירים רכשו דירות בשנה החולפת ששטחן נע בין 85־78 מ"ר, למרות שמיגבלת השטח לזוגות צעירים מגיעה ל־88 מ"ר. 36% מהזוגות הצעירים רכשו דירות ששטחן מגיע ל־65 מ"ר ופחות. רק 20% מהזוגות הצעירים רכשו דירות גדולות יותר. כך שטענת חברות הבנייה אשר לביקוש דירות גדולות יותר על־ידי זוגות צעירים איננה נכונה.

קשה להניח שזוגות צעירים הנרתעים מרכישת דירות חדשות קטנות בשל מחיריהן הגבוהים יחסית, ירכשו דירות חדשות גדולות במחירים גבוהים הרבה יותר. נראה כי מאחורי דרישת הקבלנים עומדים האינטרסים הכלכליים של החברות להגדלת רווחיהן ולא טובתם של הזוגות הצעירים.

הוארך מועד פדיון מניות חברת החשמל

ועדת הצעות רכש אישרה פרסום הארכת תוקפה של הצעת הרכש מטעם מדינת ישראל לרכישת מניות הציבור בחברת החשמל עד 22 בדצמבר 1986. ההצעה המקורית עמדה בתוקפה עד 17 בנובמבר 1986 ועד למועד זה רכשה המדינה את רובו המכריע של המניות שהיו בידי הציבור. נרכשו כ־5.0% מהון המניות הנפרע של החברה ונותרו בידי הציבור כ־0.3% מההון.

א.ה.

חשבון אלמנטרי

יו"ר מועצת המנהלים של בנק לאומי טען ביומן גלי צה"ל, כי השכר הממוצע של עשרת הבכירים בבל"ל הוא פי ארבעה מהשכר הממוצע במשק. כפי שפורסם, השכר של עשרת הבכירים הגיע ל־8,400 דולר, שהם 12,600 ש"ח. מאחר שהשכר הממוצע במשק הוא פחות מ־1,100 ש"ח לחודש, נראה על פניו כי בכירי הבנק השתכרו כממוצע כמעט פי 12 מהשכר הממוצע במשק. גם אם משווים בין שכר הנטו של הבכירים לבין שכר הנטו הממוצע, עדיין תתקבל מכפלה של פי 6 לפחות. מיו"ר בנק יש לצפות ליותר דיוק בחשבון אלמנטרי, שילדי ישראל לומדים בכיתה ג'.

אולם ככל הנראה, ההשוואה איננה מדוייקת. בכירי בל"ל קיבלו עד כה שכר גבוה ב־20 אחוזים. הם מקבלים את שכרם שלושה חודשים מראש ונהנים גם מתנאי פיטורין מנהלים ותנאי פרישה גבוהים מהמקובל. לפני מסירת הממוצע לוועדת הכספים פרשו מהבנק שלושה בכירים, שקיבלו עד כה למעלה מ־20 אלף דולר לחודש, כך זה אינו משתקף בהשוואה של היו"ר.

על־פי הנתונים שפורסמו, מוביל בל"ל במשכורות בכיריו. על־פי התוצאות העסקיות של הבנק, לא מגיע לבכירי בל"ל שכר כזה וניתן לקוות שאלי הורוביץ, שהוא חדש בתפקיד זה ונושא רק באחריות מוטעה למחדלים, יעשה למען השוואת תנאי הבכירים בבנק לתנאי שכבת המנהלים בבנקים האחרים.

צ.ט.

● יואב קרייל התמנה ע"י יו"ר קופ"ח פרופ' חיים דורון כסגן ליו"ר קופ"ח. קרייל, יליד ישראל, בן 45, נשוי + 3, הוא בוגר הטכניון בהנדסה ומינהל עסקים, היה מנהל חטיבת כוח אדם ויחסי עבודה ב„אל על" ומנהל „אל על" באירופה.

● גיל שעל נתמנה למנהל המרכז ללימודי עבודה וניהול במכללת בית ברל. שעל, שהושאל מבנק הפועלים למכללת בית ברל, הוא מומחה בעל ניסיון מרצה וחוקר ביחסי עבודה.

ערוץ ראשון

מאת דורית גפן

האם הרשת מתהדקת

התוכנית „בשידור חוקר" בהנחיית רפי גילת ובשיתוף משטרת ישראל ממשיכה להביא בפני הצופים מעשי רצח שלא פוענחו. שיחזור המקרים, כמו גם עדויות של אנשים, ביניהם בני משפחותיהם של הקורבנות, יוצרים תמונה רחבה למדי, אשר כוללת לא רק את זירת הפשע, אלא גם את הנסיבות השונות שקשורות לאירועים הפליליים.

גם מי שהוא אופטימי מטבעו מתקשה להאמין, כי במירווחי זמן של שנה ויותר ניתן לדלות מהציבור פרטים, כמו למשל אם הבחינו בשכונה מסויימת, ערב חג הפסח, במישהו הנושא בידיו חבילת מצות ובקבוק יין. והרי תמונה כזו, גם אם נקרתה בפני מישהו, וודאי לא עוררה כל תשומת־לב, שכן באותו יום, כמו גם בימים שקדמו לו, נשאו אנשים רבים מצות. אך במקרה של רצח האשה בתיה פרסי מחפשת המשטרה פריטים נוספים, יותר ספציפיים, כמו תכשיטי־הזהב שנשדדו ממנה על־ידי הרוצח, ואלה, כמו התליון המיוחד, עשויים לעורר אצל מישהו מהצופים, שנתקל בתכשיט דומה, איזשהו זכרון, שיהיה בו אולי כדי לסייע לחקירה.

ראוי לציין פעם נוספת את עבודת השיחזור הטלוויזיונית של המקרים, המבוססת כמובן בעיקר על הנתונים שהצטברו אצל צוותי החקירה של הפרשות השונות. כך, הדבר במקרה של הפרש פלאח, שנרצח תוך כדי רכיבה על סוסתו, וכן גם במקרה של הנער שטרית, שנעלם „לפני כאחד־עשר חודשים.

התוכנית „בשידור חוקר" חזרה השבוע אל חקירת מקרי החיילת והתיירת מגרמניה, אשר לדעת המשטרה נפגעו על־ידי אותו פושע. העדויות שהגיעו למשטרה לאחר המישדר הקודם, ששיחזר את תקיפת החיילת ואת רצח התיירת, חיזקו את השערת המשטרה, כי מדובר בעבריין אחד שפעל בשני המקרים, ולפי העדויות. גם במקרים נוספים, הפרטים שמסרה עדה בשם רחל. התיאורים המפורטים על התנהגותו והשינוי החריף שהתחולל אצלו כאשר הוא כועס, עד כדי עיוות הסנטר. כמו גם השינוי החד בסגנון הדיבור שלו, בוודאי אינם מקריים או חד־פעמיים. מדובר, כך נדמה, בתגובות אופייניות של האיש במצבים שונים. ראש צוות החקירה המשטרתית פנה, ולא במקרה, לבחורה או אשה לעשות חשבון־נפש ולפנות למשטרה. אכן, מהדיוקן של האיש, ששורטט בפירוט רב על־ידי אותה רחל, פשוט קשה להניח, כי אין מישהי המכירה ומזהה אותו על פי אותם נתונים. אם זו חברה של אותו רוצח, שאולי לא ידעה על מעשיו, או אפילו אשתו. שכן, לא יתכן כמעט שתופעות כאלה של התנהגות לא ייצאו החוצה" במרוצת הזמן.

בסיומו של המישדר השבוע היתה איזו תחושה, כי הרשת הולכת ומתהדקת סביב אותו רוצח, המתהלך עדיין חופשי, ויש רק לקוות, כי לאחר השידור שלשום תקבל המשטרה לידיה אותה עדות קריטית שעשוייה להביא ללכידתו של האיש המסוכן הזה.

אין לדעת כמובן מה יניבו הידיעות שתקבל המשטרה לאחר המישדר השבוע בקשר לשלושת המקרים שהועלו בתוכנית האחרונה. פניהם של החוקרים, כמו גם דבריהם הזהירים, לא הבטיחו סיכוי לפיענוח המקרים. מאחר שהמישדר מציג לצופים מעשי פשע בלתי מפוענחים הרי האפקט המצטבר עלול להיות, שהצופים יחושו תיסכול לגבי קוצר־ידה של המשטרה, ומי יודע אם לא יהיו גם כאלה, שיגיעו למסקנה העגומה והמסוכנת, שהפשע משתלם.

ייתכן כי מפיקי התוכנית צריכים, לשם איזון ופרופורציה, להביא בכל תוכנית כזו גם שיחזור של פשע שפוענח בסופו של דבר, שהרי המשטרה מצליחה גם לפתור מקרי פשע ו...להביא את החשודים לדין.

הקלסתרון הכפול: „הבחור הנחמד" (מימין) והעיוות בסנטר.

זה לא לבנון — זה כאן, אצלנו

המראות של חיילים ישראלים הנלחמים נגד נערים ונגד תלמידות בגדה מעוררים פלצות. מלחמות, הזוועה הללו, המסתיימות גם בקורבנות ובנפגעים, הופכות את ההכרזות של המימשל הישראלי על כיבוש ליברלי, לבדיחה גסה ומכוערת. עצם השילוב של שתי המלים הללו בנשימה אחת: כיבוש וליברליות הוא פראדוקסאלי, שהרי כיבוש הוא אנטי־תיזה מובהקת לליברליזם.

אנחנו חיים בעיקר מדיווחי כוחות הבטחון שלנו, אשר עם כל מהימנותם, הרי הם צד מעורב ואינטרסנטי. והשבוע שמענו, למשל, במהדורת החדשות דברים של מוחה באוניברסיטת ביר־זית, אשר טען, כי הצבא הקים מחסומים ומנע את כניסת התלמידים והמרצים לאוניברסיטה, דבר שהתסיס את הסטודנטים. אין בידינו, כמובן, כל אפשרות לשפוט איזו טענה וגירסה נכונה.

עם זאת ברור לחלוטין, כי חיכוך מיותר של הצבא עם האוכלוסיה הכבושה יוצר מתחים ועלול לגרום לתסיסה ולהתפרצויות מחאה. מדיניות „היד החזקה", שהוצגה בשבוע האחרון לקריניות של „אש חיה" לעבר מפגינים, עשויה אולי להפחיד ולהכריח את המפגינים, אך ספק אם היא תדכא או תוציא מן השורש את ההתנגדות של האוכלוסיה לכיבוש.

שירת המחשב

בין השירים הרבים שנכתבים יש בוודאי גם כאלה המוקדשים למחשב ולתמורות שחולל בחיינו. אך בתוכנית „סוף ציטוט" לא שמענו שירי הלל למחשב, שכתב משורר ידוע, אלא דווקא על שירת מחשב. דהיינו שירים „שכותב" המחשב.

המתכנתים השונים המכינים תוכניות למחשביהם עשויים היו אולי להתפעל מהוויית החדשה והמעניינת הזו, שאותה הציג ד"ר אילן עמית. קשה לומר שהסקרנות שלי קיבלה גירויים אינטלקטואליים או מיחשוביים מהאפשרויות „הפואטיות" של המחשב, אך את זאת אני זוקפת לשמרנות שלי, לפחות בכל הקשור בשירה.

אקספרימנטים פואטיים מן הסוג הזה טובים בין היתר אולי להאדרת המחשב, הפולש כמעט לכל תחומי חיינו. אך ספק אם ניתן למצוא בהם תחליף לשירה אנושית.

תרבות ואמנות

בעריכת עלינא תורי

תיאטרון

הגברת לא גרה כאן

שאשה תשקם הריסות עסק, תעסוק בתיווך, תסתובב בעולם מחוספס של גויים, לא היה מקובל ● חסרת פתיחות וחסרת סובלנות. „מירלה אפרת" בתיאטרון „הבימה".

מאת חנה רוזנטל

אילו נתבקשו אנשי העיר גרודנה לתאר מלכה, הם היו מתארים את האלמנה מירלה אפרת — גבירה. סוחרת ממולחת, נרבנית.

מירלה — מושג של גדולה.

אבל בשל היותה עשויה מחומר שארזים בנויים ממנו יכולה היתה או לעמוד זקופה, או ליפול. אילו רק היה בה משהו מנמיכותו של האגמון הנע ברוח.

„מירלה אפרת, מאת יעקב גורדון. תרגום ועיבוד מרים קייני. בימוי עמית גזית. בתיאטרון הלאומי הבימה.

סיפור מלודרמטי של מירלה וליא קניג. מרים זוהר, אשה גאוותנית שלא השכילה לנווט בתוך ביתה, שרבה עם כלתה שיינדל (יעל פרל), ניתקה את קשריה עם בניה יוסלה (עמי וינברג) ודוניה (שמעון כהן) ועברה לגור בבית שלמון ושמואל רודנסקי), מנהל עסקיה לשעבר. עשר שנים לא דרכו רגליה בביתה שלה, ואז מלאו לנכד שלמה'לה שלוש עשרה שנה — ברמיצווה. עשר שנים מרככות גם ארזים...

אז ועכשיו

שוחחתי עם עמית גזית, הבמאי.

מהו המחזה „מירלה אפרת?"

מירלה אפרת שייך למקורות הדראמה היהודית, או העברית אפילו. הוא נכתב על־ידי גורדון בתחילת המאה בארצות־הברית, כלואר איסט סייד של מנהאטן, מקום ריכוז האינטלקטואלים היהודים שברחו מרוסיה. גורדון כאדם בעל השקפת עולם מובהקת, סוציאליסטית במובן מסויים, השתמש בתיאטרון כדי לומר משהו לקהל באולם. היתה לו ביקורת די חריפה על התנהגות היהודים ובמחזה הזה הביקורת היא גם על מירלה אפרת עצמה.

במובן מסויים הוא מקדים את אמא קוראז' של ברכט מבחינת הביקורת שהוא מעביר. אם בהצגה מצטיירת מירלה כצודקת לגמרי -- הרי משהו לקוי בבימוי. כך גם אם שיינדלה נראית צודקת לגמרי. הביקורת של גורדון היא על הדור הישן ועל הדור החדש -- רחבה ומקיפה.

כמודל לקח גורדון, לא פחות ולא יותר, את „המלך ליר". מה שחסר אצלו הוא רוחב היריעה של עולם המלכות וכמובן גם רוחב האמירה השקספירית. כאן מדובר בביתה של מירלה ובמשפחתה. לכן המחזה נוגע יותר וקרוב יותר לעם היהודי.

אבל אם מלכים לא היו ליהודים, לא אז ולא היום — הרי גינוני מלכות, טוטליטריות ושלטון יחיד מוחלט היו בהתנהגות של משפחות יהודיות מן המעמדות הגבוהים והיתה צפייה שהדור הצעיר יבטל את רצונו בפני הדור הוותיק.

יהודים לא השתנו במשך הדורות: מדינת ישראל קמה מתוך קריאת תיגר על הגלות, והנה אנחנו מוצאים את יהודיות השטעטל פורצת מתוכנו. גזענות מושחתת בירושלים, שמפרשת את היהדות בצורה מסולפת. הבעלות על מדינת ישראל, ההפרדה הבוטה והפחד מפני קשר עם צעירים ערבים, בציון החשש מפני נישואי תערובת וחילול הגזע, אני שומע את הנאצים. זה שהיהודי בעצם אין לו בית אלא רכוש, הוא מוטיב המוכר לעם ישראל היושב בארצו. היום כבר לא מתביישים בכך, גם לא במאבק על כסף ועל שלטון בתוך המשפחה. זה מאור יהודי ומוכר לקהלנו.

מה מאפיין את מירלה אפרת כאשה?

מירלה, נאמנה למושגי הדור הישן, שיש לכבד את המבוגרים ממנו. אבל מאידך גיסא, היא שתלטנית מאד והיא עצמה מהפכנית — לא מבחינה סוציאלית אלא מבחינת תפיסת מיקומה של האשה ותפקידיה.

מירלה התאלמנה בגיל צעיר מבעל פושט רגל, שהשאיר אותה עם שני ילדים ועשרים אלף רובל חובות. היא מחליטה לא להינשא, אלא לארגן את חייה בעצמה. שאשה תשקם הריסות עסק, תעסוק בעסקי תיווך, תסתובב עולם מחוספס של גויים, של גברים סוחרים עשירים — לא היה מקובל. יש בכך קצה ונכון של מהפך המעמד האשה. החשוב הוא, שכל מה שיש לה הוא פרי כשרונה, פרי מאבקיה. גורדון מצייר דמות אשה חזקה, מעניינת אך חסרת פתיחות וחסרת סובלנות. אשה שעם כל תבונתה בעולם העסקים, הרי חייה בפנים רצופים החלטות שגויות ותפיסה לקויה של מה שקורה אצלה בבית -- וזו גם הסיבה לנפילתה.

מירלה אפרת היא דמות פורצת גדר. היא יצרה את עולמה, מבחינה זו היא מלכה.

כדאי להדגיש שזהו מחזה על נשים -- לא נכתבו עליהן הרבה מחזות. האשה סובלת במחזות המודרנית. עד אמצע המאה הזאת נמצאה האשה במקום משני בלבד.

מהו העולם היהודי בו עוסק גורדין?

יש כאן מספר קבוצות. מירלה מייצגת את השכבה העליונה, שספגה את תרבות המערב. הבנים שלה מנגנים מוסיקה קלאסית. היא עצמה שומרת מסורת והולכת לבית־הכנסת. קבוצת הצעירים רוניה, למשל. יותר גוי מהגויים, בבגדים ובהתנהגות. הוא לא יצא לתרבות רעה במובן עזיבת היהדות אלא שהפך לחסר אחריות, הולל ופוחז. יוסלה הבן האהוב, דמות האמן במחזה. שיינדלה בת להורים עניים, שהשקיעו בה הכל כדי שתפצה אותם על מאמציהם בחתן עשיר. על הציר שיינדלה־מירלה נעה המלחמה במחזה.

ההורים של שיינדלה, חנה רבוירה ורבקה גור) ונחומצה ומוסקו אלהלעיע, מייצגים את השטעטל. יהדות נרדפת ומבוהלת. הם מחפשים בטחון באלוהים מצד אחד ובכסף מצד שני. הם זוכים בו על־ידי שידוכה של שיינדלה. אבל משום שאין להם שום הכשרה לחיות בעולם של מירלה, הם מתנהגים כמו נובורישים מצויים -- וולגאריים ופרנואידים. הקבוצה השלישית הם המשרתים - על תקן של בני בית. יחסים מבוססים על ירידות, על נאמנות ועל הערצה אל בעלת הבית.

במפגש הזה, של אנשים שונים, ... שלם. עולם יהודי לא כל כך מוכר... המקבילה שלו נמצאת בחצרות הפוליטיקה היום, כאצולה הישראלית הפורחת... משהו מכל זה בהחלט קיים.

ערכים קלאסיים

איך יקבל הקהל של היום מלודראמה...

מרים קייני ואני ביקשנו ... האלמנטים המלודראמאטיים ... להפוך את המחזה ליותר מודרני ... בעיבוד שלנו פחות הסברים על ... אנחנו סומכים על האינטליגנציה של ... יש יותר דגש על הקונפליקט ... מניעים ועל מצבים נפשיים, ... לקרות כאן ועכשיו.

זה לא מחזה שיפתור בעיות, ... שיעשה מהפכות — שום מחזה ... עדיין, זהו סיפור, שלכל אחד ... רגע שיזהה בו את עצמו, את ... שיעניק לקהל חויה: יצחק ... מקווה שהקהל יאהב את ההצגה.

המחזה מעמיד מערכת מוסרית ... אחרת. צדק מול צדק. אם נצא ... חכמים ונכונים — מה טוב.

האם אין כאן התרפקות על ... שכבר לא כל כך מוכרת ...

יש בהצגה מחווה לתיאטרון ... שם לא טוב בארץ, כמו שלאופרה ... והנה מגלים שאחת ... הפופולאריות בעולם — ... היא האופרה. הצורות מיושנות ... נאמנות למערכת ערכים קלאסית ... אפרת" איננה אופרה, אבל אם ... מתעקשים להקים תיאטרון יהודי ... ישראלי, זה יהיה קצת מגוחך אם ... מאין צמחנו. זו קלאסיקה יהודית ... את עצמה במשך עשרות שנים ... השחקניות חלמו לשחק תפקיד ... רוכינא בשנות הארבעים.

אנחנו רוצים לתרגם את ... כחזרה ליידיש ולהציגו בשפה ... לא ייתכן ששפה שדיברו בה ... שנכתבו בה יצירות, ... ניתקנו עצמנו בכוח מן המקורות ... למפגש חדש איתם לא ... להחזיר את העם לעיירה. אבל ... מעט מן הכבוד שאבד לתיאטרון ... עשינו משהו למען התרבות ...

מה קורה בששתי ... מפיעות בתפקיד ...

גברת ומשרתת ...

ראשית כל, הבמאי ... שחקניות טובות מאד. ... ליא קניג ומרים זוהר את ... שידעו על כך דבר מקורם.

המיזאנסצינות תהיינה ... והטקסט. אבל הגברת והמשרתת ... שונות בכל פעם. הן ... הבמה ובמובן מסויים ... לא תעצבנה דמות זהה ... בכך. לכל אחת מהן ... אחר, רתמוס דיבור ונשימה ... השקפת עולם אחרת — ... בדמות שמעצבת כל אחת ... גם מערכת יחסים שונה ... למשחק.

אפשר לדבר על שתי ... לא על אינטרפטציה שונה.

תפאורה: אלי סיני, מוסיקה ... תאורה: נתן פנטורין ... קלינרסרן. פאות: ליליאן.

„מירלה אפרת" – צדק מול צדק. מימין: ליא קניג, מרים זוהר, עמי ויינברג ויעל פרל

ג'אז

בין הצלילים

מאת יוסי וננו

„בלו ברקס, צוותא, 2.12.

מקורג התשמעות שתקבל שהקהל לא הגיע, האנשים בצוותא ריקים. בכל מקרה, מי שהגיע הרוויח מופע איכותי. שלושה נגנים על במה, שימוש מינימליסטי במעט בכלים ובאפקטים, מוסיקה נקי, מורכבת, דורשת ריכוז, כדאי לנוח לפני שמגיעים להופעה.

שילוב של מקצבים, פאנקי, רוק, לטיני, ואפילו ציטוטים ממוסיקה קלאסית, האיכות נמצאת בביצוע, לרינר וינטר שלארן, גנן החצוצרה, צליל מוצק, חזק, יופי של מאלתר. המתופף פיטר אייסולד מספק את הליווי, הבאס של אלויס קוט הופך לכלי מוביל. עסוקים בלחפש סולמות. השימוש של אייסולד במכונת תופים מעניין, באחד הקטעים הוא מתופף על גיטרה ג'אז חופשי לגמרי. מתופף אנרגטי.

המוסיקה נעה בין קטעים דחוסים ובנויים היטב לבין קטעים שמתפתחים לאט. אולויס קוט מכתיב את הקצב. קטעים מרחפים אלה הם גם הקטעים שדורשים ריכוז. יש להם גם חוש הומור. בקטע האחרון הם עוזבים את הבמה ומשאירים את הקהל עם מכונת התופים.

נחמד. מוסיקה לחובבי ג'אז אמיתיים. צריך לברך את מכון גיתה על חוסר הפשרה שהוא עושה בהבאת מוסיקה איכותית. בסך הכל זו מוסיקה שה־הזדמנויות להקשיב לה בארץ הן מעטות. קופסא כחולה והיא עולה על כל הציפיות.

המפתחות בפנים

בעריכת יואב אביב

המשכנעים — טוב מראה עיניים

דגם של מכונית פרטית עמד בכיכר העירייה לפני זמן־מה. הדגם לא ניצב על גלגלים כי אם על מיתקן משונה. מסביב הצטופפו סקרנים רבים, מכל הגילים.

במכונית ישבו שני צעירים מתנדבים מקרב הקהל. המדריך שעמד ליד המיתקן וידא אם חגורותיהם קשורות כשורה. מיד לאחר מכן, הפעיל את המיתקן. קריאות ההשתאות וההפתעה עלו הצופים מן הקהל ומן המתנדבים שבמכונית כאחד: המכונית נטתה על צידה, התהפכה והתגלגלה. לאנשים שבתוכה לא אירע דבר. הם היו קשורים בחגורות הבטחון. נקל לשער מה היה קורה להם אלמלא היו קשורים בחגורות ואילו היתה זו תאונה אמיתית, שבה מכונית מתגלגלת מספר פעמים במהירות.

■ 15 קמ"ש בלבד

המהירות היתה המהירות שווה ל־15 ק"מ בשעה בלבד. ובכל זאת, הסכנה שנשקפה מהמכונה הקשירה הגורלית, היתה ברורה לעין. לאחר הניסוי המעניין והמשכנע עמדה ... ביטוח דנית, לאחר שהעלתה כי נזקי ... וגים בתאונות היו נמנעים. אילו היו הנוסעים מקיימים את החוק בדבר חגירת חגורות, הצופים במבחן שוכנעו. ללא ספק.

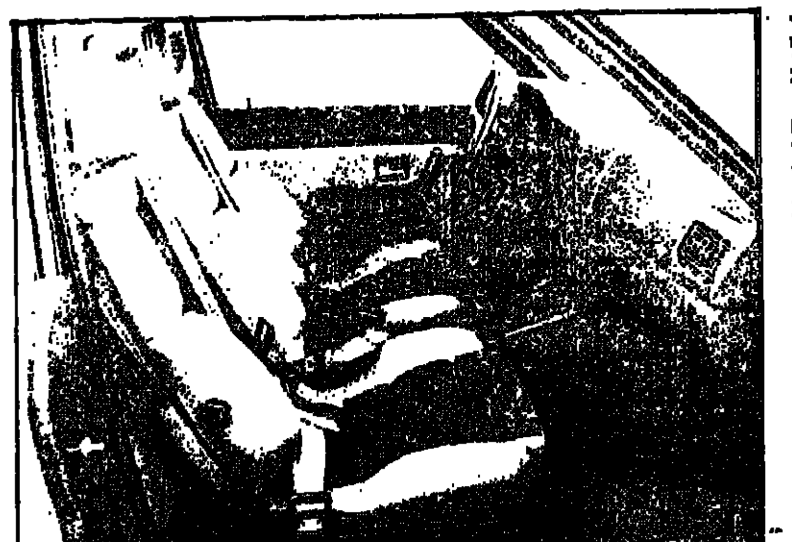

● אודי קוואטרו ספורט – לא מסתפקים בחגורה הבסיסית

גם במוזיאון התחבורה בלוצרן שבשוויץ הוצבו לא מכבר שתי מכוניות מיני־מינור בעלות פגושי גומי חזקים במיוחד. שתי המכוניות הוצבו זו מול זו על גבי מסילה, כשהן מונעות על ידי כבל חשמלי המתגלגל ומושך את שתי המכוניות זו לעבר זו במהירות המגיעה ל־15 קמ"ש בעת ההתנגשות.

המתנדבים, היושבים במכוניות וקהל הצופים שבחוץ, עומדים המומים עוד זמן רב לאחר ההתנגשות הנשמעת היטב בכל רחבי המוזיאון. אולם המתנדבים יוצאים בריאים ושלמים.

רק במדינה אירופית אחת אין חובת חגירת החגורות המופלאות — איטליה. לעומתה, הוחל חוק חדש ומחמיר בשוודיה. חוק זה, שנכנס לאחרונה לתוקפו, קובע שכל נוסעי המכוניות הפרטיות — חייבים לחגור את חגורת הבטיחות גם במושב האחורי. ההוכחות הסטטיסטיות לגבי תועלתה הן מעל ומעבר לכל פיקפוק, מיותר לציין, כי בכל מדינות אירופה (פרט, כאמור, לאיטליה) יש לחגור את החגורות בכל נסיעה — בשטח עירוני ובין־עירוני כאחד.

■ חוק מוזר

ובישראל? החוק המוזר אומר, שיש לחגור רק בשטח בין־עירוני כאילו הסכנה פחותה בתחום עירוני. העובדות מצביעות אחרת דווקא חגורת בטיחות בעיר היתה חוסכת יותר נפגעים. אילו היה שר התחבורה של ממשלת ישראל נוכח בניסוי שנערך בכיכר העירייה בקופנהאגן, קרוב לוודאי שהיה משתכנע בו במקום, להוקק בישראל חוק חגורות בטיחות גם בעיר.

אולי טוב יעשו חברות הביטוח בישראל (הטוענות כי הן סובלות נזקים כבדים מתאונות הדרכים) ובמקום להוציא את כספן על פירסומת מיותרת, ירכשו מספר נציגים שישכנעו את הציבור, בינתיים ללא חוק, אלא דרך העיניים, כי טוב יעשה אם לא יניח לקברניטי התחבורה בארץ להיות אדונים לגורלו ויקח הגורל הזה בידו.

עלי כהן, קופנהאגן

לחגור ולחיות

חגורת הבטיחות הפכה לחלק בלתי־נפרד מהמכוניות בראשית שנות ה־70 בארה"ב, אך הומצאה עוד בשנת 1903 על־ידי עד־ראיה לתאונת דרכים שבה נהרג מרקיז, אשר נהג במהירות של 30 קמ"ש בלבד. בישראל נכנסה לשימוש ב־1978.

עם הכנסתה לשימוש החל אף להתפתח ענף המחקר והפיתוח סביבה. המומחים טוענים כי חגורת הבטיחות יעילה בכבישים בין־עירוניים ועירוניים כאחד. לעומתם, טוענים מומחים אחרים כי החגורה יעילה יותר בכבישים עירוניים מאשר בין־עירוניים.

חגורות הבטיחות הקדמיות הן בדרך כלל מהסוג המחובר בשלוש נקודות ולהן מנגנון נעילה לשעת חירום. החגורה מתוכננת לתמוך בשלד של הגוף, ויש לחגור נמוך, להזוח הבטן. יש לכוון את חגורת הבטיחות הדוק ככל האפשר, אך עדיין נוח, כדי שתספק את ההגנה כלשמה נועדה. חגורה רפויה תקטין את ההגנה המסופקת לחוגר אותה.

יש להקפיד שהחגורות לא יזוהמו מחומרי הבריקה, שמנים וכימיקלים, ובמיוחד חומצה. ניתן לבצע ניקוי בטוח תוך שימוש בסבון עדין ומים. יש להחליף את החגורה אם הבד נעשה משופשף, מקורע או ניזוק. חיוני להחליף את המכלול כולו לאחר שהתגלה בתאונה קשה, אם לא נראה לעין כל נזק למכלול.

כל מכלול חגורת הבטיחות צריך לשמש נוסע אחד בלבד. מסוכן לחגור את החגורה סביב ילד היושב בחיקו של נוסע. החוק אוסר על ילדים מתחת לגיל 14 לשבת במושב הקדמי ולחגור חגורות. אין לבצע כל שיפורים או תוספות על־ידי המשתמש, שעלולים למנוע ממנגנון הכוונון של החגורה להדק אותה.

כדי להדק את חגורת הבטיחות הקדמית, יש להחזיק בחגורה הרפויה, למשוך את חגורת המותניים דרך הלשון, עד שהיא מותאמה לגוף. עתה, יש להחזיר את חגורת הכתף למנגנון הנעילה. עד שגם היא מתאימה לגוף.

חגורות הבטיחות נועדו להקטין את מידת הנזק של פגיעה גופנית בתאונות־דרכים חמורות, למנוע התנגשות הנוסעים עם פנים המכונית או השלכתם אל מחוץ לה. על חגורת הבטיחות להיות נוחה ובעלת רצועות חזקות ועמידות, שתאפשר סגירתה ופתיחתה המהירה. יש חשיבות רבה לחיבור בטוח של חגורת הבטיחות לגוף הרכב. החוק מחייב שימוש בחגורה בכביש בין־עירוני אך כדי להגן על החיים — רצוי, רצוי מאוד לחגור את חגורת הבטיחות גם בכביש עירוני.

מחקרים הוכיחו כי השימוש בחגורה מציל חיי־אדם פי־חמישה מאשר בעת נהיגה ללא חגורות.

י. מושקוביץ

אודי 80 — הצגת בכורה

חודשיים בלבד לאחר ההצגה העולמית של דגם אודי 80 החדש, מתחיל שיווק דגם זה בישראל.

הדור השלישי של אודי 80 תוכנן כולו מחדש, כאשר מהנדסי הפיתוח כיוונו את מאמציהם בשלושה תחומים עיקריים: מבנה אירודינמי בעל התנגדות קטנה ביותר — 0.29 סי־די, גילוון מלא של כל גוף המכונית וחלקי הפלדה שבה כדי לשמור על חיסון מלא מפני חלודה ולהשיג אורך חיים, בטיחות מירבית לנהג ולנוסעים המושגת כתוצאה משיפור תכונות הבטיחות האקטיבית של המכונית ומתכנון ועיצוב תא נוסעים המקטין את סכנת היפגעות הנוסעים במקרה של תאונה.

עם הצגת אודי 80 הראשונה בשנת 1972, ייעד היצרן את המכונית לשוק המכוניות הבינוניות ואילו הדור השני, שהוצג בשנת 1978, כוון כבר לשוק מכוניות היוקרה הבינוניות. עם הצגת הדור השלישי מתכוונת אודי ליצור פלח שוק חדש וייחודי משלה: מכונית משפחתית נוחה בינונית בגודלה, בעלת תכונות ספורטיביות ואורך חיים גבוה.

בחברת צ'מפיון מוטורס סבורים, כי הדגם החדש ישמור על המעמד המיוחד שהשיגו קודמיו בשוק בישראל וישיג לקוחות חדשים מן התחום המוגדר כ„חלק הנכבה של השוק" ובעיקר מקרב מי שחיפשו עד כה רכב בעל סגולות של מכונית יוקרה וספורטיבית שגודלה בינוני. לדעת החברה, זו המכונית היחידה בישראל כיום, המסוגלת לענות על הרכב דרישות כזה.

תוך החודשיים שעברו מאז הצגת אודי 80 החדשה, היא זכתה כבר ב„פרס הגה הזהב 1986", שהוענק לה על־ידי צוות של 30 שופטים, שהורכב ממומחי רכב, עיתונאים ונהגי מירוצים. אלה ציינו את המכונית הזוכה בחמישה תחומים: מראה חיצוני, ביצועים, ניהוג, טכנולוגיה וחיסכון.

דגם ה־80, המצוייד במנוע 1.8 ליטר 112 כוחות־סוס, מביא את המכונית ל־100 קמ"ש ב־9.6 שניות ולמהירות מירבית של 198 קמ"ש.

האודי 80 החדשה לא תיוצר יותר עם מנוע ה־1.3 ליטרים אלא עם מנועי 1.6 ליטרים ו־1.8 ליטרים.

המכונית, בעלת המרכב הזהה עם המנועים הגדולים יותר, תיקרא „אודי 90". בישראל צופים עלייה במכירת אודי 80, 1.6 ליטרים בעקבות מדיניות המיסוי העתידה להיכנס לתוקפה בינואר 1987. מחברת אודי נמסר כי כל 30 אלף המכוניות שיוצרו עד סוף 1986 כבר נמכרו.

הכרזות

סיטרואן CX 25 G.T.I

בימים אלה מגיעה לישראל הסיטרואן CX 25 GTI — מכונית „הדגל" של חברת סיטרואן. הסיטרואן — CX נחשבת בצורתה ובמכלליה כמקדימה את דורה בשנים רבות, בעיקר בזכות המבנה האירודינמי המאפשר ביצועים משופרים ומערכת המיתלים ההידרופניאומטיים הניתנים לוויסות חשמלי ל־4 דרגות גובה. חברת לובינסקי מיבאת ארצה את דגם היוקרה של סיטרואן — CX 25 GTI עם מנוע 2.5 ליטר בהספק 138 כ"ס עם זינוק מ־0—100 קמ"ש בתוך 7.9 שניות ומהירות מירבית של 201 קמ"ש. הסיטרואן CX מצוידת מכל אבזרי הנוחות המאפיינים מכוניות פאר מסוג זה, ובכללם מיזוג־אוויר כפול, מלפנים ומאחור, שלט־רחוק לפתיחת דלתות. חלונות חשמליים ולוח מחוונים חדיש המאפשר קריאה ברורה ונוחה של השעונים האנאלוגיים.

קסדות בלי מס

מועדון מכוניות וסיירות בישראל פנה אל שרי האוצר והתחבורה בבקשה לבטל את המיסוי על קסדות־בטיחות לבעלי אופנועים וקטנועים — כדי להבטיח שמירה מירבית על חיי האופנוענים במדינה.

כ־30 אלף איש רוכבים בישראל על רכב דו־גלגלי — אופנועים, קטנועים וקלנועים. תקנות התעבורה מחייבות את הנוהגים ברכב כזה וגם את נוסעיהם בחבישת קסדת־מגן. מסקר שנעשה על־ידי מ.מ.ס.י. עולה, כי המיסוי על הקסדות, שכולן מיבוא — גבוה. והדבר גורם לרבים להשתמש בתחליפי קסדות, שאינם יעילים כלל.

מנכ"ל מ.מ.ס.י., אמציה גזית, אומר כי מחיר קסדה כיום 30־40 דולר. מחיר גבוה עקב מסים כבדים. המחירים הגבוהים, טוען גזית, הביאו לחבישת תחליפים כמו החלק הפנימי של קסדות של צבא ארה"ב. קסדות שונות המשמשות פועלים ועוד. אלה אינן מתאימות ואינן מגינות על הרוכב. יתרה מזאת, קסדה שנסדקת או נחבטת — שוב אינה כשירה מבחינת התקנות ומגמת הבטיחות. „יש להקטין מיד את המסים על אביזרי בטיחות אלה" — טוען גזית בפנייתו לשרים.

תקן לצריכת דלק

מכון התקנים הישראלי פירסם באחרונה תקן חדש (ת"י 1224): „צריכת דלק של מכוניות", הקובע שיטה למדידת צריכת הדלק המוסכמת של רכב נוסעים דו־שימושי ושל רכב מסחרי אחיד.

שיטת הבדיקה המתוארת בתקן, דומה לשיטת הבדיקה בתקני השוק המשותף EEC, בתקני הוועדה הכללית האירופית ליד האומות המאוחדות ECE ובתקנים הבריטיים והצרפתיים. הבדיקות נעשות במכבון דרך בלבד. מבחן הדרך נעשה בשתי סדרות: סידרת נסיעה עירונית וסידרת נסיעה במהירות 90 קמ"ש.

התוצאות המתקבלות בשיטה זו מיועדות להשוואת תצרוכת הדלק של דגמים שונים של מכוניות חדשות, והן שונות מהתוצאות שמתקבלות על־ידי הנהג עצמו.

במיוחד יצויין, שהתוצאות המתקבלות בבדיקות במהירות 90 קמ"ש יהיו טובות מהתוצאות המתקבלות על־ידי בעל המכונית בעל הרגלי נהיגה רגילים, והתוצאות המתקבלות בנסיעה עירונית יהיו גרועות מהתוצאות המתקבלות על־ידי בעל המכונית.

התקן כולל, בין השאר, דרישות לגבי המכשור הנדרש לבדיקה, אתר הבדיקה ודרך סלולה באורך 2 ק"מ לפחות בעלת מיסעה, שיפוע שאינו גדול מ־2%). התקן אף קובע את התנאים הסביבתיים כמו: לחץ אטמוספרי, לחות, רוח וכן הנחיות לגבי הכנת המכונית לבדיקה: הרצה של 3000 ק"מ לפני הבדיקה, חומרי סיכה, דלק, צמיגים וכמובן תיאור מהלך הבדיקה וחישובי תוצאות הבדיקה.

הבהובים

איך לצמצם את הקללה

כל אימת שמתרחשת תאונת־דרכים קטלנית וחמורה, שבה נספים שלושה אנשים או יותר, יוצאים כלי התקשורת בכתבות ובמאמרים שוצפים על חומרת האסון ועל ההכרח לפעול לצמצום התאונות. הדבר קרה לאחר אסון הרכבת ולאחר אסון הסצי־בה. משעוברים שבועיים־שלושה ובתאונות־הדרכים, שהן לנו לחם חוק נהרג רק אדם אחד — שוכחים בלי־התקשורת את הצעקה שהקימו בעבר, והכל עוברים לסדר היום עד לתאונה קטלנית וחמורה חדשה.

מן הדין שהמלחמה נגד תאונות־דרכים תתנהל בכל עת. ולהלן שתי השגות:

● לית מאן דפליג, כי הגורם הדומיננטי לריבוי התאונות הוא הנהג. מצב הכבישים ומצב הרכב הם גורמים חשובים אך רק משניים. שורש הרע הוא בכך, שהנהג אינו מתייחס ברצינות הדרושה לחוקי הזהירות. קלות הדעת של הנהג היא אם כל רע. מה גם, שרוב־רובם של הנהגים למדו את כללי הזהירות לפני שנים רבות, לפני יום הבחינה, ולצורך קבלת רשיון נהיגה, ורבים מאוד מהם פשוט שכחו את חוקי הזהירות. לפחות את מקצתם. נראה לי, על כן, שיהיה זה דבר בעתו אם בתחנות הדלק יתייצבו גימלאים. בהתנדבות, ויחלקו לנהגים הבאים למלא את מיכליהם, תדפיס קצר, שבו יובאו עיקרי כללי הזהירות היסודיים. יש להניח, שפעולה זו „תעשה משהו" לנהג.

אני גם חבר בארגון גמלאים וידוע לי כי רבים הם הגמלאים שייאותו להקצות מזמנם שעה אחת לשבועים למטרה זו. ואף יעשו זאת בחפץ לב ובעניין.

● תישקל נא ע"י הגורמים המוסמכים גביית שקל אחד בתחנות הדלק, תמורת כל מילוי דלק מכל נהג הבא למלא את מיכלו. הכספים שייגבו ישמשו למטרה אחת בלבד — תיקון ושיפוץ הכבישים הטעונים תיקון. פעולה זו תכניס כל שנה לפחות 25 מיליון שקלים. מי שיכול להוציא 30־40 שקלים למילוי מיכלו, יכול גם לתרום שקל אחד נוסף למטרה שתשמש אותו עצמו.

אודה לכל קורא אשר צרת תאונות הדרכים נגעה ללבו, אם יעביר אלי הערותיו והארותיו, או כל תגובה שהיא. ההצעות פתוחות לתיקון ולשינוי. יחדיו נוכל לעשות משהו לצמצום המארה. באשר קולו של יחיד אינו נשמע, ואילו קולותיהם של יותר מיחיד עשויים להביא לכך שהגורמים המוסמכים יאמצו את ההצעות או הצעות דומות, ולו גם בחלקן.

אליעזר שכטר
ת.ד. 7769, ירושלים

●יואב אביב מעיר:

א. „הנהג תמיד אשם" היא מדיניות משרד התחבורה. הנהג הוא אדם ואם טומנים לו פח בדרך, אין סיבה שלא יפול לתוכו.

ב. הרשויות גובות מבעלי הרכב מדי שנה כ־1.5 מיליארד דולר מסים. שיספיקו לפתח התשתית בשומרון ויפתחו את התשתית בת"א.

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה–1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה

מרחב הרצליה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה–1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה מרחב הרצליה הוגשה על־ידי א. רוטברג מרחוב הערבה 21 הרצליה, בקשה המתייחסת לקרקע שבהרצליה, רחוב הרב קוק, גוש 6527, חלקה 49 ומהווה הקלה לגבי המותר באיזור בו מבוקשת ההקלה האמורה, והיינו: א. בקשה להקלה 6% מאחוזי בנייה, והיינו: 57% במקום 50% המותרים. ב. בקשה להקלה בקו בניין צדדי והיינו 3.60 מ' במקום 4.00 מ' המותרים.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרדי הוועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל. וכל הרואה עצמו נפגע על־ידי אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הוועדה המקומית האמורה בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה מרחב הרצליה

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה

נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור/בניית בית מגורים חדש על חלקות 237–238 בגוש 8267, רח' החשמונאים מס' 26 בחריגות מבוקשות בהקלה: קומה נוספת, 13% בנייה, 0.50 מ' בקו בניין צדדי מזרחי 0.80 מ' בקיר אטום צדדי מערבי, 0.40 מ' בקו בניין צדדי מערבי, בנייה על הגג.

את התכנית ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי יו"ר הוועדה המקומית

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה

נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 101 בגוש 8267 רח' בארי בחריגות מבוקשות בהקלה: עד 6% (5.56%) בניה. 1.15% מ.ע. בניה על הגג, 4 ס"מ ב.ק. ב.צ. 1.30 מ' ב.ק. ב.צ. בקיר אטום.

את התכנית מס' 369/86 ק.ב. 6863 ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה–1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה

תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג לפעוטון בקומת קרקע לתקופה של 3 שנים ברחוב אהרן דוד גורדון 13, גוש 6902 חלקה 6.

תיק בנין 3/292–013

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה–1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה

תל־אביב — יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב — יפו בקשה ליתן אישור לתוספת אחוזי בנייה 6% ברחוב המתנדב 39, גוש 6627, חלקה 602.

תיק בניין 1/943–039

בעל קרקע או בניין המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב — יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב — יפו

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה–1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה

מרחב הרצליה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה–1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה מרחב הרצליה הוגשה על־ידי מורחי אברהם מרח' מרקוקצקי 8 חולון בקשה המתייחסת לקרקע שבהרצליה רחוב קרן קיימת, גוש 6539 חלקה 45, ומהווה הקלה לגבי המותר באיזור בו מבוקשת ההקלה האמורה, והיינו: בקשה להקלה 6% באחוזי בנייה, והיינו: 56% במקום 50% המותרים.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הוועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה, בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הוועדה המקומית האמורה בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה מרחב הרצליה

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
מרחב תכנון מקומי

בת־ים

הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשו לוועדת המשנה לתכנון ולבנייה בת־ים, בקשות למתן הקלות בנייה, על:

1. חלקה מס' 38 בגוש 7134 הנמצאת ברח' רב הון 10, לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באזור שיעורו מגורים א' מבקשים הקלה בתכנית הבינוי ובקו בנין אחורי (0.15 מ').
2. חלקה מס' 285 בגוש 7160 הנמצאת ברח' השומר 2, לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באזור שיעורו מגורים א' מבקשים הקלה של 1.5% באחוזי הבניה.
3. חלקה מס' 211 בגוש 7139 הנמצאת ברח' יוספטל 34, לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באזור שיעורו מגורים א'. מבקשים הקלה של 0.87% באחוזי הבנייה.
4. חלקה מס' 249 בגוש 7153 הנמצאת ברח' וייצמן 5, לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה באזור שיעורו מגורים א'. מבקשים הקלה של 2% באחוזי בנייה.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשות הנ"ל יגיש התנגדותו לוועדה המקומית תוך 15 יום, מיום פרסום הודעה זו.

אהוד קנמון, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה בת־ים

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה

"מורדות הכרמל"

רח' שער פלמר 1, חיפה
טל': 668188, 664690

הודעה על־פי סעיף 148 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י חורש נחום לאישור תשריט לצורכי רישום לאיחוד חלקות 15 ו־16 בגוש 10677 בשכונת ג'סי כהן ודרומית לרח' ז'בוטינסקי בטירת הכרמל המהווה סטיה מתרש"ץ 2/20/6 ות.ב.ע. מפורטת ג/936.

ניתן לעיין בבקשה ללא כל תשלום במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה "מורדות הכרמל" שער פלמר 1 חיפה, חדר 416, בימים א', ד', ה', בשעות 08.00 עד 12.00.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה ימציאה לפי הכתובת הנ"ל שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

שלמה עובדיה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה "מורדות הכרמל"

חוק התכנון והבנייה, תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי

חדרה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה–1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז חיפה, החליטה לאשר, כאישור של הפנים, שינוי תכנית הנקרא: "תכנית מס' חד/802 — תכנית חלוקה לפרדסי חב' רוטמן בע"מ — פירוק מרצון". שינוי תכנית זה מהווה שינוי לתכנית חד/53 — בית עלמין הצבאי בחדרה.

הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3202, תשמ"ה, עמוד 2422.

השינוי האמור, כצורה שבה הוועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, חדרה, וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

משה גלוזר
יושב ראש הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז חיפה
אלול תשמ"ו (ספטמבר 1986)

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.03 שעת כושר. 08.15 ארץ מולדת — אל מחוץ לגדר (כ). 08.40 אנגלית ו'. 09.00 מדעי הטבע (סוריו) — האם אני נחמד. 09.20 אנגלית ו'. 10.10 מדעי הטבע ה'—ו' — העיכול. 10.30 הגיל הרך — פרפר נחמד — אני זה אני. 11.00 חשבון ו' — רוחו של חשבין פיל. 11.15 אנגלית יא—יב — Hello Israel. 11.30 Unusual Occupations. מושגים ביהדות — משא ונתן באמונה. 12.00 אנגלית ח'. 12.25 אנגלית י'. 13.00 מדעי הטבע ועל יסודיו — בראשית. 13.30 גאוגרפיה — אפריקה — הקדמה. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.03 שעת כושר. 14.15 בנהרת הזמן — פולשים מן החלל החיצון. 15.00 האוניברסיטה הפתוחה: בריאות הבחירה בידך — מעלה מטה גרנדה ניהול משאבי אנוש — ואלרנוויל — חלק ב' נקודת מבט — פראגונאר. 16.00 פרפר נחמד. 16.25 פיצוחים — שעשועון טלוויזיה נושא פרסים. 17.00 ערב חדש. 17.30 "שמיניות באוויר". 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 "בחרנו לך" מבחר שירים וריקודים (ערבית). 19.00 "בקו הבריאות" א. "הרוצח השקט" — הכינוי ליתר לחץ דם. רבים הסובלים מן המחלה אינם מודעים לה שנים, עד שהם נפגעים. מהות המחלה, גורמיה ודרכי הטיפול והמניעה בה. ב. פינת עזרה ראשונה — עצירת דימומים. ג. הקשר בין שתיית תה לאנמיה אצל תינוקות — מחקר. 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 "משהו מהסרטים" — תכנית בענייני קולנוע. 20.30 "בין הכיסאות" — מגזין בענייני משפחה וחברה. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 "מוקד". 22.05 "האם את אוהבת את ברהמס?" — סרט קולנוע (ראה המניה). 24.00 פסוקו של יום. חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

07.00 "באוונה ניגונה": הנדל: מוסיקה על פני המים; מוצרט: קונצ'רטו מס' 26 ברה מג'ור "ההכתרה"; אלגרו: פתיחה ואלגרו לכלי־קשת. 09.00 "קונצרט בוקר": י. כריסטיאן באך: קונצ'רטו לחליל בסה מג'ור; הנדל: קונצ'רטו לאבוב בסול מינור; הנדל: קטעים מהאורטוריה "יהודה המכבי"; ק.פ.ע. באך: קונצ'רטו לצ'לו; ברוקנר: הסימפוניה השנייה בדו מינור. 11.57 "מגישים שיר". 12.00 "אמנים באולפן": אכיבה אהרונוביץ — מסנתר; באך: פרטיטה מס' 6 במי מינור; סקריאבין: סונטה מס' 4 בפה דיאז מג'ור, אופוס 30; שומאן: אטיודים סמפוניים. 13.05 "באוונה ניגונה": מנדלסון: המוסיקה ל"חלום ליל קיץ"; היידן: רביעייה בסה מג'ור; שוסטקוביץ': סימפוניה מס' 15. 15.00 "רק אתמול נולדה": רצם ורנר הנצה: קטעי ליל ואריתון; אליסאנגיין: קונצ'רטו לצ'לו. 16.00 "מהקלטות התזמורות הסימפונית" ים רשה"ש: היידן: סימפוניה מס' 44 ("האבל"); ליסט: קונצ'רטו מס' 2 בלה מג'ור לפסנתר ותזמורת; ולדימיר שקולניק: סימפוניה. עם ברטון־סולו: אנסקו: רפסודיה רומנית מס' 1; אנסקו: רפסודיה רומנית מס' 2. 17.30 "מוסיקה מן העבר הרחוק". 18.00 קיל מריח פון, חלוץ הרומנטיקאים: תכנית חמישית חיי אמרצליל (ש.ח.). 18.00 "לכשתשכח"; ויקטור אולדרו: חמישייה מס' 3 במי־במול מג'ור לכלי־נשיפה; שוברט: סונטה בסי־במול מג'ור, ק. 960 ("מן העזבון"). 20.05 "איטרלוד" — רצף מוסיקלי. 20.27 "מגישים שיר". 20.30 "אופרה של יום רביעי": ברהמס וחמשה. 23.00 "מחזורי יצירות": באך: "אמנות הפוגה" — חלק ב'; מוצרט: הקנטטות ל"בונים החופשיים": "קנטטה ועידה לבונים החופשיים", ק. 623; היידן: שני הקונצ'רטי לקרן ולתזמורת: מס' 1 ברה מג'ור, ומס' 2 ברה מג'ור.

רשת א'

08.05 "חוגה" — עם בני הגדל. 09.05 "השיר לא תם". 10.30 "רדיו קל" — תכנית יומית בעברית קלה. 11.05 רגע של עברית. 11.10 השידור היומי לבתי"ס "אלה תולדות" — סדרת תכניות בנושאים יהודיים "זכרון־יעקב". 11.30 "השכלה ודעת לכל" — "מבית לאומי למדינה שבדרך 1917—1939" "זרמים ביהדות הרוחית בשנות ה־20 וה־30" חלק שני — יוסף אבנרי. 12.05 "בקהילה אחת" — בעריכת חיים צור; עם עזרא לניאדו. 14.05 "לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים "מי ישך" א) "מכרות המלך שלמה" — מאת ה. האגרד פרק ארבעה־עשר. ב) "ארבעה ימים על הסוסי" פרק ארבעה־עשר; ג) "אגדה־עם". תכנית "החולמקי" — מומחים באולפן משיבים לשאלות המאזינים. 15.55 "מאוצר הספרים" — סקירה על ספר חדש. 16.05 "מעריב שעון הזוהר" — מעולמו של האדם המבוגר. 17.10 רגע של עברית. 17.12 "מגישים שיר". 17.20 "האוניברסיטה המשודרת" "תרבות וחברה בתקופת היישוב והמדינה" "האינטלקטואל העברי וחלום המדינה". ד"ר מיכאל קדן. 18.06 "מנחות ערב". 19.05 שאול כעניין. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 "אכר מאותו כוכב" — תכנית היכרויות רדיונית.

רשת ב'

07.00 "הבוקר הזה". 08.05 "עושים עניין" — עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 "ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי. 10.05 "כל צבעי הקשת". 11.30 "סעו לשלום" — עם גדעון הוד. 12.10 "אלף־אלף" ב"בית" — עם אהוד מנור. 13.00 א"ו — "בחצי היום". 14.06 "בת צחוק" — הווי והומור. 15.05 "רגעי הקסם". 16.05 "שירים ושעורים". 17.05 חדשות בענייני משק וכלכלה "יומן כלכלה". 17.30 "על מספרים ואנשים" — מגזין הספורט והחברה. 18.06 "ורקור". 18.45 היום בספורט "היום הזה". 20.05 "כבט לפולקלור" שירים וסיפורים משל רבי לוי־יצחק מברדיצ'ב. 21.05 "שיר לדרך". 22.05 "מחטטים את הטעמון" מנחה: ניבה טימור. 00.15 "בימה ומסך" — להט הטעם ניתוח חוויות וסרטים.

גלי צה"ל

06.03 אוניברסיטה משודרת על תפיסת הנס במקרא — נס ונגים. מרצה: ד"ר יאיר זקוביץ. 06.30 "פוקחים עין" — החדשות הראשונות של היום — עם מירב אופיר. 07.07 "שבע אפס שבע" — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל. 08.05 "אלה בוקר" — עם אלי ישראלי. 10.05 "הפסקת 10". 11.05 "נכון לעכשיו" — עם רפי רשף. 13.05 "אחד אחד" — פזמונים ישראליים. 14.05 "דו רה יומי" — עם דובי לנץ ודני קרסל. 15.05 "פגישה יומית" — עם אורלי יניב. 16.05 "ארבע אחרי הצהריים" — שעה של שירים עבריים. 16.51 באומן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 "ערב טוב ישראל". 18.05 "עד משודר" — מגאזין לענייני צבא וביטחון. 18.45 "משולש" — עיקות יומי בענייני השעה. 19.05 פזמונים לכולם. 20.05 "הלהקות" — "שרק יהיה היום שקט" — על להקת חיל הים מספרים שלמה ארצי, ריקי גל, אצ'י שטורו, רפי גנאי, דובי גליקמן. 21:00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת על תפיסת הנס במקרא — נס ונגים. מרצה: ד"ר יאיר זקוביץ. 22.05 על הדבש ועל הביסאק. "תוצרת הארץ" — פזמונים ישראליים. 23.55 "שיחת חצות" — עם הסופר דן שביט. 00.05 ציפורי לילה קלאסיות — עם חנוך רון. 02.05 לא רוצים לישון.

רשת ג'

07.07 "שיר בבוקר בבוקר". 09.05 "מה, כבר תשעה" — עם אני אתגר. 10.05 "שבעים מי יודע". 11.05 "שעה תמימה" — עם מלאכי חוקיה. 12.05 "רק מוסיקה". 13.05 "רק בימי חול" — עם מנחם פרי. 14.06 "פזמון חוזר". 15.05 "חרש, חריש ומחודש". 16.05 "הצגה יומית". 18.00 "הצעקה האחרונה". 20.05 "לי ולך" — שיר וברכה. 21.05 "צליל מכוון". 23.05 "הלילה הוא שירים".

תיאטרון

תל־אביב
4.30 ,7.15 ,9.30
אסתר: חמושים ולא מסוכנים 9.40 ,7.15 ,5

אורלי: צביטה בלב 5. 7.15. 9.10
בית לסין: כל מה שרצית לדעת על המין 21.15
בן־יהודה: אהבה בשחקים 5. 7.15. 9.10
גת: קטיפה כחולה 3.15. 6.15. 9.15
גורדון: אוונטי פופולו 7.00. 9.10
דקל: כרע אילים 5. 7.15. 9.10
דרייב אין: צביטה בלב 5.45. 7.45. 9.45
דור: שבט רב המערות 5. 7.15. 9.10
דיזנגוף תל־אביב: "שואה"
לימור חדש: "שומר הלבבות"
פאר: ג'נג'ר פרד 5. 7.10. 9.10
סינמה 1: חנים וטעים 5. 7.15. 9.10
סינמה 2: קצין וג'נטלמן 5. 7.15. 9.10
פאריס: עוברת אורח 12. 2. 7.15. 9.10
יופי רז 23.30
רב־חן:
חן 1: חטיפה נעימה 5. 7.30. 9.50
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 5. 7.25. 9.45
חן 3: צבע ארגמן 5. 7.40. 9.45
חן 4: רונה פלור 11. 2. 5. 7.40. 9.45
חן 5: שובו של הנוסע השמיני 11. 2. 5. 7.40. 9.45
שחף: חנה ואחיותיה 4.30. 7.00. 9.30
תל־אביב: פולטרגייסט II 5. 7.15. 9.30
תכלת: ראובן ראובן 4.30. 7.15. 9.30

רמת־גן
אואזיס: חטיפה נעימה
לילי: חנה ואחיותיה 4. 6.40. 9.30
ארמון: איש הנצח 7.15. 9.45 5
רב־גן:
גן 1: קטיפה כחולה 5. 7.20. 9.40
גן 2: נשיקת אשת העכביש 5. 7.20. 9.40
גן 3: שלושה רווקים ותינוק 5. 7.30. 9.40
גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 6.15. 9.15

ירושלים
אריסון: נסיעה נעימה 4.30. 7.15. 9.30
אורנע: יחיד נגד כולם 4.30. 7. 9.15
בית אגרון:
טרון נמלט מאויקים 16.00
חלף עם הרוח 18.00
האחים כלוז 21.45
פרנקנשטיין הצעיר 24.00
בנייני האומה: בעקבות הכרך 7.00. 9.00
כפיר: חנה ואחיותיה 4.30. 7.00. 9.30
אורגיל: חטיפה נעימה 4.30. 7. 9.15
מיטשל: אהבה במחתרת 7.00. 9.00
סמדר: מונה ליזה 7.00. 9.30
תמירה: שתי אצבעות מצידון 4.30. 7.15. 9.15
אוריון
אור 1: הרומן של אתמול בלילה 4. 6.30. 9
אור 2: שובו של הנוסע השמיני 4.30. 7.00. 9.00
עדן: המורים בוינ'ג 4.30. 7.00. 9.00

חיפה
ארמון: איש הנצח 4. 6.30. 9.00
אורה: שבט רב המערות 4.30. 7.00. 9.15
חן: צביטה בלב 4.30. 7. 9.15

עצמון 1: אהבה בשחקים 7.00. 9.15
עצמון 2: אוונטי פופולו 4.45. 7.15. 9.30
פאר: חטיפה נעימה 4.30. 7.00. 9.15
קרן אור המזרח: עוברת אורח
רון: פולטרגייסט II 4.30. 7.00. 9.15
אמפי: המשימה האחרונה 4. 6.30. 9.00
אורלי: מונה ליזה 4.30. 7.00. 9.15

נתניה
שרון: חטיפה נעימה 5. 7. 9.15
סטודיו: חנה ואחיותיה 5. 7. 9.15

חולון
סביון: איש הנצח 5. 7.15. 9.30
מגדל: חטיפה נעימה 6.00. 9.00
ארמון: שתי אצבעות מצידון 3. 5.30. 9.30

בת־ים
עצמאות: אהבה בשחקים 5.00. 7.15. 9.30

הרצליה
היכל: אהבה בשחקים 5.00. 7.15. 9.30
רניאל: קונצרט עם אמנים יהודים

באר־שבע
חן: אהבה בשחקים 4.30. 7.15. 9.30

פתח־תקוה
היכל 1: שבט רב המערות 5. 7.15. 9.30
היכל 2: חנה ואחיותיה 5. 7.15. 9.30
היכל 3: הצבע ארגמן 5. 7.15. 9.30

עפולה
מופתורון: כחום הגוף 4.30

רעננה
אורות: ביה"ס לאסירים מתחילים 4.30. 7. 9.30

גבעתיים
הדר: קצין וג'נטלמן 5.00. 7.15. 9.30

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ד', 10.12
מירלה אפרת: 20.30
תדווד וגיתי: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ד' 10.12 בשעה 21.00
"מאמי"
פנטזיית רוק

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח עין יהב, חולון.
חולון
מכבי — שנקר 35; קופ"ח עין יהב.
ירושלים
מני — יפו 102.
נתניה
פורת — פ"ת 76.
פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.
רמת־גן
רש"י — רש"י 13.
תל־אביב
שחר — פנקס 27; ארלוזורוב — ארלוזורוב 76.
חיפה
קרית אליעזר — ככר מאירהוף 6.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 244, חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'–ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30
מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 16.33, 18.38
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35
הרכבת תופעל בימי א' בשבוע חג בלבד.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה', שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
ביקור חולים – ילדים; הדסה ע"כ – פנימית, נשים, כירורגיה, עיניים, א.א.ג.; הדסה ה"צ – אורטופדיה.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יימסר מידע טלפוני בימים א'–ה' בין 08.00–20.00, בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500.
יד ביד – און קשבת בטלפון לילדי ולנוער – קו לנער במצוקה ת"א – 226027 (24 שעות); חיפה – 04-229488 (11.00–20.00); נהריה – 04-920014 (11.00–20.00).
קו פתוח לחולים במצוקה בימי ב' ו־ה' – טל. 222782.
"קו פתוח" – און קשבת לילדים ובני־נוער 03-281680 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של הסתדרות רופאי השיניים בישראל — בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00–23.00, בלילות שבת ובערבי חג בשעות: 18.00–24.00, בשבתות ובחגים בשעות: 18.00–21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49. בחיפה: רחוב הנמל 26, פתוחה מדי יום ביומו, כולל שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה — המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3, טל': 294869, 03-285822.
מרכז סיוע לנפגעות אונס לרעננה ואיזור השרון, א'–ה' בשעות 17.00–21.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111
ער"ן ילדים ונוער ת"א — טל'
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-35316
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל'

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101; רמלה — 101; טלפון 065-93334; נהריה 04-931401; ים — טל' 057-74767.

אוחנה חולה

לא התאמן אתמול במדי הנבחרת וקיים ספק לגבי שיתופו בשבת במשחק הליגה נגד מכבי תל־אביב

מאת ראובן חנציה

שחקנה המצטיין של קבוצת בית"ר ירושלים אלי אוחנה עלול להחמיץ את משחק קבוצתו בשבת הקרובה נגד מכבי תל־אביב. אוחנה נפל אתמול למשכב ולא התאמן במדי הנבחרת הלאומית בעקבות השפעת שתקפה אותו.

גם חברו לקבוצה, חנן אזולאי, לא התאמן בגלל פציעה כמו גם שלום תקווה ממכבי נתניה ומנשה משעוב ממכבי תל־אביב הפצועים. נסים כהן חסר מאימון הנבחרת בשל היותו מילואים והאחרון בשורת הנעדרים היה מגן מכבי חיפה ציון מרילי שעשה הכנות לחתונתו.

הסגל הלאומי קיים אתמול משחק אימון פנימי לשביעות רצונו של המאמן הלאומי מילינקו מיהיץ'.

קודם לתחילת האימון שוחח המאמן הלאומי עם משה סיני שביקש להשתחרר מהנבחרת הלאומית. לאחר שיחה שארכה רבע שעה ותוכנה לא פורסם יצא סיני לחדר ההלבשה, התלבש והצטרף לחבריו לאימון. בשלב זה לא שוחרר סיני מהנבחרת כדברי מנהל הנבחרת אברהם בן־דרור.

הסגל הלאומי יקיים ביום שלישי הבא משחק חגיגי במלאות מאה שנה להולדת דוד בן־גוריון נגד נבחרת פיקוד דרום באיצטדיון העירוני בבאר־שבע. לפני המשחק תערך אליפות פיקוד דרום בכושר קרבי בשיתוף בתי הספר העל־יסודיים. יערך מפגן צניחה חופשית, הפעלות ראווה בהתעמלות ומשחק בין נבחרת הנשים של ישראל נגד נשות הפיקוד שתחוזק בחברי כנסת ובמשנים.

את נבחרת פיקוד דרום ידריך מאמן הפועל באר־שבע, דרור בר־נור ששבעה משחקני קבוצתו הם חיילים בפיקוד דרום. האירוע כולו מאורגן על ידי רס"ן אייל מרני, מדריך אימון כושר קרבי בפיקוד דרום.

פתיחת הסיבוב השני — ללא הפתעות

החלק העליון של הטבלה גבר בקלות על החלק התחתון

● כדורעף

מאת מוטי חביב

הספורן של חמש הקבוצות האחרונות בטבלה לחמש הקבוצות הממוקמות מעליהן הותיר את פתיחת משחקי הסיבוב השני בכדורעף ללא הפתעה כלשהי, ללא שינוי משמעותי בטבלה.

הצועדת בראש, קבוצת הפועל המעפיל, שוב הסתייעה ביכולתו של אליעזר כגן כדי להשיג נצחון חלק — 0:3 — על הפועל רמת־אביב. יוסי ליפשיץ היווה קרן אור בודדת באפילת רמת־אביב שנוצחה 15:6, 15:6, 15:7.

נצחון חוץ חלק השיגה גם קבוצת הפועל קרית־אתא ששבה מהעוגן עם 0:3. במשחק שנמשך 70 דקות ניצחו מעופפי קרית־אתא 4:15, 6:15, 12:15. צחי כהן ועופר חכים בלטו בשורות המנצחים. רון ודרי ואורי שלם ניסו לשנות עובדות בשורות המנוצחים.

בתל־אביב ניצחה הפועל כפר־סבא את מכבי תל־אביב 1:3. הכפר־סבאים ניצחו במערכה הראשונה 11:15, אך נוצחו בשניה באותה תוצאה. במערכה השלישית שוב 11:15, הפעם לזכות כפר־סבא ובמערכה הרביעית השלימו מעופפי השרון את נצחונם ב־3:15.

האלופה הפועל בת־ים אכן חגגה לעצמה. בניהול נבון של דוד כמרי גבר הבת־ימים על מכבי חיפה. בחיפה, 1:3. החיפנים, בשורותיהם בלטו מרסל ברגר ורפי מירון, ניצחו במערכה הראשונה 9:15 אחרי שפיגרו 8:3. אחר־כך התעלה רפי רולניק למשחק מצויין ויחד עם המגיש יעקב הרשקו הושגו הנצחונות 12:15, 13:15, 11:15.

אליצור חולון/תל־אביב נחלה את הפסד ה־11 שלה ברציפות. הפעם 3:0 בידי הפועל שריד/העמקים. נסטור אפשטיין ורותם צוק היו גיבורי הנצחונות 11:15, 3:15, 6:15. מיכאל דרובני צד את העין באליצור חולון/תל־אביב.

הטבלה הלאומית

.1	הפ. המעפיל	11	8–32	21
.2	הפ. קרית־אתא	11	12–30	20
.3	הפ. כפר־סבא	11	15–29	20
.4	הפ. מטה־אשר	10	5–27	19
.5	הפועל בת־ים	11	18–23	17
.6	שריד/העמקים	11	19–20	17
.7	מכבי חיפה	11	25–16	15
.8	הפועל העוגן	11	28–10	14
.9	הפ. רמת־אביב	11	29–12	13
.10	מכבי ת"א	11	30–12	13
.11	אליצור ת"א	11	33–9	11

סבסטיאן קו: אשתדל לבוא למשחקי הפועל בחודש מאי

"אשתדל לבוא למשחקי הפועל בחודש מאי. אני זוכר בהתרגשות את ביקורי בישראל" — כך האלוף האולימפי הבריטי בריצות הבינוניות, סבסטיאן קו, בשיחה טלפונית אמש עם מזכ"ל הפועל, יצחק אופק.

השיחה הטלפונית בין לונדון ותל־אביב נערכה בקבלת פנים חגיגית, שנערכה בכפר־המכביה. מוזמנים רבים נטלו בה חלק, ביניהם גם ספורטאים מצטיינים.

את הבאים בירכו יצחק אופק, מזכ"ל הפועל ויו"ר הוועדה המארגנת ואורי עמית, ראש עיריית רמת־גן.

במסיבה השתתף, כמובן, גם "קיפי", סמל משחקי הפועל.

שופטי כדורסל הוברחו מרחובות בפעולת הסחה

מכבי רחובות והפועל ראשון־לציון תועמדנה לדין משמעתי

מאת יוסף חכם

קבוצות הכדורסל של מכבי רחובות והפועל ראשון־לציון יועמדו ביום ראשון בפני ועדת המשמעת של האיגוד בעקבות דו"חות השיפוט שהגיעו אתמול לשלמה פוזנר, מזכיר איגוד הכדורסל.

קבוצת מכבי רחובות שנוצחה בדרבי מול הפועל רחובות (14:13) מואשמת ע"י השופטים מיכה פלם ויצחק ברנדווין שאוהדיה ירקו בתום המשחק עליהם ובמשך 45 דקות לא יכלו לעזוב את חדרי ההלבשה ולאחר מאמץ רב מצד ראשי הקבוצה הוצאו מהאולם בדרך צדדית תוך כדי פעולת הסחה והוסעו לביתו של אחד מחברי ההנהלה וכעבור זמן מה הובאו מכוניותיהם מהאולם ע"י חברי הנהלת מכבי רחובות.

קבוצת הפועל ראשון, מוליכת הליגה, שנוצחה ביהוד ע"י הפועל פתח־תקווה (22:21) זומנה אף היא וזאת בעקבות הדו"ח של אשר גרוס ושלמה צ'בירין שבו הם כותבים על הרחקת שחקן הראשונים איזי רפאלי לאחר שאמר לשופטים "בן זונה, נבלה, מלוכלך". מחוץ לאולם נפגע השופט גרוס בחזהו.

הערב במחזור העשירי

האלופה מול סגניתה

מאת יוסף חכם

במוקד משחקי המחזור העשירי בליגה הלאומית בכדורסל שייערך הערב יעמוד המשחק באולם האוניברסיטה ברמת אביב בין האלופה קבוצת מכבי ראשון לציון לסגניתה, קבוצת הפועל רמת גן.

פירוט משחקי הערב:

● הפועל רמת גן — מכבי ראשון לציון (אולם האוניברסיטה ברמת־אביב. שעה 9.15, ישפטו: זבצקי ונוטמן).
● אס"א תל־אביב — הפועל רחובות (אולם האוניברסיטה ברמת אביב, 7.45, גרוס וצ'יברין).
● מכבי רחובות — אליצור הרצליה (היכל הספורט העירוני ברחובות, 8.30, זינגר וכוקר).
● מכבי נתניה — הפועל פתח־תקווה (אולם ביה"ס בן־גוריון בנתניה 8.30, פלם וברנדווין).
● הפועל ראשון־לציון — מכבי ארזים/רמת־גן (היכל הספורט העירוני בראשל"צ, 8.30, מאיה ורוזנברג).
● מכבי פתח־תקווה — הפועל נוף־ים (האולם ביהוד, 9.00, הרמן ופוקס).

הטבלה
(אחרי תשעה מחזורים)

.1	הפ. ראשל"צ	175:204	16
.2	מכבי ראשל"צ	141:223	15
.3	הפו. רמת־גן	170:215	14
.4	הפועל פ"ת	164:198	13
.5	מכבי נתניה	167:175	11
.6	מכבי הארזים	177:188	10
.7	מכבי רחובות	171:167	9
.8	אליצור הרצליה	181:153	6
.9	הפועל רחובות	167:129	5
.10	הפועל נוף־ים	216:170	4
.11	מכבי פ"ת	237:180	3
.12	אס"א ת"א	221:174	2

לנדל הוכיח במאסטרס שהוא הגדול מכולם

מאת ש. סלברס

הטניסאי הצ'כי איוואן לנדל בן ה־26 הוכיח פעם נוספת שהוא הגדול מכולם. הוא עשה זאת ביום במשחק גמר טורניר המאסטרס בניו־יורק כשגבר על יריבו, הצעיר ממנו ב־7 שנים, הגרמני בוריס בקר ב־3 מערכות חלקות 4:6, 4:6, 4:6.

לנדל נטל פרס כספי בסך 210,000 דולר. 110 אלף דולר מהם מהווים את הזכיה במקום הראשון והיתר זהו סכום מצטבר מנצחונותיו בבית המוקדם ובחצי הגמר.

זו היתה זכייתו הרביעית של לנדל בטורניר המאסטרס מתוך 7 הופעותיו בגמר. בקר טרם זכה בתואר זה. גם אשתקד ניצח לנדל בגמר את בקר.

לאחר נצחונו המרשים אמר לנדל שהיה מוקדם מדי להספידו למרות שבאחרונה לא הפגין את מלוא יכולתו בגלל פציעה בברכו ולכן גם נטל מנוחה ויצא להיבדק אצל מומחה גדול בארה"ב. עתה שב רענן לטורניר החשוב בניו־יורק.

לנדל הוסיף שעתה הוא יוצא לפלורידה להתאמן על מגרשי דשא כהכנה להופעתו בסוף החודש במלבורן במסגרת אליפות אוסטרליה הפתוחה המסורתית והמשמשת כאחת מ־4 הטורנירים הגדולים במסגרת ה"גרנד סלאם". גם במלבורן מתקיימים המשחקים על מגרשי דשא ועבור לנדל מהווים מגרשים אלה קשיים למשחקו שהיא מקו החיצון.

במשחק נגד בקר היה לנדל שליו ומרוכז מאוד כשצבר את מירב נקודותיו מהקו החיצון והעביר כמה פעמים מעל בקר כשהלה ניסה להתקרב לרשת.

לנדל ובקר לא זכו מעולם באליפות אוסטרליה במלבורן ולשניהם סיכויים לעשות זאת הפעם.

בוריס בקר יצא מיד לשטוטגרט להשתתף שם בטורניר המאסטרס לנוער. הוא זכה בשתי הפעמים האחרונות, באנגליה ובמערב ברלין, ומקווה לעשות זאת גם הפעם כשמהתחרויות ייעדרו בעיקר שני הכוכבים הגדולים משבדיה וילאנדר ואדברג. המשחקים יחלו היום ויסתיימו ב־14 בחודש.

עוד 210 אלף דולר

יש לו, לאיוואן לנדל, את כל הסיבות שבעולם לחייך. בתמונה הוא מציג את הגביע שבו זכה בתום טורניר המאסטרס בו גבר בגמר על בוריס בקר 4:6 4:6 4:6. מה שהוא לא מציג זה את המחאה 210 אלף הדולרים שקיבל בעקבות הישגיו בניו־יורק.
(תצלום: איי.פי.)

כפר־סבא — הנוער 0:1

מאת יוסף חכם

במשחק אימון שנערך אתמול באיצטדיון החדש בכפר סבא גברה קבוצת הפועל המקומית על נבחרת הנוער 0:1 משער שהבקיע גדעון סימון במחצית השניה.

יאיר סנדורי מנבחרת הנוער החמיץ כדור עונשין מ־11 מטרים.

מי יצטרף אל ברצלונה, אינטר וגטבורג בגביע אופ"א

מאת שבח סלבורט

קבוצות הכדורגל של ברצלונה, אינטר וגטבורג מצויות כבר עם רגל וחצי ברבע גמר גביע אופ"א תודות לנצחונות חוץ שהשיגו בסבוב הראשון בשלב שמינית הגמר שנערכו לפני שבועיים. היום יערכו משחקי הגומלין.

ברצלונה ניצחה לפני שבועיים במערב גרמניה את הקבוצה המקומית אורדינגן 0:2 ובמגרשה היא ודאי תנצח, מה עוד שהקבוצה האורחת סובלת מכמה פציעות של כוכביה.

אינטר מילאנו תארח את דוקלה פראג אותה ניצחה בצ'כיה 0:1, לעיני רבבות אוהדיה לא תתקשה לעשות זאת גם הפעם.

נצחון דומה השיגה גטבורג בבלגיה על גנט. גם היא בדרך לרבע הגמר.

סיכויים טובים יש גם לבורוסיה מינשנגלדבאך שתארח את הקבוצה הסקוטית ריינג'רס גלאזגו. עמה סיימה בתיקו 1:1 במשחק הראשון בסקוטלנד. בשורות הריינג'רס יחדש את הופעתו המנהל שחקן גרהאם סונס שנעדר מפעילות במשך חודשיים.

במצב טוב יותר נמצאת הנציגה השנייה של סקוטלנד דנדי יונייטד שתצא ליוגוסלביה עם שני שערי זכות (0:2). היא תתארח בספליט אצל היידוק.

ספארטק מוסקבה יוצאת לאוסטריה עם שער יתרון אחד (0:1) כשתתארח אצל קבוצת טירול.

הקבוצה הבלגית בוורן נמצאת במצב טוב יותר כשתארח את טורינו ותנסה למחוק את ההפסד 2:1 מן המשחק הראשון שהיה לפני שבועיים בעיר המכוניות טורינו.

המשחק השמיני, הפתוח מעניין, יהיה בפורטוגל כאשר קבוצת גימאראייש תארח את גרונינגן מהולנד. במשחק הראשון ניצחו ההולנדים 0:1.

הגרלת משחקי רבע הגמר תתקיים מחרתיים.

ילד הפלא הבולגרי בהרמת משקולות נעלם באוסטרליה

הבולגרי נאום שאלאמאנוב, מרים המשקולות הטוב בעולם נעלם אתמול במלבורן שבדרום אוסטרליה, ומשערים כי ערק.

על העלמותו של שאלאמאנוב בן 19, מסרו הממונים על הנבחרת הבולגרית שהשתתפה במלבורן בגביע העולם להרמת משקולות.

לפי משטרת מלבורן, נראה שאלאמאנוב בפעם האחרונה שלשום בבוקר בבית־קפה שבעיר, בלווית אישה צעירה ו־32 אנשים אחרים.

דובר של משרד החוץ האוסטרלי אמר אתמול כי לא הוגשה בקשה למקלט מדיני מאז נעלם שאלאמאנוב.

שאלאמאנוב הוא בולגרי ממוצא טורקי, שיום הולדתו ה־19 חל אתמול. הוא כבר שבר 23 שיאי עולם לבוגרים ו־30 שיאי עולם לנוער.

סוכנות הידיעות הצרפתית מוסרת כי שאלאמאנוב הוא ילד פלא של ענף הרמת המשקולות. קומתו רק 1.49 מטר ומשקלו קצת פחות מ־60 קילו.

אשתקד היה בשטוקהולם אלוף העולם הצעיר ביותר בקורות הענף, ושנה לפני כן בוודאי היה לאלוף האולימפי הצעיר ביותר, לוא השתתפה בולגריה באולימפיאדת לוס־אנג'לס.

שאלאמאנוב הוא גאוות אזרחי בולגריה, שכן הרמת משקולות היא הענף היוקרתי ביותר במדינה זו.

דוויד ריגרט, המאמן הסובייטי, אמר על שאלאמאנוב "זה לא אדם, זהו סופר־מן".

פטרסון מודאג ממכבי אבל מרוצה מיכולת קבוצתו — מילאנו

מאת אורי שטיינבך

"אם לא תשחק טוב נגד מכבי תל־אביב אז הם פשוט יקחו את כל מה שתיתן להם. זו קבוצה חזקה, מהירה ואגרסיבית. הם ינצלו כל חולשה שלך וילכו וישתפרו מדקה לדקה" — כך תימצת מאמן טרסר מילאנו, דן פטרסון, את בעייתו העיקרית מחר מול מכבי תל־אביב במשחק השני בבית הגמר של גביע אירופה לאלופות.

פטרסון שענה לשאלות העיתונאים, פחות משעתיים לאחר נחיתתו בלוד, הותיר את הרושם כי הוא מודע למשחק הקשה הצפוי לקבוצתו, אך הוא שאב עידוד מהיכולת שהציגה קבוצתו בתחילת השבוע במשחק הליגה מול וארזה.

כמאמן ותיק ומנוסה במשחקים עם מכבי ת"א ציין עוד פטרסון כי מכבי ת"א וז'אלגיריס קובנה הן הקבוצות היחידות שלא החליפו את החמישיה הפותחת שלהן מהעונה שעברה וזה מחזק את מעמדן ויכולתן להגיע למשחק הגמר. יחד עם זאת ציין את ריאל מדריד ואת קבוצתו (למרות ההפסד באורטז) כמועמדות למשחק הגמר. לדיעה זו היה שותף גם הכוכב הותיק דינו מנגיין שכבר מרגיש כמו בן בית בתל־אביב.

בוב מקאדו שבתחילת העונה עזב את ליגת האנ.בי.איי. לטובת מילאנו הוסיף כי הוא מאוד שמח ליטול חלק במשחקי הליגה באירופה אך ציין כי עדיין יש לו קשיי הסתגלות בגלל האופי והחוקים המעט שונים באירופה מאלו של הליגה האמריקאית.

על פי מאמנו דן פטרסון, מקאדו משתפר ממשחק למשחק אף כי הוא צריך יותר דקות מנוחה על הספסל. למרות זאת מרוצה פטרסון מהיכולת של הכוכב האמריקאי שמבצע החתמתו בקבוצה היה מבצע כלכלי מסובך וכלל לא פשוט.

בוב עצמו לא מכיר את הדירבה מת"א אבל הוא מצפה בעזרת חבריו הותיקים שביחד מקווים להשיג מחר נצחון ראשון בשלב בית הגמר.

אליפות אסיה לנוער

זמן מצויין במאה מטר באליפות אסיה לנוער המתקיימת בג'קרטה קבע הסיני לי טאו — 10.26. היפני נובואו טוריוסה קפץ לרוחק 7.93 מ'.

עד כה צברו סין ויפאן 4 מדליות זהב כ"א.

● במפגש בין יבשתי בג'ודו שנערך בפאריס ניצחה אירופה את אסיה 11:17. את מחצית הנצחונות של אסיה השיגו הסינים.

נכי לוד בכדורסל שואפים לאליפות חורף

מאת אברהם תשובה

קבוצת הכדורסל של איל"ן לוד המובילה בטבלת הליגה הלאומית בכדורסל לנכים תנסה לזכות באליפות הסיבוב הראשון כאשר תתמודד הערב נגד איל"ן ר"ג המדורגת במקום השני.

המשחק יערך בביה"ס ביאליק בלוד בשעה 20.30.

אילן חיפה המוליכה במחוז הצפוני תתמודד נגד נכי צה"ל תל־אביב.

צרות, צרות בבית"ר נתניה

מאת דוד בכר

בקבוצת הכדורגל בית"ר נתניה, סוגרת הטבלה הלאומית, סוערות הרוחות. שלשום ואתמול החרימו שחקני הקבוצה את האימונים והמאמן שמואל פרלמן נאלץ לאמן את קבוצת הנוער.

יוסי אדרי בכיר שחקני הקבוצה אמר לי: "שחקני הקבוצה שוקלים לא להופיע בשבת למשחק הביתי מול הפועל באר שבע עד שלא יוסדרו הבעיות הכספיות של השחקנים".

אוסטריה מחזירה השגריר לישראל

וינה. — אוסטריה מחזירה את שגרירה לישראל, כדי לבטא את רצונה ביחסים טובים בין שתי המדינות — הודיע אתמול קאנצלר אוסטריה, פראנץ וראניצקי.

השגריר, ד"ר אוטו פליינרט, הוחזר לוינה באוקטובר, לאחר שישראל החזירה את שגרירה בוינה, בעקבות בחירתו של קורט ואלדהיים לנשיא, ביוני.

וראניצקי אמר לכתבים, אחרי ישיבת הממשלה, כי ההחלטה להחזיר את השגריר היא „ביטוי לרצון ולמאמצים למען יחסים טובים וקורקטיים עם ישראל”. ההחלטה נועדה גם לעודד את ישראל לקבל החלטה מהירה לגבי יצוגה הדיפלומטי בעתיד בווינה.

דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר” מוסרת כי פקידים במשרד החוץ הביעו סיפוק מהחלטת קנצלר אוסטריה וראניצקי להחזיר לישראל את השגריר אוטו פליינרט. פליינרט נקרא לפני שבועות אחדים לווינה, כמחאה למורת־רוחה של ממשלת אוסטריה על אי־מינוי שגריר ישראלי חדש לווינה.

נגמר האושר

עוד גט באופק: כוכבת „שושלת”, ג'ואן קולינס, ובעלה הרביעי, איש העסקים השוודי פיטר הולם. „כשעוד היה להם טוב יחד”, בדיוק לפני שנה, כחודש בלבד אחרי נישואיהם.
כידוע לכל, „המשוגעים” לסידרה ברחבי העולם כולו, הגיש הולם נגד קולינס תביעת גירושין 13 חודשים אחרי הנישואין. איך הוא יכול? ובכן, גם בשבילו היו אלה הנישואים הרביעיים. אז מה זה כבר משנה? (צילום: איי.פי.)

כל יום הפסקת־אש — אבל הלחימה בלבנון בעיצומה

צידון. — אש מקלעים וטנקים נורתה גם אתמול סביב מחנות הפליטים בלבנון, ובכך הוסרה הפסקת־האש שלישית בתוך 4 ימים. משטרת ביירות מסרה, כי 20 איש נהרגו ויותר מ־60 נפצעו בחילופי היריות אתמול.

תושבים אמרו כי עמודי עשן מיתמרים ממחנות הפליטים שאתילה וברג' בארג'נה.

המשטרה מסרה, כי אין סימן לנסיגת המחבלים מן העיירה מאגדושה, על־פי הסכם הפסקת־האש שהושג ביום ב' בדמשק.

„אל־נהאר” הביירותי כתב אתמול, כי קאנטון שיעי עשוי להיווצר דרומית לצידון, כתוצאה מהקרבות עם הפלשתינים במחנות. קאנטון זה, שייתכן שיתקשר בעתיד עם רצועת הבטחון הישראלית, יצטרף לקאנטונים נוספים, הדרוזים והנוצרים בלבנון הלכה למעשה.

„מקום בצמרת”

מצעד הפזמונים הישראליים
רשת ג', קול ישראל, 9.12.86

1. אין מוצא - אדם
2. במקום שבו אני עומד - רמי קליינשטיין
3. זה הגשם - נורית גלרון
4. כל הקלפים - עפרה חזה
5. בוא ניפגש - יזהר כהן
6. אוהבת אותך עוזבת אותך - דפנה ארמוני
7. היא תיקח אותך - דפנה ארמוני
8. אוהב להיות בבית - אריק איינשטיין
9. הכאב הזה - עפרה חזה
10. פעמון מצלצל - גלי עטרי
11. לקבל ולתת - ריטה
12. יושב על מזוודה - הראלה בר
13. בלי בושה - אילנה אביטל
14. במערבולת - ירדנה ארזי
15. אתנטול - טובה גרטנר
16. קח כל מה שאלוהים נותן - דורית ראובני
17. שבועה - ריטה ורמי קליינשטיין
18. ערב עירוני - רוני ידידיה
19. בעצמה - משה דץ
20. אימוחות - פופלקס
21. שוב לבד - ורדינה
22. כל מה שאת עושה - מיקי גבריאלוב
23. אני יכול לרקוד - צביקה פיק
24. לילה לא שקט - שלמה ארצי
25. החיים זה לא פיקניק - איתן מסורי
26. נגן אקורדיאון - יהורם גאון ופיקוד מרכז
27. אורחי לילה - חווה אלברשטיין
28. על המזח - גבי שושן
29. הנחמה היחידה - אילנית וחדוואים
30. אש - רמי קליינשטיין

לשיפוטכם - פינת הפזמון החדש

31. עגל הזהב - אהוד בנאי
32. כל העולם ביתי - חיה סמיר
33. הוא לא נתן לה בית - חני ליבנה
34. עד ראיה - נוטי דיכנה
35. מוגנו - רנה

לכבוד: „מקום בצמרת” קול ישראל
ת.ד. 1082, ים, מיקוד 91010
את הדירוג שלי וציין את מספר השיר
1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐
7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐
שם: ______
כתובת: ______
מיקוד ______ תאריך ______

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 9.12.86

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שע"ח יציג
סל מטבעות	1			1.4858	1.5043	1.4953
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4823	1.5007	1.4917
מרק גרמני	1	0.73	0.76	0.7385	0.7478	0.7427
לירה סטרלינג	1	2.07	2.17	2.1078	2.1341	2.1249
פרנק צרפתי	1	0.22	0.23	0.2250	0.2279	0.2265
ין יפאני	100	0.90	0.94	0.9138	0.9252	0.9188
גילדן הולנדי	1	0.64	0.67	0.6533	0.6615	0.6569
פרנק שווייצרי	1	0.87	0.91	0.8838	0.8948	0.8884
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2138	0.2165	0.2150
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1969	0.1993	0.1981
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1955	0.1980	0.1966
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.3006	0.3043	0.30
דולר קנדי	1	1.06	1.11	1.0776	1.0911	1.0845
דולר אוסטרלי	1	0.93	1.00	0.9650	0.9770	0.9731
ראנד דר' אפריקני	1	0.40	0.67	0.6658	0.6741	0.6716
פרנק בלגי	10	0.34	0.37	0.3552	0.3596	0.3569
שילינג אוסטרי	10	1.03	1.08	1.0488	1.0619	1.0554
לירה איטלקית	1,000	1.04	1.11	1.0657	1.0789	1.0012

טלקס

● מצרים מתנגדת לתיווך ישראלי בשיווק נשק מצרי למדינות באפריקה

כווית.- מצרים דחתה את בקשת ישראל להתיר לה לשווק שיריוניות מדגם „פהד”, מטוסי „אלפאג'ט” ו„תוקאנו” ומטילי רימונים מתוצרת מפעלי התעשייה הצבאית של מצרים, לכמה מדינות באפריקה, המקיימות יחסים עם ישראל והמעוניינות בנשק. מוסר העתון הכוויתי „אלאנבא”.

מצרים הודיעה, כי אין היא מעוניינת במתווכים בסחר הנשק וכי הנשק שמייצרת מצרים מיועד בעיקר לצבא המצרי ו„למדינות האחיות והידידות”. (ע"מ)

● אלפי סטודנטים סינים הפגינו למען הדמוקרטיה

טוקיו.- אלפי סטודנטים הפגינו אתמול בעיר הפיי, במזרח סין, למען הדמוקרטיה – מסרה סוכנות הידיעות היפאנית „קיודו”.

כ־3,000 סטודנטים מחמש אוניברסיטאות במחוז אנחוי התכנסו בבירת המחוז חפיי והפגינו לפני בית המימשל המחוזי והעתון המקומי. הפגנה דומה, בהשתתפות 5,000 סטודנטים, נערכה בעיר ביום ו' שעבר. הושמעו סיסמות כגון „אין מודרניזציה ללא דמוקרטיה”. (ע"ר)

● דרום־אפריקה מגרשת כתב אמריקני

יוהנסבורג.- דרום־אפריקה הורתה אתמול לכתב אמריקני, מייקל פארקס, לעזוב את המדינה.

לפארקס, כתב „לוס־אנג'לס טיימס”, ניתנה ארכה לעזוב את המדינה עד ל־31 בדצמבר. משרד הפנים לא מסר מדוע הוא מסרב לחדש את רשיון העבודה שלו.

מקורות דיפלומטיים אמרו, כי פריטוריה זועמת על מאמר־מערכת בעיתון, שמתח ביקורת על התנהגות שלטונות דרום־אפריקה.

● פולין אסרה ביקורו של קנדי

וארשה.- פולין שללה אתמול ביקור של סינטור אדוארד קנדי בחג המולד. במהלך ביקור זה, התכוון קנדי להעניק אותות „לוחם לזכויות האדם” למתנגדי משטר בכירים ולהפגש עם מנהיג „סולידריות”, לך ואלנסה. דובר הממשלה, יז'י אורבאן, אמר לכתבים: „ביקורו של הסינאטור בפולין, יהיו כוונותיו אשר יהיו, אינו אפשרי בשל עומס בלוח־הזמנים של אירועים פוליטיים, שתוכננו קודם לכן.” (ע"ר)

הסטודנטים בצרפת יפגינו גם היום נגד מדיניות היד החזקה

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר” בצרפת

פריס. — הסטודנטים הצרפתיים יפגינו היום שוב חרף נצחון תנועתם נגד מדיניות הממשלה הימנית, שנכנעה מחשש מפני מרי כללי. המחאה נמשכת. הערב יצעדו הסטודנטים בלב פריס במחאה על „מדיניות הדיכוי והיד החזקה”.

רצח הסטודנט ועשרות הפצועים העניקו לנצחון טעם מר. אלימות המשטרה מעוררת פחד. הממשלה עדיין טוענת, כי הסטודנט לא נרצח ממכות־הרצח שהוכה, אלא מת ממחלת כליות. בדיקה שלאחר המוות הפריכה טיעון זה.

צביון פוליטי

המחאה מקבלת צביון פוליטי נגד מדיניות הכוח של הממשלה. איגוד הפועלים הקומוניסטי הכריז על שביתה כללית וקרא לפועלים להצטרף להפגנה. האיגודים הסוציאליסטיים אמרו, כי אחרי נטישת תוכנית הרפורמה הימנית בחינוך הגבוה, אין עוד על מה להפגין.

חוששים מהתנגשויות אלימות חדשות. חסידי מדיניות הכוח בממשלה ובמשטרה שוחרים נקמה. הם עלולים להפעיל קבוצות שוטרים מחופשים או אנשי אגרוף של הימין הקיצוני לשם התגרויות שיספקו עילה למשטרה להתערב.

האם ביקר שמיר בקהיר לפני שנה והזמין את מובארק לירושלים?

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר” בצרפת

פאריס. — נשיא מצרים, חוסני מובארק, המגיע היום לביקור רשמי בפאריס, מתאונן, כי אינו מבין את ראש הממשלה, יצחק שמיר, וטוען, כי קיבל אותו בקאהיר לפני שנה.

ככל הידוע, לא ביקר שמיר במצרים לפני שנה.

מובארק אמר בראיון עם כתב „לה מונד”, כי לפני שנה, היה שמיר במשרדו, וישב במקום שבו אתה יושב. הוא הזמין אותי לישראל. ואני הסכמתי. הדגשתי, כי לא אוכל לבקר בירושלים, משום שאיננו מכירים בעיר זו כבירת ישראל. מבחינתנו, אי־אפשר, כנראה לבקר בישראל בלי לבקר בירושלים. הסכמנו למסור לעתונות, כי עקרונית הוסכם על ביקור. אך בשובו לישראל, הודיע שמיר, כי אם מובארק אינו רוצה לבקר בירושלים, מוטב שלא יבוא בכלל. לא עניתי, אך סילקתי מראשי כל רעיון של ביקור בישראל. שמיר הקל עלי.”

מובארק ישהה בפאריס ארבעה ימים וייפגש עם הנשיא מיטראן ועם ראש הממשלה ז'אק שיראק. הביקור מיועד בעיקר להשיג סיוע כספי ופוליטי למצרים. בשיחות תועלה הצעת צרפת לכנס ועידה מכינה להסדר במזרח־התיכון. מובארק אמר בראיון, כי ועידת־שלום בינלאומית על־פי הצעת ברית־המועצות „לא תוכל למנוע דו־שיח ישיר.”

זכו בלוטו

בהגרלת הלוטו מספר 49/86 עלו בגורל המספרים הבאים: 2, 3, 6, 12, 15, 37 והמספר הנוסף — 14. (עתי"ם)

קריאה היא בזבוז זמן — סבור בעל פרס נובל לפיסיקה '87

חתני הפרס ובהם אלי ויזל באו לאוסלו לקראת טקס החלוקה

אוסלו. — הסופר היהודי אלי ויזל, חתן פרס נובל לשלום לשנת 1986, בא אתמול לאוסלו כדי לקבל היום את מה שהגדיר כ„כבוד הנשגב ביותר של האנושות”.

„יש רק מלה אחת, המתארת את כל תקוותינו ואת כל שאיפותינו, והיא שלום,” אמר לכתבים בנמל־התעופה של אוסלו.

ויזל אמר במסיבת עתונאים, כי הוא מאמין שיוכל להפגש בתוך שבועות ספורים עם מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבאצ'וב, כדי לדון עמו בהקלת ההגבלות על הגירתם של יהודים ולא־יהודים מבריה"מ.

בין החתנים של פרסי הנובל השונים שבאו לשטוקהולם לטקסים שיהיו היום, מדען האומר כי אין הוא קורא, משורר שגילה כי הוא אוהד קנאי של ג'ז, ויהודיה שזכתה בפרס נובל לרפואה „הודות לרדיפות הנאצים”.

ריטה לוי־מונטאלצ'יני, בת 67, סיפרה לכתבים, כי חלק ניכר מהצלחתה בחקר הרפואה נובע מרדיפות הנאצים באיטליה מולדתה, בימי מלחמת העולם השניה. היא גורשה מהאוניברסיטה על־ידי הפאשיסטים ב־1939, בשל מוצאה היהודי, אך המשיכה במחקריה על התפתחות תאים וגורמי צמיחה בחדר השינה שלה. גירושה המריץ אותה לפעילות מוגברת, אם כי מחסור בכסף אילץ אותה לאכול את הביצים שקנתה כדי שישמשו לה כמידגמים מדעיים.

הגילוי המפתיע ביותר הושמע מפי אחד משלושת הזוכים בפרס נובל לפיסיקה, המערב־גרמני גרד ביניג, שסיפר לכתבים, כי אינו קורא. „קריאה מצריכה זמן כה רב ואני סבור כי זהו בזבוז זמן,” אמר במסיבת עתונאים, והוסיף, כי אינציקלופדיה אחת ויחידה לפיסיקה היא הספר היחיד על המדף בחדר עבודתו.

כל חתני הפרסים סיפרו על תחביביהם, כולל חתן פרס נובל לספרות, המשורר הניגרי וולה סוינקה, שגילה, כי הוא „משוגע” לג'ז והוא מלחין בעצמו ומנגן על גיטרה. (ע"ר)

הועדה המקומית לתיכנון ולבנייה
נס־ציונה
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התיכנון והבנייה תשכ"ה — 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתיכנון ולבנייה נס־ציונה בקשה להקלה באחוזי בנייה בחלקה 168 בגוש 3641. החלקה נמצאת באיזור מגורים א/2 שבו מותר לבנות בהתאם לתוכנית המתאר נס/1/1 40% משטח החלקה בשתי קומות. משפחת נחשוני מבקשת להתיר תוספת של 3.30 מ"ר בשתי קומות המהווה הקלה של 1% משטח החלקה.
לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה המקומית לתיכנון ולבנייה בתוך מועד של 15 יום החל מיום פירסום הודעה זו. לאחר מועד זה, תובא כל התנגדות שתוגש כנ"ל, לדיון בועדה המקומית לתיכנון ולבנייה והיא תחליט בנדון.
נימן קרופסקי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה

חשש לאבטלה חמורה בחיפה בעקבות גל פיטורים חדש

600 עובדים מועמדים לפיטורים ב„סולתם” ו־300 ברפא"ל

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר” בחיפה

במזכירות מועצת פועלי חיפה הובעה אתמול דאגה רבה עקב גל פיטורים חדש המאיים להרע את מצב התעסוקה בחיפה ובסביבותיה.

בישיבת מזכירות המועצה שנערכה אתמול ציין מזכיר מפ"ח, משה ורטמן, כי ההרעה במצב חלה בעקבות הודעותיהן של הנהלות רפא"ל, „סולתם”, ו„סולל בונה” כי בכוונתן לפטר בעתיד הקרוב מאות מפועלי המפעלים. נודע, כי בכוונת הנהלת רפא"ל לפטר כ־300 עובדים ואילו בכוונת הנהלת „סולתם” לפטר כ־600 עובדים, שהם כשליש מכלל העובדים המועסקים במפעל.

ורטמן ציין, כי לאחר שלושה חודשי רגיעה במצב התעסוקה בעיר חלה בחודש נובמבר עלייה של כשבעה אחוזים במספר דורשי העבודה וכן עלייה של כ־40 אחוז במספר מקבלי דמי אבטלה בפעם הראשונה. לדבריו, יש ליצור הפרש משמעותי בין דמי האבטלה ומשכורת המינימום המשולמת כיום במפעלים רבים כדי לעודד אנשים לצאת לעבודה.

מנכ"ל שירות התעסוקה בחיפה, יהודה ששוני, אשר נטל חלק בישיבה, הזהיר כי הפסקת הבנייה הציבורית תביא לאבטלה חריפה בענף הבניה בתוך שנה והתריע על תופעה חמורה, לפיה מפעלים רבים בכל המיגזרים מסרבים לקבל לעבודה עובדים מעל גיל 45 בטענה כי הם „זקנים”. לדבריו, רבות התופעות בהן צעירות מסרבות לעבוד בייצור וצעירים אשר אינם מעוניינים לעבוד במשמרות.

פנייה לשר־הביטחון

מזכירות מועצת פועלי חיפה פנתה אתמול לשר־הביטחון, יצחק רבין, בתביעה להיפגש עימו בדחיפות לשם ליבון הבעיות שנוצרו עקב דרישת הנהלת רפא"ל לפטר כ־300 עובדים.

במברק ששלח אתמול מזכיר מפ"ח, משה ורטמן, לשר הביטחון הוא מציין, כי מפ"ח מתנגדת לפיטורי עובדים קבועים ברפא"ל כל עוד מועסקים במפעל עובדים זמניים. עוד נאמר במברק, כי מפ"ח מבקשת משר־הביטחון לפעול נגד הפגיעה ברפא"ל ופיתוחו.

בישיבת מזכירות מפ"ח שהתקיימה אתמול אמר ורטמן, כי דרישת הנהלת רפא"ל פירושה הרס המפעל והתריע על כך שכוח־האדם שייפלט ממנו לא יישאר בישראל. הוא הזהיר מפני סכסוך עבודה חמור ברפא"ל.

מחזיק תיק רפא"ל במפ"ח, יהודה ברנון, התריע על כך שעקב קיצוצים בתקציב לא התקבל במשך שלוש השנים האחרונות לעבודה אף בוגר טכניון. לדבריו זו אינה רק דריכה במקום, כי אם נסיגה.

הוא הוסיף, כי לעובדי המפעל תלונות על כך שלא נשמר איזון ב„חלוקת העוגה” ומשרד הביטחון הולך בדרך הקלה של פיטורי עובדים, תחת שיאפשר למפעל לעסוק גם בייצור ובגיוס הון הדרוש לכך.

טלקס

● חד"ש: עובדים מנצרת מופלים לרעה

סיעת חד"ש באגף לאיגוד מקצועי, בנימין גונן, העלה אתמול בישיבת הוועדה המתאמת הצעה לסדר, לדון באפליית 60 עובדים מנצרת שלשכת העבודה המקומית מסרבת לתת להם דמי־אבטלה.

טענתה של לשכת העבודה היא, כי עובדים אלה אינם מוכנים לצאת לקטיף בכפר ויתקין ועל כן הם סרבני־עבודה.

העובדים פנו בעניין זה לבית־הדין האזורי לעבודה, והוא אמור לדון בעניינם בימים הקרובים.

על־פי החוק, סרבני עבודה הם אלה שאינם מוכנים לצאת לעבודה במקומות הנמצאים במרחק של 40 ק"מ ממקום ישובם. לדברי גונן, יש בכך אפליה מכוונת ועדיף לשלוח לקטיף בכפר ויתקין עובדים מגוש דן. **אבשלום קווה**

● כביש אילת־טאבה לא יורחב בקרוב

אין תוכנית להרחבת כביש אילת־טאבה בעתיד הנראה לעין, ולפחות לא בשלוש השנים הקרובות, וזאת מחוסר תקציב. אשר לכביש הערבה, נשתדל לבצע כמה שיפורים, והכל במסגרת התקציב שיעמוד לרשותנו, שאיננו רב. אמר לי השבוע תא"ל (מיל.) יהודה כהן, מנכ"ל מע"צ.

הוא הוסיף, שמע"צ תעשה מאמצים לשפר קטע נוסף של כ־25 ק"מ בכביש הערבה, ע"י הרחבת השוליים באספלט – דוגמת קטע הכביש מצומת מצפה־רימון עד לקיבוץ יהל.

הוא אישר, שכביש הערבה, שאורכו 170 ק"מ, זקוק באופן דחוף לאחזקה שוטפת, אך התקציבים העומדים לרשותו מעטים מהנחוץ”. כלשונו.

בצלאל רובין

● 50 מיליון דולר לפיתוח חוף־חדרה

יזמים איטלקיים הודיעו לראש עיריית חדרה, יחיאל כהנא, כי הם מוכנים להשקיע כ־50 מיליון דולר בחוף־חדרה.

הפרוייקט כולל פיתוח שטח של 60 דונם על שפת־הים. היזמים מתכוונים לבנות במקום בית־מלון, מבנים לתיירות ונופש, איזורי ספורט, מסחר ובנייני־ציבור.

„הפרוייקט יקדם את חדרה בכמה עשרות שנים” - אמר ראש העיר כהנא. המשקיעים יגישו את התוכניות לוועדת בנין ערים, ועל־פי הערכה זהירה, תחל העבודה בעוד כמה חודשים. **ניצה רימון**

● עיריית צפת תיתבע על זיהום נחל עמוד

רשות שמורות־הטבע תתבע למשפט את מזכיר עיריית צפת ומהנדס העיר, האחראים, לדעת הרשות, לזיהום שמורת נחל עמוד.

הרשות טוענת, שזה זמן רב זורמים מי־הביוב של צפת לתוך נחל עמוד ובאחרונה אף החלו להיווצר זרמים של ביוב לעבר הכנרת. ברשות שמורות הטבע טוענים, כי הם פנו פעמים רבות לצפת ולמינהלת הכנרת כדי למנוע את המשך התופעה המזוהמת, אך דבר לא הועיל. עתה הוחלט לתבוע למשפט את הפקידים הבכירים בעיריית צפת.

יהודה צור

קיסר קורא לקיבוצים: צאו מהסתגרותכם ומהתבדלותכם

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר”

מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, היה אתמול אורחה של גבעת חביבה ונטל חלק ביום עיון על ההסתדרות כתנועה חברתית.

בדבריו עמד קיסר על משבר ההזדהות של ציבור העובדים עם ההסתדרות. „ההסתדרות היא אירגון גדול וחזק. אך אם החברים לא יחזרו ויזדהו עימה ועם מטרותיה, היא לא תתקיים”, אמר מזכ"ל ההסתדרות.

התוכנית הכלכלית, אמר קיסר, לא יצרה את התחלואים עימם מתמודד המשק ההסתדרותי, אלא חשפה אותם וצריך להתמודד עם הבעיות.

בהתייחסו לשותפות עם מפ"ם הדגיש קיסר את הבעייתיות של שותפות בהסתדרות מחד ומאבק על כוח פוליטי מאידך והביע חשש שלזמן רב יהיה קושי להמשיך בשותפות חלקית כזאת.

קיסר גם לא חסך שבט מהתנועה הקיבוצית על הסתגרותה והתבדלותה ועל כך שאת האנרגיה שלה היא משקיעה פנימה. הוא קרא לתנועות הקיבוציות להכיר בכך שאין להן בן ברית חשוב יותר מההסתדרות ולפעול להגברת ההזדהות והשותפות.

מזכיר התקב"א חיים אורון (ג'ומס), שהתייחס לבעיית המפעלים האזוריים שעלתה בדיון, אמר, כי הם מעשה ידינו להתפאר ועלינו להחזירם לגודלם הרצוי ויעדם המקורי ולפתור את הבעיה בעצמנו.

מנהל הגבעה, רני טריינין, שהציג את המוסד בפני קיסר, עמד על פתיחתה לשיתוף פעולה עם גורמים נוספים בתוך ההסתדרות.

במסגרת פתיחות „הגבעה” לזרמים וכיוונים נוספים, פועלת בה מזה חודשים „מדרשה לחינוך רעיוני” מטעם ההסתדרות. ובכוונתו של דן פיינר, מנהל המדרשה, לנסות ולשלב את תורת ההסתדרות בכל קורס הנערך בגבעה.

רפפורט נאשם בהנחת המטען שגרם לפציעת באסם שקעה

כתב־אישום נגד עוירא רפפורט (42) הוגש אתמול לבית־המשפט המחוזי בירושלים, ובו הוא מואשם בחברות באירגון הטרור היהודי ובהנחת מטען החבלה שגרם לפציעתו הקשה של ראש עיריית שכם לשעבר, באסם שקעה.

הדיון המשפטי ייפתח הבוקר וצפוי כי רפפורט יודה באישומים המיוחסים לו, בעקבות עיסקת טיעון שנחתמה בינו ובין המדינה.

בכתב־האישום נאמר, כי הנאשם הצטרף לארגון הטרור היהודי בתחילת חודש מאי 1980 ובמסגרתו הסכים ליטול חלק בתוכנית לפגוע בראשי הועדה להכוונה לאומית. חברים באירגון ערכו תצפיות לעבר בתיהם ומכוניותיהם של חברי הועדה. חבר אחר באירגון הכין מטעני חבלה ממולכדים שהכילו חצי קילוגרם חומר נפץ שנגנב מצה"ל והאחרים רכשו מגנטים לצורך הצמדת מטעני החבלה.

עוד נאמר בכתב־האישום, כי הנאשם יחד עם נתן נתנזון ומשה זר קיבלו מיהודה עציון את מטען החבלה והצמידו אותו בראשית יוני 1980 למכוניתו של באסם שקעה בכוונה לגרום לו חבלה חמורה. ב־2.6.80 בבוקר הסיע באסם שקעה את מכוניתו. המטען התפוצץ וכתוצאה מכך נפצע באסם שקעה קשה ונקטעו שני רגליו.

רפפורט מואשם בשני סעיפי אישום של גרימת חבלה חמורה וחברות באירגון טרור. התובע עו"ד עוזי חסון יעלה על דוכן העדים 4 עדי תביעה וביניהם יהודה עציון, משה זר, נתן נתנזון וניצב משנה אלכס־איש שלום.

לבית המשפט תוגש היום גם עיסקת הטיעון שנחתמה בין הצדדים. על פי העסקה יהיה כל אחד מהצדדים חופשי לטעון טענות למידת העונש, כיוון שבעניין זה לא הגיעו להסכמה. (עתי"ם)

חריש אישר הארכת מעצרו של רפי לוי פעם נוספת

מאת כתב „על המשמר” לענייני חוק ומשפט, וסוכנות עתי"ם

היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, הסכים אתמול להאריך פעם נוספת את מעצרו של הממונה על מחוז ירושלים במשרד־הפנים, רפי לוי.

המשטרה תבקש את הארכת מעצרו היום הן בקשר של שורת עבירות פליליות שמייחסת לו היחידה לחקירות הונאה והן בפרשת הנסיון המיוחס לו להדיח עדים באמצעות בנו רענן לוי.

ביחידה הארצית לחקירות הונאה הולכת ונשלמת החקירה בעשרות פרשיות של שוחד ומעילה באימון המיוחסות לרפי לוי ולמלמעלה מעשרה חשודים נוספים בפרשה זו; בהם הארכיבישוף הארמני ואחרים מעשירי מזרח ירושלים ורמאללה שנעצרו בפרשה זו.

נודע, כי המשטרה תחשוף היום מסמך מעניין בביהמ"ש השלום בת"א שממנו ניתן יהיה ללמוד על השיטות שבהם ניסה רפי לוי, לטענת המשטרה, להשפיע על עדים שלא להעיד נגדו.

חשוד בשיבוש הליכים

רענן לוי (32) מירושלים, בנו של הממונה על מחוז ירושלים במשרד הפנים רפאל לוי, הובא אתמול לבית־המשפט השלום בתל־אביב כחשוד בשיבוש מהלכי משפט בקשר למעצר אביו.

רענן לוי שוחרר בערבות, אך נאסר עליו להיפגש במישרין או בעקיפין עם רשימה ארוכה של אנשים ואישים, כפי שהוגשה לבית־המשפט על־ידי אנשי היחידה הארצית לחקירות הונאה במטה ארצי, החוקרים בפרשת רפי לוי.

בא־כוח המשטרה, מפקח נחום לוי, טען בבית־המשפט, כי רענן לוי חשוד בכך שהעביר הוראות מאביו רפאל לוי בבית המעצר באבו־כביר, לחשודים שונים המעורבים בפרשת הממונה על מחוז ירושלים. לטענת החוקר, ניסה החשוד לחבל גם בחקירה הפלילית בפרשה זו, עם זאת לא התנגדה המשטרה לשיחרורו. השופט ראובן זיו שחרר בערבות והוציא נגדו צו עיכוב יציאה מן הארץ.

בפלילים

4 שנות מאסר למבצע מעשה מגונה בבת 65

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר”

ארבע שנות מאסר בפועל נגזרו אתמול בבית־המשפט המחוזי בחיפה על גבריאל חולוני בן 35 מקרית־בנימין, שהורשע בהתפרצות לדירת שכנתו בת ה־65 וביצוע מעשה מגונה בגופה.

בכתב־האישום נטען, כי במחצית אוקטובר השנה התפרץ הנאשם לדירת שכנתו למטרת גניבה. משלא מצא מה לגנוב ביצע מעשה מגונה באשה בשעה שישנה במיטתה ולקול צעקותיה נמלט מהדירה.

התביעה טענה כי זמן קצר קודם למקרה שוחרר הנאשם מבית־הכלא ומאז 1965 הוא נדון לתקופות מאסר שונות על עבירות רכוש ואלימות.

השופט אמנון כרמי ציין, כי הנאשם חזר לסורו זמן קצר לאחר שחרורו מבית־הכלא, שם בילה את מרבית חייו, וגזר עליו ארבע שנות מאסר.

סוכן ביטוח נאשם בגניבת כספי לקוחותיו

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר”

סוכן ביטוח מקריית־חיים, מרדכי טיקוצקי בן 45, הואשם אתמול בבית־המשפט המחוזי בחיפה בגניבה בידי מורשה, זיוף והפצת מסמך מזוייף בנסיבות מחמירות בכוונה לקבל דבר במירמה.

בכתב־האישום שהגישה עו"ד רינה רויגרנר מפרקליטות מחוז חיפה נטען, כי הנאשם, ששימש סוכן ביטוח של חברת „עממית” קיבל כ־35 אלף ש"ח מהחברה עבור אחד מלקוחותיו, כפיצוי על תיקון צנרת מים בדירתו. לטענת התביעה העביר הנאשם למבוטח רק 25 אלף ש"ח ואת היתרה שלשל לכיסו.

במקרה אחר, טוענת התביעה, הניע הנאשם ב־1978 מבוטחת שנסעה לחו"ל להגיש תביעה כוזבת על אובדן תכשיטיה לאחר שובה ארצה. האשה אכן הגישה תביעה כזאת בסכום של 17 אלף לירות, אך משנדרשה ע"י חברת הביטוח לעבור בדיקה במכונת אמת חזרה בה מתביעתה והודיעה על כך לנאשם. בסופו של דבר שילמה חברת הביטוח 17 אלף לירות כפיצוי מבלי שהאשה נבדקה במכונת אמת. הנאשם חתם בשמה על טופס המאשר את קבלת כספי הפיצויים, ואילו את דמי הביטוח שלשל לכיסו.

כן טוענת התביעה כי הנאשם נטל סכום של 4000 שקלים מפיצויים ששילמה חברת הביטוח למבוטח שהגיש תביעה בגין גניבת רדיו.

בפרשה אחרת, המתייחסת לקבלת דמי ביטוח עבור נזק לכלים סניטריים, טוענת התביעה, כי שלשל לכיסו 15 אלף שקלים.

חשוד בגניבת דולרים מקיבוצו „בגלל הצביעות”

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר”

קיבוצניק, החשוד בגניבת דולרים ממזכירות הקיבוץ ושריפתם בכוונה לפגוע בחבריו נעצר אתמול לעשרה ימים בבית־משפט השלום בעכו.

בבקשה להארכת מעצרו של דוד וולף בן 30 מקיבוץ חנתון, טען נציג המשטרה, כי החשוד גנב 963 דולרים שטרם נמצאו ממזכירות הקיבוץ וכי החקירה בפרשה נפתחה בעקבות תלונה שהגיש הקיבוץ.

את התשובה למקומם של הדולרים נתן החשוד כאשר התוודה בבית־המשפט: „כעסתי על צביעותם של חברים, רציתי לפגוע בהם במה שכואב וזה כסף. לכן עשיתי דבר טפשי ושרפתי את הכסף שגנבתי”.

נציג המשטרה אמר, כי נמסר לו מהקיבוץ שהחשוד היה מועמד לגירוש מהקיבוץ.

השופט מאיר דואק הורה, כאמור, להאריך את מעצרו בעשרה ימים.

בן 15 חשוד באונס מפגרת יחד עם חבריו

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר”

נער בן 15 תושב טירת הכרמל נעצר אתמול לשישה ימים בבית־משפט השלום בחיפה כחשוד באונס נערה מפגרת בין כותלי בית־ספר „רגבים” לפני עשרה ימים.

הפרשה נחשפה אתמול כאשר בא־כוח המשטרה ביקש להאריך את מעצרו של הנער. החשוד באונס נערה הסובלת מפיגור שכלי יחד עם שני נערים אחרים בני 14־17.

„אני לא קיימתי אתה יחסים. נכון שהורדתי את המכנסיים כי היא באה למצוץ, ומיד ברחתי כי אמא שלי באה”, טען הנער והוסיף, כי פגש בנער אחר שהציג את הנערה כידידתו וטען שהיא „מסכימה”.

שני הנערים האחרים החשודים כמעורבים בהתעללות המינית בנערה המפגרת נעצרו גם הם לחקירה.

לעינת צור ובית זיקים
אתך באבלך הכבד במות
האב ז"ל
מצוות עובדי מחסן המרכז
ומזרוני גרשון בע"מ

לעפרה אוליאל
משתתפים בצערך במות
האחות
קיבוץ יקום